

SPÓŁEM!

DWUTYGODNIK

TREŚĆ

Ze Związku

W sprawie ankiety	1
W sprawie sprawozdań rocznych	1
Problem najważniejszy — St. Dippel	2
Wychowanie młodego pokolenia spółdzielczego we Francji — H. Dobrowolska	6
Spis spółdzielni z podziałem na okręgi (zmiany)	10

Poradnik dla nowych spółdzielni

Protokół z walnego zgromadzenia — B. Paździor	16

Praktyka

Organizacja giełd zbożowo-towarowych — R. Langer	18

Prace organizacyjne i propagandowe

Z doświadczeń werbunku członków w Łodzi — M. Niczman	20
Zgłoszenia na 6-tygodniowy kurs dla kierowników spółdzielni	22
Echa z obrad Międzynarodowej Ligi Kooperatystek	23
Dzień Spółdzielczości 11 czerwca	24

Przepisy prawne

K. Kakietek

O prowadzeniu rejestru członków	25
W sprawie eksmisji z lokali handlowych i przemysłowych	26
Czasowe obniżenie składek za ubezpieczenia	26
Podatek skumulowany od uposażeń	26

Z terenu

Z Puław	27
Z Siedlec	27
Książka o Romualdzie Mielczarskim	28
Nowy skład Państwowej Rady Spółdzielczej	28
Wystawy produkcji „Społem” na Zaolziu	28

Kronika

Z Towarzystwa Kooperatystów	29

Przegląd czasopism i książek

Przegląd prasy polskiej	30
Pokłosie prasy zagranicznej	31
Z książek	31

Wiadomości handlowa	32

**ORGAN
SPÓŁDZIELNI
RZPLITEJ**

**ZWIĄZKU
SPOŻYWCÓW
POLSKIEJ**

RÓŻNE OGŁOSZENIA

Komisja likwidacyjna Spółdzielni Spożywców Rolniczej „Praca” w Wołkołacie zgodnie z uchwałami walnych zebrań z dnia 15 maja i z dn. 29 maja 1938 r. przystąpiła do likwidacji spółdzielni i wzywa wierzycieli do zgłoszenia swych roszczeń na ręce członka komisji likwidacyjnej p. Antoniego Szkutek, zamieszkałego w Wołkołacie, pow. postawski. 8

Przemysłowe Zakłady Rybne Spółdzielnia z odpowiedz. udziałami w Gdyni zawiadamia, że na walnym zgromadzeniu z dnia 29 maja 1938 r. uchwalone zostało połączenie ze „Społem” Związkiem Spółdzielni Spożywców Rzeczypospolitej Polskiej Spółdzielnia z odpowiedzialnością udziałami w Warszawie oraz przyjęty został statut „Społem” Związku Spółdzielni Spożywców Rzeczypospolitej Polskiej, jako spółdzielni przejmującej.

W związku z powyższym spółdzielnia oświadcza, że gotowa jest na żądanie zaspokoić wszystkich wierzycieli, których wierzytelności istnieć będą w dniu ostatniego ogłoszenia, względnie złożyć do depozytu sądowego kwoty, potrzebne na zabezpieczenie wierzytelności niepłatnych lub spornych. Wierzycieli, którzy nie zgłoszą się do spółdzielni w przeciągu trzech miesięcy, uważać się będzie za zgadzających się na zamierzoną zmianę. 11

Zebranie walne Spółdzielni Spożywców „Siła” w Przybysławicach, poczta Kozłów postanowiło zmniejszyć udział 30 zł na 25 płatny w przeciągu pięciu lat po 5 zł.

Dnia 27 marca 1939 r. o godz. 19 odbędzie się w sali Ogrodu Zoologicznego w Poznaniu nadzwyczajne walne zgromadzenie niżej wymienionej spółdzielni, z następującym porządkiem obrad: 1) Wybór 30 przedstawicieli i 12 zastępców na jeden rok; 2) Przeczytanie bilansu oraz rachunku strat i zysków za rok 1938; 3) Referat propagandowy; 4) Wolne głosy. Polska Centrala, Spółdzielnia Spożywców Pracowników Kolejowych z odpow. ograniczoną w Poznaniu, Stary Rynek 46/47. 15

Dnia 16 kwietnia 1939 r. o godz. 10 odbędzie się w sali restauracji Piwnica Ratuszowa w Poznaniu walne zgromadzenie zastąpione przez zebranie przedstawicieli niżej podanej spółdzielni, z następującym porządkiem obrad: 1) zagajenie, 2) sprawdzenie obecności przedstawicieli, 3) przeczytanie protokołu z ostatniego nadzwyczajnego walnego zgromadzenia i zebrania przedstawicieli, 4) przeczytanie sprawozdań lustratora Związku Rewizyjnego „Społem” z odbytych lustracji w dniach od 26 — 29 kwietnia 1938 r. i 14 — 17 lutego 1939 r. i powzięcie odnośnych uchwał, 5) sprawozdanie zarządu, rady nadzorczej i komisji rewizyjnej, 6) zatwierdzenie bilansu, rachunku strat i zysków i sprawozdań rocznych za rok 1938 oraz budżetu na rok 1939, jako też udzielenie absolutorium zarzą-

dowi i radzie nadzorczej, 7) podział zysków, 8) wybór 3 członków rady nadzorczej na 3 lata i 3 zastępców na jeden rok, 9) wybór sądu polubownego spółdzielni, 10) oznaczenie najwyższej sumy zobowiązań, jakie spółdzielnia może zaciągnąć, 11) wolne głosy i wnioski bez uchwał, 12) zakończenie. Polska Centrala, Spółdzielnia Spożywców Pracowników Kolejowych z odpow. ograniczoną w Poznaniu, Stary Rynek 46/47. 16

Walne zgromadzenie członków „Zjednoczenia Spożywców”, spółdzielni z odpowiedz. udziałami w Stanisławowie, odbędzie się w niedzielę, dnia 19 marca 1939 r. o godz. 16-ej, względnie 16.30 bez względu na ilość członków, w sali Z. K. P. przy ul. Trzeciego Maja 19 (Ormiańska 18) z następującym porządkiem dziennym: 1) Zagajenie i ukonstytuowanie się zgromadzenia. 2) Odczytanie protokołu z poprzedniego walnego zebrania. 3) Odczytanie sprawozdania lustratora. 4) Sprawozdanie rady nadzorczej z czynności za rok 1938. 5) Sprawozdanie zarządu za rok 1938. 6) Sprawozdanie komisji rewizyjnej. 7) Zatwierdzenie bilansu oraz rachunku strat i zysków za 1938 r. 8) Udzielenie absolutorium zarządowi za rok 1938. 9) Uchwalenie preliminarza budżetowego na rok 1939. 10) Podział zysku za rok 1938. 11) Oznaczenie najwyższej granicy zobowiązań, jakie spółdzielnia może zaciągnąć. 12) Połączenie spółdzielni ze Spółdzielnią Pracowników P. K. P. w Stanisławowie. 13) Zmiana art. 29 statutu (zwiększenie składu zarządu). 14) Wybór 4 członków rady nadzorczej. 15) Zatwierdzenie 2 członków zarządu. 16) Wnioski zgłoszone w terminie na 8 dni przed walnym zebraniem. 17) Zakończenie. Bilans jest wyłożony do przejrzania w biurze spółdzielni od 4 do 19 marca 1939 r. 17

Spółdzielcze Stowarzyszenie Spożywców „Jedność” w Maluszynie, pow. Radomsko, ogłasza niniejszym, że w dniu 30 czerwca 1935 roku został przyjęty przez walne zgromadzenie nowy statut pn. „Statut Spółdzielni Spożywców „Jedność” w Maluszynie z odpowiedzialnością udziałami”. Zmiany dotyczące odpowiedzialności i udziału. Znosi się „nieograniczoną odpowiedzialność”, udział wynosi 25 zł, a) obowiązki wniosek płatny gotówką przy zapisywaniu się do spółdzielni zł 6, z czego 1 zł wynosi wpisowe, b) pozostała suma 20 zł winna być wpłacona w ciągu 5 lat po 4 zł w ratach rocznych, bądź gotówką, bądź zarachowana zwrotami od zakupów. Jednocześnie zarząd podaje do wiadomości członków i zainteresowanych, że Spółdzielnia Spożywców „Jedność” w Maluszynie gotowa jest na żądanie zaspokoić wszystkich wierzycieli, których wierzytelności istnieć będą w dniu ostatniego ogłoszenia, względnie złożyć do depozytu sądowego kwoty potrzebne na zabezpieczenie wierzytelności niepłatnych lub spornych. Wierzyciele winni zgłosić się najpóźniej w ciągu trzech miesięcy od dnia ostatniego ogłoszenia, w przeciwnym razie będą uważani w myśl art. 73 ust. o spółdzielniach za zgadzających się na zamierzoną zmianę.

Zarząd Ogólnego Stowarzyszenia Spożywczo i Oszczędnościowego w Ustroniu zwołuje na niedzielę dnia 26 marca 1939 roku na godzinę 9-tą przed południem do sali własnej Domu Spółdzielczego — zwyczajne walne zgromadzenie delegatów z następującym porządkiem dziennym: 1. Zagajenie. 2. Odczytanie protokołu z poprzedniego zgromadzenia delegatów. 3. Sprawozdanie: a) zarządu z działalności za rok 1938, b) komisji rewizyjnej rady nadzorczej. 4. Odczytanie protokołu lustratora. 5. Zatwierdzenie zamknięcia rachunków i bilansu na dzień 31 grudnia 1938 roku oraz udzielenie zarządowi absolutorium. 6. Podział nadwyżki. 7. Wybory do rady nadzorczej i zarządu. 8. Wolne wnioski i życzenia. Na walne zgromadzenie zaprasza się wybranych delegatów. W razie niedostatecznej liczby delegatów walne zgromadzenie odbędzie się o pół godziny później bez względu na liczbę obecnych.

Zarząd Spółdzielni Urzędników Towarzystwa Sosnowieckiego, w Sosnowcu zawiadamia swych członków, że dnia 29 marca 1939 r. o godzinie 17 w I-ym terminie, a o godzinie 18 w II-gim terminie, odbędzie się roczne walne zebranie członków w lokalu biura głównego Towarzystwa Sosnowieckiego, z następującym porządkiem dziennym: 1. Zagajenie i wybór przewodniczącego i sekretarza. 2. Odczytanie protokołu z ostatniego walnego zebrania. 3. Sprawozdanie z działalności spółdzielni za rok 1938: a) sprawozdanie ogólne zarządu, b) odczytanie bilansu za rok 1938, c) odczytanie protokołu rady nadzorczej, d) odczytanie protokołu lustratora, e) zatwierdzenie bilansu za rok 1938, oraz budżetu na rok 1939. 4. Pokrycie strat za rok 1937. 5. Podział zysków za rok 1938. 6. Wybór uzupełniający rady nadzorczej. 7. Wolne wnioski. 18

XXVI. roczne walne zgromadzenie członków Spółdz. Spoż. „Przyszłość” w Starym Sączu odbędzie się dnia 19 marca 1939 r., o godz. 14 w lokalu Związku Bratniej Pomocy w Starym Sączu. Porządek obrad: 1. Zagajenie. 2. Odczytanie protokołu z ostatniego rocznego walnego zgromadzenia. 3. Sprawozdanie dyirekcji i rady nadzorczej. 4. Przyjęcie bilansu i udzielenie pokwitowania dyirekcji. 5. Oznaczenie najwyższej sumy zobowiązań spółdzielni. 6. Uchwalenie budżetu na rok 1939. 7. Podział nadwyżki. 8. Uzupełniające wybory do rady nadzorczej. 9. Wolne wnioski. Z braku kompletu członków walne zebranie odbędzie się o godz. 15 bez względu na ilość członków. 19

Stowarzyszenie Przyjaciół Ogródków, Sp. z o. o. w Chorzowie w dniu 26 marca 1939 r. o godz. 15,30 odbędzie swe zwyczajne walne zebranie członków w lokalu własnym w Chorzowie I, przy ul. Hajduckiej 62. Na porządku dziennym m. inn. wybór prezesa i wiceprezesa, sprawozdania zarządu i rady nadzorczej oraz

wybór teje, udzielenie absolutorium staremu zarządowi itp. ważne sprawy. 20

Roczne walne zgromadzenie członków Konsumu Urzędników Polskich, Spółdz. z ogr. odpow. w Poznaniu odbędzie się dnia 22. III 1939 r. na sali restauracji Piwnicy Ratuszowej **Stary Rynek 1** o godz. 18. Porządek obrad: 1. Zagajenie i ukonstytuowanie się biura. 2. Sprawozdanie rady nadzorczej i zarządu oraz przedłożenie bilansu za rok obrachunkowy 1938. 3. Sprawozdanie komisji rewizyjnej. 4. Odczytanie protokołu z rewizji ustawowej i powzięcie uchwały. 5. Zatwierdzenie sprawozdań rocznych, bilansu oraz rachunku strat i zysków i udzielenie pokwitowania radzie nadzorczej i zarządowi. 6. Plan pracy na rok 1939. 7. Sprawa sprzedaży placu budowlanego (§ 24 ad 5 statutu). 8. Powzięcie uchwały odnośnie podziału zysku. 9. Oznaczenie najwyższej sumy zobowiązań, jakie spółdzielnia może zaciągnąć (§ 24 ad 7 statutu). 10. Zatwierdzenie preliminarza budżetowego na 1939 r. 11. Wybór 3 członków do rady nadzorczej w myśl § 15 statutu. 12. Wolne głosy i wnioski bez uchwał. 13. Odczytanie i przyjęcie protokołu z walnego zgromadzenia. 14. Zakończenie. Za radę nadzorczą (—) J. Bloch (prezes). 21

OGŁOSZENIA REJESTROWE

Sąd Okręgowy w Poznaniu. R. S. I. 7. Dnia 30 marca 1939 r. o godz. 12 odbędzie się w Sądzie Okręgowym w Poznaniu pokój 117 gmachu Sądu Grodzkiego w Poznaniu, termin do rozprawy nad zamierzoną zmianą statutu spółdzielni: **Polska Centrala, Spółdzielnia Spożywców Pracowników Kolejowych** z odpowiedzialnością ograniczoną w Poznaniu, w przedmiocie zniesienia dziewięciokrotnej odpowiedzialności dodatkowej i zapisania jednokrotnej odpowiedzialności dodatkowej, przy czym udział podwyższono do 25 zł, zamiast dotychczasowych 5 zł, na który wzywa się wszystkich wierzycieli, którzy mimo zgłoszenia się w terminie nie zostali zaspokojeni lub zabezpieczeni. 181

Do rejestru spółdzielni Sądu Okręgowego w Pińsku dnia 28 lutego 1939 r. pod Nr. RS 338 przy **Spółdzielni Spożywców Praca w Stolpach** wpisano: z dniem 4 lutego 1939 r. zarząd stanowią: Charyton Mojsiejuk, Demian Szubski i Doroteusz Kasitycz oraz zastępcy Łukasz Bieluk i Mikołaj Bielewicz. 165

Do rejestru spółdzielni Sądu Okręgowego w Pińsku dnia 25 lutego 1939 r. pod Nr. RS. 523 przy **Spółdzielni Spożywców Solidarność w Dobuczynie** z odp. udz. wpisano: z dniem 17 stycznia 1939 r. zarząd stanowią: Michał Kot s. Dymitra, Piotr Jaczyszko s. Jakima i Sergiusz Kowganko. 166

Do rejestru spółdzielni sądu okręgowego w Lublinie nr RS. 886, wciągnięto 31 grudnia 1938 roku przy firmie: **Spółdzielnia Spożywców „Pomoc” w Depułtyczach Królewskich** z odpowiedzialnością udziałami, następujący wpis: zarząd stanowią: Jan Charlamow, Antoni Hrycaj i Jerzy Kołtun. 78

Do rejestru spółdzielni sądu okręgowego w Lublinie RS. 136, wciągnięto 1 grudnia 1938 r. przy firmie: **Spółdzielnia Spożywców „Jedność” w Bychawie** z odpowiedzialnością udziałami, następujący wpis: na miejsce ustępującego członka zarządu Wincentego Furmagi wybrano Wincentego Jankowskiego, obecny zatem zarząd stanowią: Wincenty Jankowski, Józef Gierak i Aleksander Dudziak. 79

Do rejestru spółdzielni sądu okręgowego w Lublinie, nr RS. 658 wciągnięto 13 grudnia 1938 roku przy firmie: **Spółdzielnia Spożywców „Ruch” z odpowiedzialnością udziałami w koł. Rogoźno**, następujący wpis: na miejsce ustępującego członka zarządu Mikołaja Maczulskiego wybrano Włodzimierza Maksymiuka, obecny zatem zarząd stanowią: Antoni Sawicz, Włodzimierz Maksymiuk i Teodor Trawiński. 80

Sąd okręgowy we Lwowie. Dnia 22 grudnia 1938 r. w rejestrze **Spółdzielni „Wspólny Trud” Spółdzielnia Pracy Brukarzy, Robotników kanał-drogowych, ziemnych itp.** z odpowiedzialnością udziałami we Lwowie nr 1434 wpisano: siedziba spółdzielni mieści się we Lwowie ul. Ormiańska 16. Członkami zarządu zostali wybrani Stanisław Hawryliszyn, Leopold Sochanełk w miejsce odwołanych Skowrońskiego Franciszka i Didyka Michała. 81

Do rejestru spółdzielni sądu okręgowego w Sosnowcu wpisano dnia 29 grudnia 1938 roku. RS. 341, **„Spółdzielnia Spożywców „Jedność” w Niegowonicach** z odpowiedzialnością udziałami. Aleksander Będkowski i Jan Karbownik ustąpili z zarządu. Do zarządu wybrano Jana Ludwikowskiego i Szczepana Supernaka. 83

Do rejestru spółdzielni sądu okręgowego, jako rejestrowego w Łucku w dniu 23 listopada 1938 r. nr RS. X 882/5 przy firmie: **„Spółdzielnia Spożywców „Jedność” w Koniuchach** z odpowiedzialnością udziałami” wpisano: dnia 9 października 1938 r. do zarządu na miejsce Grzegorza Ogrodniczego i Arsena Górskiego wybrano Mykity Dynię i Stefana Żołowagę. 84

Do rejestru spółdzielni wileńskiego sądu okręgowego, wydziału zamiejscowego w Lidzie, dnia 29 grudnia 1938 r. RS 37. III przy firmie: **Spółdzielnia Spożywców „Wyzwolenie” w Zabłociu** z odpow. udział. wpisano: zarząd obecnie stanowią: Bolestaw Burnos, Mikołaj Mikłaszewicz i Kazimierz Kaszlej. Członków zarządu 3-ch. 85

Do rejestru spółdzielni wileńskiego sądu okręgowego, wydziału zamiejscowego w Lidzie, dnia 29 grudnia 1938 r. RS. 153 VII przy firmie: **Spółdzielnia Spożywców „Siła” z odpow. udz. w Sobotnikach** — wpisano: do zarządu na miejsce członków Franciszka Tuczковского i Jana Bohuszewicza — powołano Stanisława Bohuszewicza i Michała Juchniewicza. 86

Sąd okręgowy w Wilnie. Do rejestru handlowego wpisano dnia 14.11.1938 r. RS. 957. Firma: **„Spółdzielnia Spożywców „Gospodarz” w Chościeńczech z odp. udziałami”**. Do zarządu na miejsce Pawła Hołuba i Aleksandra Litwinkowicza powołano Konstantego Hrebionkę i Mikołaja Dzika. 87

Sąd okręgowy w Wilnie. Do rejestru handlowego wpisano dnia 25.10.1938 r. RS. 901. Firma: **„Spółdzielnia Spożywców „Praca” w Oranach z odp. udziałami”**. Do zarządu na miejsce Kazimierza Tomaszewicza powołano Wandę Janikową. 88

Sąd okręgowy w Wilnie. Do rejestru spółdzielni wpisano dnia 4.11.1938 r. Sp. 733 Firma: **„Spółdzielnia Spożywców „Jedność” w w Miezanach z odpow. udziałami”**. Likwidatorami spółdzielni są: Ignacy Karpowicz, Olimpiusz Rybakow i Adrean Jurkiwicz. Pismo przeznaczone do ogłoszeń: „Wiadomości Międzypartyzackiej Spółdzielni Powierniczej”. Zgłoszono otwarcie likwidacji spółdzielni. 89

Sąd okręgowy w Wilnie. Do rejestru handlowego wpisano dnia 12.10.1938 r. Sp. 908. Firma: **„Spółdzielnia Spożywców w Jaźnie z odp. udziałami”**. Do zarządu na miejsce Bobrowskiego Mikołaja powołano Wróblewskiego Wacława. 90

Sąd okręgowy w Wilnie. Do rejestru handlowego wpisano dnia 13.10.1938 r. Sp. 384. Firma: **„Spółdz. Stow. Spoż. „Solidarność” w Lynupach z odp. udziałami**. Do zarządu na miejsce Wacława Jakulewicza i Franciszka Piotrowskiego powołano Aleksandra Józefowicza i Stanisława Sarula. Na zastępcę członka zarządu powołano Józefa Bondara. d) Liczba członków zarządu i forma ich oświadczeń w imieniu spółdzielni, Zastępca — 1. 91

Sąd okręgowy w Wilnie. Do rejestru handlowego wpisano dnia 19.10.1938 r. So. 200. Firma: **„Spółdzielnia Spożywców w Mielegianach z odp. udziałami”**. Do zarządu na miejsce Pawła Miakisz powołano Romualda Czepulisa. 92

Sąd okręgowy w Wilnie. Do rejestru handlowego wpisano dnia 11.10.1938 r. Sp. 938. Firma: **„Spółdzielnia Spożywców firmy Platerów w Platerowie z odp. udziałami”**. Zarząd stanowią: Witold Pietkiewicz, Andrzej Mankiewicz i Feliks Mirynowicz. 93

Sąd okręgowy w Wilnie. Do rejestru handlowego wpisano dnia 5.11.1938 r. Sp. 1016. Fir-

ma: „Spółdzielnia Spożywców „Gospodarz” z odpowiedzialnością udziałami w Łuczaju pow. postawskiego. Do zarządu na miejsce Marcelego Zemrańskiego powołano Szymona Iwanowa. 94

Do Rejestru Spółdzielni Sądu Okręgowego w Lublinie, Nr. RSp. 1086, wciągnięto 19 listopada 1938 r. następujący wpis: **Spółdzielnia Spożywców „Jedność” w Różance n. B.** z odpowiedzialnością udziałami. Siedzibą Spółdzielni jest wieś Różanka n. B. pow. włodawski. Członkowie odpowiadają za zobowiązania spółdzielni zadeklarowanymi udziałami. Przedmiotem przedsiębiorstwa jest prowadzenie wszelkiego rodzaju zakładów gospodarczych, kupno hurtowe, przerabianie oraz wytwarzanie artykułów spożycia i przedmiotów użytku domowego i gospodarczego i odsprzedawanie ich detalicznie swoim członkom, przyjmowanie wkładów oszczędnościowych, od członków. Udział wynosi 25 złotych, płatny: przy zapisaniu się do spółdzielni dziesięć zł., pozostała suma powinna być wpłacona w ciągu najdalej pięciu lat po 3 zł. w ratach rocznych. Zarząd stanowią: Ks. Zdzisław Rybak, Piotr Wieliczko i Ignacy Choraży. a) Czas trwania nie jest ograniczony. b) Ogłoszenia będą umieszczane w czasopiśmie „Społem”. c) Rokiem obrachunkowym jest rok kalendarzowy. d) Zarząd składa się z 3 członków i jest organem kierowniczym i wykonawczym spółdzielni. Oświadczenia woli w imieniu spółdzielni składają i za spółdzielnię pod stemplem firmy podpisują łącznie dwaj członkowie zarządu. e) Zawierane przez zarząd w imieniu spółdzielni kontrakty w sprawach kupna, zastawu lub najmu nieruchomości wymagają zatwierdzenia przez radę nadzorczą. g) Likwidację przeprowadza się zgodnie z przepisami ustawy o spółdzielniach. 108

Sąd okręgowy w Tarnowie. Dnia 21 listopada 1938 r. wpisano do rejestru spółdzielni RS II 278 firmę: **Spółdzielnia Spożywców „Zgoda”** z odpowiedzialnością udziałami z siedzibą w Małcu. Członkowie odpowiadają tylko zadeklarowanymi udziałami. Przedmiotem przedsiębiorstwa spółdzielni jest organizowanie i prowadzenie wszelkiego rodzaju zakładów gospodarczych oraz podejmowanie działalności społeczno-kulturalnej, w szczególności zaś kupowanie hurtowo, przerabianie oraz wytwarzanie artykułów spożycia i przedmiotów użytku domowego oraz gospodarczego i odsprzedawanie ich detalicznie swoim członkom. Ponadto spółdzielnia będzie przyjmować wkłady oszczędnościowe od członków w imieniu i na rachunek Banku „Społem” w Warszawie i za zezwoleniem tegoż banku: b) wymieniać plody rolne, przerabiać i zbywać na własny i komisowy rachunek, c) prowadzić wszelkiego rodzaju działalność kulturalno-oświatową i społeczną związaną z działalnością spółdzielni. Udział wynosi 12 zł z czego, a) obowiązkowy wniosek płatny gotówką przy zapisaniu się do spółdzielni stanowi 10 zł a pozostała suma powinna być wpłacona w ciągu najdalej pięciu lat po 3 zł w ratach rocznych bądź gotówką, bądź zarachowana zwrotami od obrotów

i % od udziałów. Członkami zarządu są: Szafadyga Jan, Skiba Kazimierz, Mytych Michał. Zarząd składa się z 3 osób. Oświadczenie woli w imieniu spółdzielni składają i za spółdzielnię pod stemplem firmy podpisują łącznie dwaj członkowie zarządu. Pismem przeznaczonym do ogłoszeń spółdzielni jest czasopismo „Społem” w Warszawie. Zawieranie przez zarząd w imieniu spółdzielni kontraktów w sprawach kupna, zastawu lub najmu nieruchomości, wymaga zatwierdzenia przez radę nadzorczą i dopiero przy zachowaniu tego warunku obowiązuje spółdzielnię. 109

Do rejestru spółdzielni sądu okręgowego w Pińsku dnia 14 lutego 1939 r. pod nr. RS. 660 wpisano: „**Spółdzielnia Pracy Robotników Budowlano-Instalacyjnych Legionistów Polskich Formacji Puławskiej** z odpowiedzialnością udziałami w Pińsku”. Siedziba: Pińsk. Członkowie odpowiadają za zobowiązania spółdzielni zadeklarowanymi udziałami. Przedmiotem przedsiębiorstwa: podejmuje wykonywanie prac budowlano-instalacyjnych oraz robót ziemnych dla osób trzecich. Dzierżawi, nabywa i buduje nieruchomości. Prowadzi wszelką działalność spółdzielczo-wychowawczą, udziela pomocy potrzebującym członkom i ich rodzinom. Udział wynosi 100 zł. Przystępując do spółdzielni członek wpłaca 2 zł, reszta udziału powinna być uiszczona w równych ratach miesięcznych po 3 zł, w ciągu 33 miesięcy od dnia przystąpienia. Zarząd stanowią: Michał Paszkiewicz, Jan Głowiński i Antoni Wójcik oraz zastępca Wacław Sroga. a) nieograniczony; b) „Społem”; c) kalendarzowy; d) zarząd składa się z trzech członków i jednego zastępcy. Korespondencję bieżącą oraz pokwitowania spółdzielni podpisuje pod jej stemplem jeden z członków zarządu. Do ważności wszelkiego rodzaju weksli, pełnomocnictw, umów i zobowiązań niezbędne są podpisy dwóch członków zarządu pod stemplem spółdzielni. e) o nabyciu i sprzedaży nieruchomości oraz o zaciąganiu na nie pożyczek hipotecznych decyduje walne zgromadzenie. g) W razie uchwalenia likwidacji walne zgromadzenie wybiera trzech likwidatorów, którzy przeprowadzą likwidację zgodnie z przepisami ustawy o spółdzielniach. 110

Do rejestru spółdzielni sądu okręgowego w Nowogrodku wpisano d. 3.II.1939 nr RS. 484 przy firmie „**Spółdzielnia Spożywców „Ufnosć w Hradkach** z odpow. udziałami”, gm. Mir, pow. stołpeckiego. Podwyższono udział z 10 do 25 zł (zmiana § 12 statutu) w czym obowiązkowy wniosek płatny gotówką przy zapisaniu się do spółdzielni stanowi 10 zł, pozostała zaś suma powinna być wpłacona w ciągu 3-ch lat po 5 zł rocznie. Obecny zarząd stanowią: Aleksander Kowalenko, Michał Sudnik i Bolesław Tułejko. 112

Do rejestru spółdzielni sądu okręgowego w Nowogrodku wpisano dnia 28 stycznia 1939 r. pod nr. RS. 594 firmę: „**Spółdzielnia Spożywców „Przyszłość” w Baranowiczach Poleskich** z odpowiedzialnością udziałami”. Siedziba: m.

Baranowicze-Poleskie, pow. baranowickiego. Za zobowiązania spółdzielni członkowie odpowiadają zadeklarowanymi udziałami. Przedmiot przedsiębiorstwa: spółdzielnia kupuje hurtowo, przerabia oraz wytwarza artykuły spożywcze i przedmioty użytku domowego oraz gospodarczego i odsprzedaż je detalicznie swoim członkom; przyjmuje wkłady oszczędnościowe od członków i prowadzi wszelkiego rodzaju działalność kulturalno-oświatową i społeczną. Udział wynosi dwadzieścia pięć (25) złotych w czym: obowiązkowy wniosek płatny gotówką przy zapisaniu się do spółdzielni stanowi 5 złotych, pozostała zaś suma powinna być wpłaconą najdalej w ciągu 5 lat po 4 zł w ratach rocznych. Zarząd spółdzielni stanowi: Borys Malewicz, Julian Wołczyński i Stefan Zatorski. Czas trwania spółdzielni nieograniczony; pismo przeznaczone do ogłoszeń jest czasopismo „Społem” w Warszawie; rok obrachunkowy — kalendarzowy. Zarząd składa się z 3-ch osób. Oświadczenie woli w imieniu spółdzielni składają i za spółdzielnię pod stemplem firmy podpisują łącznie dwaj członkowie zarządu. Zawierane przez zarząd w imieniu spółdzielni kontrakty w sprawach kupna, zastawu lub najmu nieruchomości wymagają zatwierdzenia przez radę nadzorczą. W razie rozwiązania spółdzielni walne zgromadzenie wybiera 3 likwidatorów i określa sposób likwidacji, z zachowaniem odnośnych przepisów ustawy o spółdzielniach. 113

Sąd okręgowy w Jasle dnia 10.I.1939 r. nr. RS. III 32 — do rejestru spółdzielni wpisano: firma spółdzielni, siedziba, rodzaj i zakres odpowiedzialności członków. **Spółdzielnia Spożywców „Zgoda” w Kątach** z odpowiedzialnością udziałami; za zobowiązania spółdzielni odpowiadają członkowie zadeklarowanymi udziałami. Przedmiot przedsiębiorstwa. Ograniczenia co do zawierania umów z nieczłonkami: spółdzielnia: a) kupuje hurtowo, przerabia oraz wytwarza artykuły spożywcze i przedmioty użytku domowego oraz gospodarczego i odsprzedaż je detalicznie swoim członkom; b) przyjmuje wkłady oszczędnościowe od członków na warunkach ustalonych przez radę nadzorczą i w granicach ogólnej sumy zadłużenia, przewidzianej w art. 15 statutu, przy wydawaniu wpłacającym imiennych dowodów wkładowych; c) prowadzi wszelkiego rodzaju działalność kulturalno-oświatową i społeczną. W razach wyjątkowych walne zgromadzenie może zezwolić na sprzedaż towarów nieczłonkom. Wysokość udziału, wpłat na udział i czas ich dokonywania. Udział wynosi 25 zł, w czym obowiązkowy wniosek płatny gotówką przy zapisaniu się 5 zł, a reszta płatna w ciągu najdalej pięciu lat po 4 zł w ratach rocznych. Imiona i nazwiska członków zarządu: Józef Hobler, Józef Kostrzab i Józef Patyk. a) Czas trwania spółdzielni; b) pismo przeznaczone do ogłoszeń; c) rok obrachunkowy; d) liczba członków oraz sposób reprezentowania; e) ograniczenia uprawnień zarządu; f) postanowienie o zastępcach; g) przepisy o likwidacji. a) nieograniczony; b) czasopismo „Społem”; c) kalendarzowy; d) zarząd składa się z trzech osób, spółdzielnię reprezen-

tuja dwaj członkowie zarządu; e) zawierane przez zarząd w imieniu spółdzielni kontrakty w sprawach kupna, zastawu i najmu nieruchomości wymagają zatwierdzenia rady nadzorczej; f) postanowień o zastępcach statut nie zawiera; g) zgodnie z ustawą. 114

Do rejestru spółdzielni sądu okręgowego w Grodnie pod nr 339 przy firmie **„Spółdzielnia Spożywców „Jedność” w Obuchowiczach** z odpowiedzialnością udziałami” w dniu 23 grudnia 1938 r. wciągnięto: zarząd stanowią: Józef Obuchowicz, Stanisław Lisowski i Stanisław Obuchowicz. 115

Do rejestru spółdzielni sądu okręgowego w Grodnie pod nr 362 przy firmie **„Spółdzielnia Spożywców „Świt” w Barcinkańcach** z odpowiedzialnością udziałami” w dniu 14 grudnia 1938 r. wciągnięto: zarząd stanowią: Stanisław Przanowski, Bronisław Grażewicz i Józef Janulin. 116

Do rejestru spółdzielni sądu okręgowego w Grodnie pod nr. 403 w dniu 20 grudnia 1938 r. została wciągnięta firma: **„Spółdzielnia Spożywców „Hożanka” w Hoży** z odpowiedzialnością udziałami. Siedziba: wieś Hoża, teje gminy, pow. grodzieńskiego. Członkowie odpowiadają za zobowiązania spółdzielni zadeklarowanymi udziałami. Przedmiot przedsiębiorstwa stanowi: hurtowy zakup, przerób oraz wytwarzanie artykułów spożywczych i przedmiotów użytku domowego oraz gospodarczego i detaliczna, odsprzedaż tychże członkom: przyjmowanie wkładów oszczędnościowych od członków: wymiana, skup, przerób i zbywanie produktów rolnych; prowadzenie działalności kulturalno-oświatowej i społecznej. Udział wynosi 25 złotych płatny: przy przystąpieniu do spółdzielni 5 zł, pozostała suma w ciągu 4 lat po 5 zł rocznie. Zarząd stanowią: Aleksander Kazimierzczuk, Józef Siemienińczuk i Hipolit Lebień. a) Czas trwania spółdzielni jest nieograniczony. b) Wszelkie ogłoszenia będą umieszczane w czasopiśmie „Społem”. c) Rok obrachunkowy-kalendarzowy. d) Zarząd składa się z trzech członków. Oświadczenia woli w imieniu spółdzielni składają i za spółdzielnię pod stemplem firmy podpisują łącznie dwaj członkowie zarządu. e) Zawierane przez zarząd w imieniu spółdzielni kontrakty w sprawach kupna, zastawu lub najmu nieruchomości wymagają zatwierdzenia przez radę nadzorczą. g) Likwidacja przeprowadza się według przepisów ustawy o spółdzielniach. 117

Do rejestru spółdzielni sądu okręgowego w Grodnie pod nr. 401 w dniu 20 grudnia 1938 roku została wciągnięta firma: **„Spółdzielnia Spożywców „Nadzieja” w Lewkowie** z odpowiedzialnością udziałami”. Siedziba: wieś Lewkowo, gm. tarnopolskiej, pow. wołkowyskiego. Członkowie odpowiadają za zobowiązania spółdzielni zadeklarowanymi udziałami. Przedmiot przedsiębiorstwa stanowi: hurtowy zakup, przerób oraz wytwarzanie artykułów spożywczych i przedmiotów użytku domowego oraz gospodarczego i detaliczna odsprzedaż tychże człon-

kom; przyjmowanie wkładów oszczędnościowych od członków; prowadzenie działalności kulturalno-oświatowej i społecznej. Udział wynosi 25 złotych płatny: przy przystąpieniu do spółdzielni 5 zł, pozostała suma w ciągu 5 lat po 4 zł rocznie. Zarząd stanowią: Piotr Pietruszczuk, Jan Leszczyński i Prokopiusz Puskarczewicz. a) Czas trwania spółdzielni jest nieograniczony. b) Wszelkie ogłoszenia będą umieszczane w czasopiśmie „Społem”. c) Rok obrachunkowy — kalendarzowy. d) Zarząd składa się z trzech członków. Oświadczenia woli w imieniu spółdzielni składają i za spółdzielnię pod stemplem firmy podpisują łącznie dwaj członkowie zarządu. e) Zawierane przez zarząd w imieniu spółdzielni kontrakty w sprawach kupna, zastawu lub najmu nieruchomości wymagają zatwierdzenia przez radę nadzorczą. g) Likwidacja przeprowadza się według przepisów ustawy o spółdzielniach. 118

Do rejestru spółdzielni sądu okręgowego w Równem pod nr RS. 5 przy firmie: **Spółdzielcze Stowarzyszenie Spożywców „Silva”** we wsi Smyga, dnia 10 lutego 1939 r. wpisano dodatkowo wpis treści następującej: zarząd obecnie stanowią: Franciszek Siarnacki, Stefan Lochman i Antoni Giżycki. 119

W dawnym rejestrze dla spółdzielni nr 144 przy firmie **Spółdzielczy Związek Kredytowy** z ograniczoną odpowiedzialnością w Nowym Sączu wpisano, że w dniu 20 marca 1938 r. jako nowy zarząd wybrani zostali Samuel Maschler, Aszer Korn, Aron Schlusel, Józef Steiner, Natan Weindling, Józef Klapholz i Efraim Schipper. Sąd okręgowy wydz. I w Nowym Sączu. Data wpisu 11 kwietnia 1938 r. 120

Do rejestru spółdzielni sądu okręgowego w Równem pod nr. RS. 721 firmy: **Hospodarsko Spożywcza Spółka „Buducznist”** spółdzielnia z odp. ogr. w Sosnowcu, dnia 31 października 1938 r. wpisano dodatkowy wpis, treści następującej: nazwa firmy obecnie brzmi: **„Hospodarsko Spożywcza Spółka „Buducznist”**, spółdzielnia z odpowiedzialnością udziałami w Sosnowcu. Dotychczasowa odpowiedzialność członków pięciokrotnie została usunięta. Na miejsce ustępującego zastępcy członka zarządu Dymitra Konowaluka został wybrany Ulian Horodomski. 121

Sąd okręgowy we Lwowie. Dnia 24 stycznia 1939 r. w rejestrze spółdzielni nr 1335 **„Sprawność”, spółdzielnia koła dawnych harcerek** z odpowiedzialnością udziałami we Lwowie wpisano: w miejsce dotychczasowych członków zarządu: dr Antonii Mokłowskiej Hellerówniej i dr Zofii Nowak Przygodzkiej wybrane zostały: Jadwiga Sawracka i Stefania Lewówna. 122

Sąd okręgowy we Lwowie. Dnia 24 stycznia 1939 r. w rejestrze spółdzielni nr. 1491 wpisano nową spółdzielnię: **„Spółdzielnia Spożywców Robotnicza Spółdzielnia Spożywców** z odpowiedzialnością udziałami we Lwowie ul. Żółkiewska 160. Członek spółdzielni obowiązany jest

odpowiadać za zobowiązania spółdzielni zadeklarowanymi udziałami. Przedmiotem przedsiębiorstwa jest: organizowanie i prowadzenie wszelkiego rodzaju zakładów gospodarczych oraz podejmowanie działalności społeczno-kulturalnej, w szczególności zaś kupno hurtowe, przerabianie oraz wytwarzanie artykułów spożywczych i przedmiotów użytku domowego i gospodarczego i odsprzedażanie ich detalicznie swoim członkom. Ponadto spółdzielnia będzie: a) przyjmować wkłady oszczędnościowe od członków w imieniu i na rachunek Banku „Społem” w Warszawie i za zezwoleniem tegoż banku. b) Prowadzić wszelkiego rodzaju działalność kulturalno-oświatową i społeczną związaną z działalnością spółdzielni. Udział wynosi 25 złotych, z czego obowiązkowy wniosek płatny gotówką przy zapisaniu się członka do spółdzielni stanowi 5 zł, pozostała suma powinna być wpłacona w ciągu najdalej pięciu lat, po 5 zł w ratach rocznych bądź gotówką, bądź zarachowana zwrotami od zakupów i % od udziału. Członkami zarządu wybrani zostali: Józef Kopystyński, Hugo Fischer, Władysław Gryglewicz, którzy reprezentują spółdzielnię nazewnątrz w ten sposób, że dwóch członków zarządu reprezentuje spółdzielnię łącznie. Pismem przeznaczonym dla ogłoszeń spółdzielni jest czasopismo „Społem”. 123

Do rejestru spółdzielni sądu okręgowego w Pińsku dnia 3 lutego 1939 r. pod nr. RS. 658 wpisano spółdzielnię: **Spółdzielnia Spożywców „Polesie” w Wyżłowiczach** z odpowiedzialnością udziałami”. Siedziba: Wyżłowice, gmina Zabczyce, powiat piński. Kupować hurtowo, przerabiać oraz wytwarzać artykuły spożywcze i przedmiotem użytku domowego i gospodarczego i odsprzedażać je detalicznie swoim członkom. Przyjmować wkłady oszczędnościowe od członków na warunkach ustalonych przez radę nadzorczą i w granicach ogólnej sumy zadłużenia przewidzianej w art. 15 statutu przy wydawaniu wpłacającym imiennych dowodów wkładowych. Udział wynosi 25 zł. Obowiązkowy wniosek płatny gotówką przy zapisaniu się do spółdzielni stanowi 5 zł. Pozostała suma powinna być wpłacona w ciągu najdalej pięciu lat po 5 zł w ratach rocznych. Zarząd stanowią: Paweł Siergiejuk, Jan Brycz i Michał Hutz. a) nieograniczony; b) „Społem”; c) kalendarzowy; d) zarząd składa się z trzech osób. Oświadczenia woli w imieniu spółdzielni składają i za spółdzielnię pod stemplem firmy podpisują łącznie dwaj członkowie zarządu. e) Zawierane przez zarząd w imieniu spółdzielni kontrakty w sprawach kupna, zastawu lub najmu nieruchomości wymagają zatwierdzenia przez radę nadzorczą i dopiero przy zachowaniu tego warunku obowiązują spółdzielnię. g) W razie rozwiązania spółdzielni walne zgromadzenie wybiera 3 likwidatorów i określa sposób likwidacji z zachowaniem odnosnych przepisów wskazanych w ustawie o spółdzielniach. 124

Do rejestru spółdzielni sądu okręgowego w Pińsku dnia 3 lutego 1939 r. pod nr. RS. 655 wpisano spółdzielnię: **Spółdzielnia Spożywców**

CZY prenumerujecie
Spółnotę dla członków?
Waszej spółdzielni?

Prenumerata roczna z przesyłką, zł. 2.60

SPOŁEM

DWUTYGODNIK

POŚWIĘCONY PRAKTYCE SPÓŁDZIELNI SPOŻYWCÓW
ORGAN „SPOŁEM” ZWIĄZKU SPÓŁDZIELNI SPOŻYWCÓW R.P.

ZE ZWIĄZKU

W sprawie ankiety

Wobec tego, że coraz więcej wiejskich spółdzielni spożywców prowadzi wymianę, skup i zbyt artykułów rolnych, Związek „Społem” rozesłał w końcu lutego r. b. specjalną ankietę celem jak najlepszego zorganizowania tej pracy.

Ze względu na aktualność sprawy i we własnym interesie wszystkie spółdzielnie powinny niezwłocznie wypełnić ankietę i wysłać ją w 2-ich egzemplarzach do najbliższego oddziału Związku najpóźniej do 20 b. m.

W sprawie sprawozdań rocznych spółdzielni

Dotychczas zaledwie 830 spółdzielni nadesłało sprawozdania za 1938 r. Jeszcze raz przypominamy, że termin składania sprawozdań rocznych spółdzielni wyznaczony był na 1 marca. Nienadesłanie sprawozdań we właściwym czasie i nieusprawiedliwienie zwłoki źle świadczy o dyscyplinie organizacyjnej spółdzielni. Wzywamy więc wszystkie opieszałe spółdzielnie do niezwłocznego nadesłania sprawozdań do Wydziału Lustracyjnego i do właściwego oddziału.

Jednocześnie komunikujemy, że sprawozdania te można wysłać jako papiery handlowe. Koperty *nie należy* wówczas *zaklejać*, a na frontowej jej stronie napisać „Papiery handlowe” i nakleić *zaczek za 15 gr*, o ile waga sprawozdań nie przekracza 100 gr. Do sprawozdań nie można dołączać żadnych listów, gdyż wówczas obowiązuje inna taryfa pocztowa.

Problem najważniejszy

Jest nim liczba członków w naszych spółdzielniach. Ślimaczy się ta sprawa od zarania ruchu i nie możemy wyjść z opłotków na szerszy świat, aby

liczbami odbiorców a obrotem. Tymczasem wzajemny stosunek tych elementów w latach porównywanych: 1925 i 1938 uległ całkowitemu zwężeniu:

Rok	Liczba członków	Obroty spółdz.	Zakupy członków		Zakupy nieczłonków	Odsetek członków kupujących	Przeciętna zakupu członka
			%	suma			
1925	436 tys.	98 mil. zł.	47	46,1 mil. zł.	51,9 mil. zł.	50%	216 zł.
1938	400 „	170 „ „	62	105,4 „ „	64,6 „ „	71„	342 „

wprząc do organizacji spółdzielczych masy.

Ćwierć wieku pracy spółdzielczej doprowadziło do zrzeszenia się w spółdzielniach spożywców 20% rodzin robotniczych, 10% rodzin pracowników umysłowych i 4% rodzin chłopskich, zatrudnionych na roli.

Rozwój spółdzielczości spożywców zależny jest niewątpliwie od stopnia kultury ekonomicznej szerokich mas. Kultura ta tworzy się i narasta jako rezultat wyrobienia społecznego i organizacyjnego warstw pracujących oraz oddziaływania samych spółdzielni. To jest jasne. Jednakże tempo tego procesu budzi najdalej idący niepokój. Liczba członków zrzeszonych w spółdzielniach spożywców wynosi obecnie 400 tysięcy i liczba ta jest poniżej stanu z roku 1925.

Czy ruch się cofa? Nie! Liczba spółdzielni spożywców wzrosła w okresie 1925 — 1938 z 801 do 1776, a liczba sklepów tych spółdzielni z 1653 do 3300. Obroty podniosły się z 98 mil. zł w roku 1925 do 170 mil. zł w r. 1938. Lecz temu rozwojowi gospodarczemu nie towarzyszy wzrost organizacyjny, wyrażający się zwiększaniem liczby członków. Mówi się: ale przecież spółdzielnie wykreśliły w tym czasie około 180 tys. członków martwych, a ponadto ruchowi ubyło przeszło 70 tys. członków na skutek upadku spółdzielni w okresie kryzysu. Tak, ale jednocześnie przyrost nowych członków, z uwagi na rozwój gospodarczy spółdzielni, powinien był znacznie przekroczyć ich ubytek. Istnieje przecież pewna korelacja między

Z zestawienia tego wynika: 1-o, że podniosła się znacznie przeciętna wysokość zakupu członka w spółdzielni (z 216 zł do 342 zł); 2-o, że suma sprzedaży nieczłonkom wzrosła; 3-o, że w sklepach spółdzielczych kupuje obecnie przeszło 200.000 nieczłonków*). Nasuwa się tutaj wniosek generalny, że ci odbiorcy powinni być zwербowani na członków spółdzielni.

Odbiorcy ci świadomie niewątpliwie wyróżniają sklep spółdzielczy spośród wielu sklepów, w których mogą się aprowidować. Czemu mimo to nie stają się członkami spółdzielni, mającymi prawo wpływać na jej gospodarkę i korzystać ze zwrotów od zakupów? Z jakim zjawiskiem mamy tu do czynienia? Czy z brakiem logiki gospodarczej? Z brakiem zaufania? Z biernością ekonomiczną?

Zapewne z jednym, z drugim i z trzecim. Więc środkiem działania powinna być przede wszystkim propaganda. Mówi się bowiem słusznie, że przełamanie bierności ekonomicznej mas zadecyduje o wielkim rozwoju organizacji spółdzielczych w Polsce. Lecz działanie propagandy musi mieć oparcie w dodatnich rezultatach gospodarczych spółdzielni. I tu właśnie lata ostatnie stwarzają warunki pomyślne dla akcji werbunkowej.

„Na stanowisku kierownika Wydziału Lustracyjnego Związku od jesieni

*) Przyjmując że przeciętna zakupu nieczłonka jest nieco niższą i że około 10% obrotu z nieczłonkami wypada na odbiorców przygodnych.

1931 r. coraz bardziej utwierdzam się w przekonaniu, pisał prof. St. Wojciechowski analizując stan spółdzielni związkowych w r. 1932 *), że cała dotychczasowa propaganda spółdzielczości w Polsce, bez względu na jej różnorodne zabarwienie, nie doprowadzi do stałego wzrostu liczby członków, a przez to i obrotów spółdzielni, jeżeli nie będzie jej towarzyszyć takie doskonalenie prowadzenia spółdzielni, żeby ich działalność gospodarcza stale dawała dodatnie wyniki, wyrażające się na zewnątrz w przewyżce dochodów nad wydatkami, tj. w czystej nadwyżce i zwrotach od zakupów".

Lata 1933—1938, które, poza znacznym zwiększeniem liczby spółdzielni przyniosły rozrost gospodarczy ruchu, a w związku z tym i przyrost członków, tezę powyższą prof. Wojciechowskiego w dużej mierze potwierdzają.

Rok	Liczba członków	Zmiana w %	Obrót w tys. zł.	Zmiana w %	Nadwyżka netto w stos. do obrot.
1933	245.908	100,0	97.450	100,0	0,9
1934	268.512	109,2	104.916	107,7	1,1
1935	268.762	109,3	107.760	110,6	1,3
1936	294.427	119,7	118.722	121,8	1,6
1937	324.030	131,8	143.181	146,9	1,7
1938	400.000	162,7	170.000	174,4	1,7

Wskaźnik stanu liczbowego członków kształtuje się przy pewnej współzależności od nadwyżki netto i chociaż pozostaje w tyle za wskaźnikiem obrotów, jednak nie ma tutaj tak jaskrawej dysproporcji, jaka występowała w latach 1925 — 1936. Wówczas, wskaźnik stanu członków daleko odbiegał od wskaźnika obrotów i wynosił w 1936 roku 67, przy wskaźniku obrotów: 120 ***).

Najbardziej jednak znamienne i pocieszające są rezultaty przyrostu członków w r. 1938. Wedle prowizorycznych

*) Związkowe spółdzielnie spożywców w 1932 r., Nr. 14/15 „Społem” z r. 1933.

**) Obliczenia prowizoryczne.

***) Artykuł mój „Polska rzeczywistość” w n-rze 19 „Społem” z r. 1937.

obliczeń, opartych na zestawieniach porównawczych 1.029 spółdzielni, przyrost netto członków w spółdzielniach tych wyniósł 6,20%, przy czym zwiększenie się liczby członków wykazało 75% spółdzielni. Najważniejsze jest jednak to, że nareszcie zaczęło przybywać członków spółdzielniom dużym. Mianowicie spółdzielnie miejskie, o obrocie powyżej miliona złotych, wykazują 10,4% przyrostu członków. Obliczenie to można uważać za miarodajne, gdyż obejmuje 1/5 spółdzielni tego typu.

Spółdzielnie o obrotach:	Liczba spółdz. uwzgl.	Członkowie		
		1937	1938	zmiany
do 50 000 zł.	716	69.724	72.651	+4,2
od 50.000-100.000 zł.	147	27.337	28.411	+3,9%
„ 100.000-500.000 zł.	132	52.834	53.445	+1,2%
„ 500.000-1.000.000 zł.	14	16.861	19.397	+15,0
powyżej 1.000.000 zł.	20	74.595	82.382	+10,4
	1.029	241.351	256.287	+ 6,2

Trzeba tutaj przypomnieć, że katastrofalny spadek liczby członków w spółdzielniach spożywców odbywał się kosztem członków robotników.

	Liczba członków	Robotnicy	%	Rolnicy	%
1928	395.716	197.079	51,4	108.424	28,3
1929	386.632	189.584	51,3	107.597	29,1
1930	368.812	182.298	49,4	107.075	29,0
1931	339.236	155.513	45,8	94.498	27,9
1932	306.596	138.917	45,3	87.321	28,5
1933	245.908	97.297	39,6	86.901	35,3
1934	268.512	101.731	37,9	97.463	36,3
1935	268.762	95.442	35,5	100.482	37,4
1936	294.427	100.893	34,3	117.652	40,0
1937	324.030	101.704	31,4	142.277	43,9

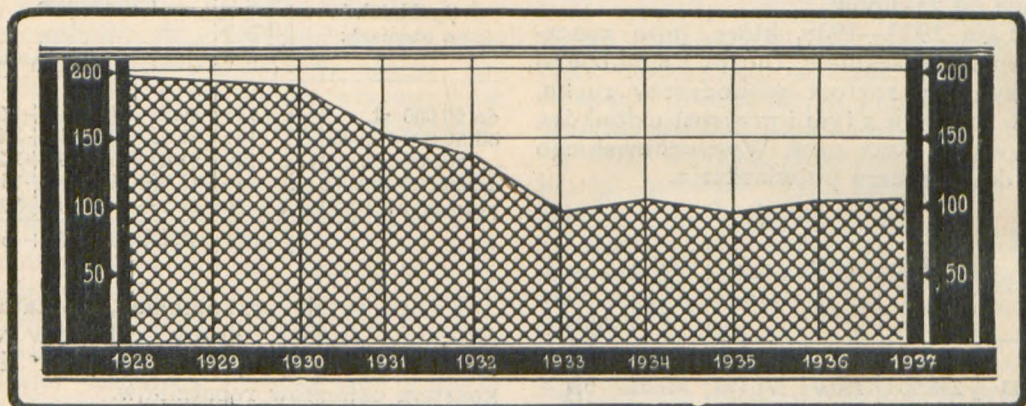
Wbrew logice gospodarczej, naprzeciw instynktowi społecznemu, ruch spółdzielczy w Polsce nie zrzeszył klasy robotniczej. Nie stał się narzędziem gospodarczym organizującej się demokracji, broniącym jej, narówni ze związkami zawodowymi, przed skutkami ustroju kapitalistycznego, który żyje i rozwija się biernością ekonomiczną mas.

Jaka jest przyczyna tego zjawiska?

Jan Żerkowski, jeden z przywódców robotniczego ruchu spółdzielczego w Polsce, w odpowiedzi na ankietę, ogłoszoną na ten temat przez Redakcję „Społem” w r. 1935, wskazywał przede wszystkim na powszechny brak w Polsce zmysłu ekonomicznego: „Na ogół wszystkie warstwy pracujące w Polsce (robotnicy, włościanie, inteligencja) mają bardzo słabo rozwinięty instynkt gospodarczy, przy tym (wyłączając częściowo robotników) są mało solidarne w pracy zbiorowej”. Poza tym jednak

brał przeto marki organizacji klasowej. Bo, jak stwierdził Mielczarski, „jeżeli przez „klasowość” mamy rozumieć negatywne stanowisko do kapitalizmu, to każda kooperatywa jest klasowa, bo samo jej założenie stanowi wyłom w kapitalizmie”. „W tym znaczeniu kooperatywa powszechna nosi bardziej charakter klasowy, bo prędkiej i skuteczniej zwalcza kapitalizm, niż najbardziej czerwona kooperatywa zamknięta. Jeżeli zaś przez „klasowość” rozumieć mamy udział w walce politycznej, to żadna kooperatywa nie jest klasowa, bo wy-

Członkowie - robotnicy w spółdz. spoż. (w tysiącach)

dodał, że „obojętne stanowisko do organizacji robotniczych Centrali Związku Spółdzielni Spożywców nie zachęca do spółdzielczości politycznie i zawodowo zorganizowanych mas robotniczych”.

Eliminować trzeba przede wszystkim pogląd, że wstrzymieźliwość robotników wobec spółdzielczości tłumaczy się obojętnym ustosunkowaniem się Związku „Społem” do ruchu zawodowego.

Związek od początku swego istnienia podkreślał zbieżność ruchu spółdzielczego z ruchem zawodowym w dążeniu do zmiany obecnych stosunków społecznych i gospodarczych. Uznawał jednak za podstawowy warunek działalności spółdzielczej neutralność polityczną i pełną niezależność ruchu. Nie przy-

łącznym polem działania kooperacji jest dziedzina gospodarcza”.

To stanowisko Związku stwarza dla spółdzielczości spożywców w Polsce warunki szerokiego rozwoju. Uznają to wszyscy, którzy pragną, aby spółdzielczość stała się ruchem masowym.

„W zrzeszonych naszych organizacjach udało nam się połączyć przy wspólnym warsztacie pracy ludzi o najbardziej rozbieżnych poglądach politycznych, od umiarkowanych konserwatystów zacząwszy, a skończywszy na socjalistach. Co większa, udało się nakłonić ich do współpracy”, konstatuje St. Thugett *), wskazując na to, że za-

*) Nr 10 „Społem” z 1937 r. artykuł „Nasza neutralność”.

niechanie tej neutralności „doprowadziło by niewątpliwie do zaprzepaszczenia w krótkim czasie całego z takim trudem wypracowanego dorobku ruchu”.

To też powszechność spółdzielni spóżywców, propagowana przez Związek, nie tylko nie stanowi przeszkody w rozwoju ruchu, ale otwiera narożcież drzwi sklepów spółdzielczych tym wszystkim, którzy do nich przyjsć pragną, byleby goździli się na nasz program spółdzielczy.

Ten właśnie program przeorganizowania życia ekonomicznego w kierunku gospodarki planowej, prowadzonej w myśl interesu powszechnego, jest wielką siłą atrakcyjną spółdzielczości spóżywców. Zwężenie tej podstawy musiałoby doprowadzić do zmniejszenia zasięgu tak społecznego, jak gospodarczego naszych organizacji.

Trzeba bowiem stwierdzić na podstawie wieloletnich doświadczeń naszego ruchu, że marka klasowości, tak jak ją niektórzy pojmują, nie stanowi bynajmniej siły przyciągającej masy. Świadczy o tym najlepiej liczba członków w spółdzielniach, które manifestują swój charakter klasowy.

Prosimy zajrzeć do statystyki. Okazuje się, że „klasowość” tych spółdzielni nie jest ani na jotę bardziej atrakcyjna, jeżeli chodzi o werbunek członków, aniżeli hasło „powszechności” spółdzielni pozostałych *).

Więc uznać należy, że decydującym czynnikiem małego udziału robotników w ruchu spółdzielczym jest ich bierność ekonomiczna oraz nieświadomość znaczenia i wartości organizacji spółdzielczych dla klasy robotniczej.

Przełamać trzeba i usunąć te zapory. I tutaj właśnie powinno przyjsć do gło-

su współdziałanie organizacji zawodowych z ruchem spółdzielczym.

Musi być realizowane hasło, że każdy członek związku zawodowego powinien być członkiem spółdzielni. Jeżeli przybędą spółdzielniom spóżywców tysiące członków, to wzmoże to obroty spółdzielni, rozwinie produkcję spółdzielczą i podniesie dochodowość spółdzielni. Wzrosną korzyści gospodarcze, wynikające z należenia do spółdzielni. Zwiększy się jej znaczenie dla klasy robotniczej.

Ale ku temu trzeba nie tylko zrozumienia procesów gospodarczych, lecz i wierności idei spółdzielczej oraz woli wytrwania. „Członek związku zawodowego głosi swą niechęć do ustroju kapitalistycznego, wierzy w konieczność przyjscia nowego ustroju społecznego, a tymczasem kupuje w sklepie prywatnym, wzmacniając zniechędźony kapitalizm, a więc staje się wrogiem własnym i przeciwstawia ideologii związkowej. Przecież taki stan rzeczy nie jest do zniesienia dla kierowników organizacji i jej bardziej uświadmionych członków”, konstatuje instruktor organizacyjny naszego Związku, J. Dominko, analizując przyczyny słabej ekspansji spółdzielni spóżywców na terenach robotniczych *).

Apelujemy przeto do związków zawodowych, aby autorytetem swoim oraz dyscypliną organizacyjną poparły ruch spółdzielczy, który jest ich ramieniem gospodarczym. Spółdzielnie spóżywców wzywamy natomiast do podjęcia akcji werbunkowej wśród członków związków zawodowych **). Musimy w ciągu najbliższych lat pięciu zjednać świat pracy dla spółdzielczości. Zdecyduje to o jej dalszym i wielkim rozwoju.

Stanisław Dippel

*) Stan ten potwierdza statystyka ruchu członków w r. 1938. Przeprowadzone obliczenie, obejmujące 27 spółdzielni spóżywców, podkreślających swój charakter klasowy, wykazało, że liczba członków spółdzielni tych, wynosząca w 1937 roku 30.163 wzrosła w ciągu 1938 roku o 342 tj. o 1,4%.

*) J. Dominko: Metody propagandy spółdzielczej, Nr. 17 „Społem” z 1936 r.

**) Metody pracy werbunkowej w dużych spółdzielniach omawia w n-rze niniejszym M. Niczman w artykule p. t. Z doświadczeń werbunku członków w Łodzi (str. 20).

Wychowanie młodego pokolenia spółdzielczego we Francji

Cudzoziemca przybywającego do Francji, kraju starych tradycji demokratycznych, swobody i humoru, uderza na każdym kroku pewna nonszalancja i brak wzajemnego poważania w stosunkach między ludźmi. Mężczyzna nie ustępuje tutaj w autobusie miejsca kobiecie, a siwa głowa czy wysoki urząd niewiele budzą poważania, o ile nie przemawiają za nimi istotne zasługi.

Ale przy tym ogólnym nastroju istnieje ktoś czy może raczej coś, ku czemu zwracają się oczy Francuzów z wyraźną czcią, a może nawet pewną pokorą. Tym czymś jest przyszłość, uosobiona w zastępach młodzieży i dzieci francuskich.

Pewnie że jest nieco przesady w tym, że gdy wycieczka dwunastoletnich basaliaków jedzie autobusem, rozpierają się oni w najwygodniejszych fotelach, podczas gdy nauczycielki przysiadają gdzieś na poręczy. Ale jakaż szczęśliwa jest ta młodzież francuska, witana wszędzie dobrym słowem nawet przez nieznanym i takim uśmiechem, jakim wita się świt i ranek.

Przy takim nastawieniu całego kraju nic dziwnego, że Francja posiada najlepiej rozwiniętą spółdzielczość uczniowską i najpoważniej myśli nad przygotowaniem ruchowi spółdzielczemu godnych następców.

Spółdzielnie uczniowskie zaczęły tam powstawać już przed laty trzydziestu, ale ruch ten rozwinął się na dobre dopiero po wojnie. W roku 1924-5 istniało we Francji 6.381 spółdzielni uczniowskich, obecnie liczba ta dochodzi do 11 tysięcy.

Spółdzielnie uczniowskie rozwinęły się tam początkowo, tak jak i u nas, przede wszystkim w szkołach powszechnych. Jednakże charakter ich jest inny niż u nas wskutek różnic w organizacji szkolnictwa francuskiego.

A mianowicie: w powszechnych szkołach francuskich gmina dostarcza

dzieciom bezpłatnie podręczników i wszelkich przyborów szkolnych, tym samym odbierając rację bytu spółdzielczym sklepikom uczniowskim. O ile jednak na przybory szkolne znajdują się fundusze, o tyle daje się odczuwać ich wyraźny brak w zakresie pomocy naukowych, bibliotek, zdobienia klas szkolnych. Kierownik szkoły powszechnej otrzymuje cztery ściany, ławki, stoły i to jest niemal wszystko. Resztę musi sam zdobyć — jak, w tym jego głowa. I tutaj otworzyło się pole do działania dla spółdzielni uczniowskich.

Początkowo były to raczej spółdzielnie tylko z imienia. Cała ich działalność polegała na zbieraniu wśród uczniów składek pieniężnych, za które nabywano potrzebne szkole przedmioty i organizowano wycieczki. Ale w miarę wzrostu uświadczenia spółdzielczego coraz więcej osób poczęło pojmować, że spółdzielnia szkolna to jest zbiorowa danina wysiłku, wspólna praca dla wspólnych celów, wychowywanie nowych zastępów spółdzielczych, a nie wyciąganie od rodziców pieniędzy na składki.

Trudno się zorientować, ile pozostało jeszcze we Francji „spółdzielni” dawnego typu. Za to faktem jest, że istnieje bardzo wiele takich, które pracują rzetelnie i owocnie. W jednym tylko departamencie Indry i Loary, w którym istnieje 178 spółdzielni, dzieci zebrały w spółdzielniach w ciągu roku 1937 swoją pracą 165 tysięcy franków, czyli około 27 tysięcy złotych. W tym samym departamencie pieniądze pochodzące ze składek wynosiły w 1937 roku 35 tys. franków, czyli około 6 tys. zł.

W jaki sposób francuskie spółdzielnie uczniowskie zdobywają fundusze na wspólne cele? Zbierają ślimaki, które we Francji się jada, tępią w sadach chrabąszcze i inne szkodniki, zbierają lub hodują zioła lecznicze, hodują ja-

rzyny na sprzedaż, pszczoły, króliki i morskie świnki, zbierają i sprzedają krzemienie, wyrabiają zabawki i kule bilardowe, ubierają lalki, oprawiają książki, rysują na sprzedaż karty pocztowe, wyrabiają sztuczne kwiaty, pieką ciasta, organizują przedstawienia, zabawy karnawałowe, a nawet w okresie świąt regionalnych budują prowizoryczne garaże dla aut przejeżdżających gości.

Część wytworów swej pracy spółdzielnie sprzedają na kiermaszach i wystawach organizowanych w szkole, ale dla innych, np. dla zbytu ziół leczniczych, których w każdym departamencie zbierają inny gatunek, potrzebna jest szersza organizacja. Szersza organizacja jest również potrzebna dla udzielania spółdzielniom uczniowskim wskazówek i instrukcji dla propagowania nowych placówek spółdzielczych w szkołach, które jeszcze ich nie posiadają, itd.

To też spółdzielnie uczniowskie we Francji są organizacją trzystopniową: na czele ich wszystkich stoi Biuro Centralne Spółdzielczości w Szkole (Office Central de la Cooperation à l'Ecole). W okolicach, w których rozwój spółdzielczości uczniowskiej jest już dostateczny, Biuro Centralne zakłada „sekcje departamentalne”. Sekcje tych jest do chwili obecnej około 50 i obejmują one połowę Francji. Podlegają im bezpośrednio spółdzielnie uczniowskie danego terytorium.

Jeśli chodzi o organizację samych spółdzielni uczniowskich, jest ona podobna do naszej. Na czele ich stoi zarząd, składający się z młodzieży i nauczyciela - opiekuna z głosem doradczym. Inicjatywa podejmowanych prac wychodzi od młodzieży. Młodzież również inicjuje powstanie spółdzielni.

Dochody spółdzielni uczniowskich idą tam, tak jak u nas, na wspólne cele. A więc przede wszystkim na wszelkie pomoce naukowe, na ozdobienie szkoły, tworzenie bibliotek oraz na wycieczki. Poza tym z sum tych niesie młodzież

pomoc dzieciom bezrobotnych, chorym i ubogim, kupuje zabawki na choinkę, aparaty radiowe i kinematograficzne, podręczne drukarnie, patefony. Spółdzielnie również przyjmują na siebie tak rozpowszechnione we Francji ubezpieczenie młodzieży od wypadku.

Wspomnijmy jeszcze, że poza członkami zwykłymi spółdzielni uczniowskiej, którymi mogą być we Francji uczniowie i byli uczniowie danej szkoły, spółdzielnia może posiadać również członków honorowych, rekrutujących się spośród rodziców i sympatyków spółdzielczości. Członkowie honorowi wspierają spółdzielnię finansowo przez płacenie stałej składki.

Wyżej wspomniane sekcje departamentalne nadają spółdzielniom uczniowskim kierunek oraz udzielają pomocy technicznej, a czasem finansowej. One też zajmują się organizowaniem zbytu artykułów wyprodukowanych przez dzieci. Sekcja departamentalna posiada członków zwykłych, którymi mogą być wszystkie spółdzielnie uczniowskie, reprezentowane przez swych nauczycieli-opiekunów oraz członków honorowych i wspierających.

W skład zarządu sekcji departamentalnej wchodzi zwykle: „inspecteur de l'Académie”, który odpowiada mniej więcej naszemu kuratorowi, inspektor szkół powszechnych, trzech do czterech przedstawicieli związków spółdzielczych (spółdzielczości spożywców, rolniczej i kredytowej) oraz przedstawiciele nauczycielstwa: dwóch do czterech dyrektorów szkół średnich i sześciu do ośmiu nauczycieli szkół powszechnych, wybranych na walnym zgromadzeniu sekcji.

Widzimy więc, że do pracy nad organizacją spółdzielni uczniowskich zostali wciągnięci we Francji zarówno spółdzielcy dorosłego pokolenia, jak i nauczycielstwo i władze szkolne.

Zebrania zarządu sekcji departamentalnych odbywają się raz na kwartał, walne zgrom. raz na rok. Sekcje departamentalne nie mają stałych funkcyjna-

riuszy. Pracują w nich honorowo wszyscy członkowie. Każdy przyjmuje na siebie inny dział pracy. Czasami tylko władze szkolne przydzielają nauczycielowi pracującemu w sekcji departamentalnej asystenta, który mu dopomaga w pracy szkolnej, aby mógł poświęcić więcej czasu spółdzielniom. Do zadań sekcji departamentalnych należy:

1. Urządzanie wystaw artykułów produkowanych przez dzieci. Wystawy takie, zwiedzane przez młodzież, służą za przykład i bodziec do pracy dla innych szkół, a często są również miejscem sprzedaży.
2. Wyszukiwanie dla spółdzielni uczniowskich rynków zbytu.
3. Inspirowanie zakładania nowych działów wytwórczych w spółdzielniach.
4. Wyszukiwanie literatury technicznej dla spółdzielni prowadzących pracę wytwórczą.
5. Organizowanie wycieczek dla młodzieży spółdzielni uczniowskich.
6. Dopomaganie spółdzielniom nowopowstałym.

Sekcje departamentalne, tak samo jak spółdzielnie uczniowskie, posiadają członków honorowych, do których zaliczają się często dygnitarze z danego miasta.

Jak już wspominaliśmy, organizacją nadrzędną nad sekcjami departamentalnymi jest Biuro Centralne Spółdzielni Szkolnych z siedzibą w Paryżu. Biuro inicjuje powstawanie nowych spółdzielni i sekcji departamentalnych, dążąc, aby objęły one terytorium całej Francji, dostarcza druków i broszur, wskazujących jak organizować spółdzielnie, urządza konferencje, odczyty i wykłady, niesie oparcie moralne i materialne słabym jeszcze spółdzielniom, organizuje wycieczki spółdzielcze.

Fundusze na swą działalność czerpie Biuro Centralne w pierwszym rzędzie z daniny wpłacanej przez spółdzielnie dorosłego pokolenia, które opodatkowały się od każdego 100 franków obrotu na rzecz wychowania spółdzielczego młodego pokolenia, z subwencji związków spółdzielczych i in. oraz ze składek członków indywidualnych i honorowych.

W ostatnich latach, na skutek zdobytego doświadczenia, Biuro Centralne zwróciło większą uwagę na dorastającą młodzież, a szczególnie na młodzież kształcącą się na przyszłych nauczycieli. W uczelniach przygotowujących młodzież na nauczycieli szkół powszechnych istnieje wiele spółdzielni uczniowskich. Tym razem są to często sklepiki spółdzielcze, sprzedające, jak u nas, uczniom materiały piśmienne.

Poza tym we wszystkich szkołach tego typu, a także w zakładach wyższych, przygotowujących profesorów liceów, zostały zorganizowane wykłady o spółdzielczości, koła spółdzielcze, które studiują zagadnienia związane ze spółdzielczością i opracowujące referaty. W tym zajęciu się dorastającą młodzieżą, z której mają wyrosnąć przyszli nauczyciele, tkwi, moim zdaniem, głęboka mądrość Centralnego Biura Spółdzielni szkolnych. Po pierwsze dlatego, że lata dojrzewania są dla człowieka rozstrzygające, jeśli chodzi o jego przekonania i światopogląd. Dziecku w wieku szkoły powszechnej można zaszczyścić przyzwyczajenia i pojęcia, ale dopiero w wieku lat 15—20 pojawia się w człowieku głód prawdy ideałów. Po drugie dlatego, że przygotowanie spółdzielcze przyszłych nauczycieli to jest jak gdyby równoczesna praca nad dwoma pokoleniami: ich samych i ich uczniów.

Zarówno sekcje departamentalne jak Centralne Biuro podtrzymują zapał młodzieży do pracy w spółdzielniach uczniowskich i kołach spółdzielczych przez ustanawianie nagród, którymi są zazwyczaj tzw. „stypendia”. Najczęściej dla każdej szkoły danego typu lub danego terytorium zostaje przyznane jedno „stypedium” dla ucznia lub uczennicy, którzy się najbardziej odznaczyli w pracy spółdzielczej.

Stypendium takie upoważnia do wzięcia udziału w wycieczce organizowanej przez sekcję departamentalną lub Biuro Centralne Spółdzielni Uczniowskich. Wycieczkom tym warto poświęcić specjalną kartę.

Sekcje departamentalne organizują przeważnie wycieczki jednodniowe dla dzieci szkół powszechnych. Na wycieczkę taką składa się zazwyczaj zwiedzenie jakiegoś pięknego zabytku architektonicznego, wyjątkowo pięknej okolicy oraz spółdzielni. Wszystkiego jest po trochu na takiej wycieczce: i obiad składający się z wina, owoców i doskonałych sandwiczów (kanapek) i zabawa, bieganie po lasach czy skałach, i zwiedzanie pięknych pałaców czy zamków. Wśród tak szczęśliwie spędzonego dnia specjalnie zapada w pamięć zwiedzana spółdzielnia. W związku z jej oglądaniem zostaje do dzieci wygłoszone krótkie i zwięzłe, ale przekonujące przemówienie o spółdzielczości, przyjmowane przez młodych słuchaczy z napięciem i uwagą i rzucające nowe światło na zwiedzane obiekty.

Wycieczki urządzone przez Biuro Centralne trwają 3 do 6 dni, a bierze w nich udział dorastająca młodzież. Wycieczki te, skupiające uczniów szkół wyższych lub średnich z całej Francji, są przygotowane starannie. Ich celem jest najczęściej jakiś zakątek Francji, specjalnie ciekawy zarówno pod względem spółdzielczym, jak i krajoznawczym. Czasem trasa ich sięga aż za granicę — np. do Belgii, Szwajcarii.

Na wycieczkach tych towarzyszą młodzieży wybitni spółdzielcy francuscy, a w zwiedzanych miejscowościach witają „przyszłość Francji” najwyższe władze spółdzielcze wraz z merem i miejscowymi dygnitarzami.

Stypendyści już z góry wiedzą, jaka będzie trasa wycieczki i co będą zwiedzali, gdyż przed wycieczką otrzymują odbity na powielaczu plan zwiedzań i szczegółowe dane o wyznaczonych do obejrzenia placówkach.

Każde zwiedzenie połączone jest z konferencją, na której zostaje opowiedziana historia spółdzielni, jeżeli jest pouczająca, omówiona jej działalność i cele.

Po sprawozdaniach władz spółdziel-

ni, a czasem i towarzyszących młodzieży działaczy spółdzielczych wszczynają dyskusję młodzi, poruszając interesujące ich zagadnienia. A czas pomiędzy tym tak pouczającym zwiedzaniem i wykładami spółdzielczości wypełniają spacer po pięknej okolicy, oglądanie arcydzieł architektury, zwiedzanie miasta w autokarach. W czasie posiłków młodzież śpiewa regionalne piosenki, żartuje, opowiada. Czas mija jak sen, a wśród radosnego nastroju, wesołości i szczęścia treść spółdzielcza jest przyswajana gorąco i łatwo przez młode serca i głowy słuchaczy.

Praca nad przygotowaniem spółdzielczym młodzieży we Francji przyniosła już konkretne wyniki. Wielu uczestników spółdzielni uczniowskich stało się po wyjściu ze szkoły założycielami spółdzielni dorosłego pokolenia, skoooperatyzowało swoją okolicę, dokonało cudów na polu spółdzielczości. Ze „stypendystów”, to jest uczestników wycieczek organizowanych przez Biuro Centralne, wyrosło wielu działaczy spółdzielczych i twórców wzorowych spółdzielni uczniowskich. Wśród młodego pokolenia szerzy się coraz głębsze zrozumienie znaczenia i celów ruchu spółdzielczego i gotuje spółdzielczości francuskiej wspaniałą przyszłość, a utworzone przez byłych stypendystów koła młodych wyznaczają sobie coraz szersze cele.

Na stypendystach z wycieczek francuskich ciąży obowiązek nadsyłania sprawozdań z tego co widzieli do Biura Centralnego lub sekcji departamentalnej. Nawet małe baki przesyłają piękne opisy, ilustrowane własnymi rysunkami lub fotografiami. Niżej podpisana, która dzięki uprzejmości i gościnności spółdzielców francuskich była też stypendystką Biura Centralnego i brała udział wraz z młodzieżą akademicką francuską w pięknej wycieczce do Nante i Szwajcarii, spełnia na tym miejscu ciężący na niej obowiązek złożenia swego sprawozdania.

H. Dobrowolska

Spis spółdzielni z podziałem na okręgi (zmiany)

Rada Nadzorcza Związku na posiedzeniu w dniu 22 stycznia rb. zatwierdziła spis spółdzielni z podziałem na okręgi dla zwoływania dorocznych zjazdów okręgowych przedstawicieli spółdzielni związkowych w 1939 r.

W myśl art. 17 statutu Związku podajemy poniżej tylko zmiany w stosunku do spisu ogłoszonego w nrze 3 „Społem” z 1938 r. Wobec wydzielenia

z okręgów: chełmskiego, wileńskiego, grodzieńskiego, lubelskiego, lwowskiego, kutnowskiego, łuckiego, rzeszowskiego — samodzielnych okręgów: włodawskiego, głębockiego, suwalskiego, kraśnickiego, stanisławowskiego, łowickiego, rówieńskiego, krzemienieckiego, krośnieńskiego, podajemy pełny spis okręgów wydzielonych. W pozostałych okręgach uwzględniamy tylko zmiany.

BARANOWICZE

Przybyły do okręgu

1. Byten	— „Zjednoczenie”
2. Derewna	— „Nasz Sklep”
3. Hulicze	— „Kresówka”
4. Husaki Rządowe	— „Zgoda”
5. Jatwież	— „Wygoda”
6. Kozłowszczyzna	— „Jedność”
7. Morocz	— „Współpraca”
8. Niechwiec	— „Jedność”
9. Ostrów	— „Ostrowiczanka”
10. Począjów	— „Czyn”
11. Polonka	— „Jedność”
12. Siniawka	— „Zgoda”
13. Snów	— „Nasza Przyszłość”
14. Stołowice	— S. S.
15. Tuca	— „Nasza Przyszłość”
16. Turzec	— „Snop”
17. Wielkie Łuki	— „Wygoda”
18. Wielka Słoboda	— „Ranica”
19. Zaleszany	— „Promień”
20. Zarwów	— „Pieramoha”

Ubyły z okręgu

1. Koniuch	— „Siła”
2. Koźewo	— „Zorka”
3. Naliboki	— „Gospodarz”
4. Ostrów	— „Zmaganie”
5. Zołociejewo	— „Iskra”

BĘDZIN

Przybyły do okręgu

1. Zawiercie	— „Warta”

BIAŁYSTOK

Przybyły do okręgu

1. Białowieża	— S. S.
2. Białowieża	— „Leśnik”
3. Dubiażyn	— „Wspólnymi siłami”
4. Dubicze Cerkiewne	— „Spółnota”
5. Grabowiec	— „Nasz Sklep”
6. Kiwaczyn	— „Nasz Sklep”
7. Kożany	— „Rolnik”
8. Krzywe	— S. S.
9. Łuka n. Narwia	— „Solidarność”
10. Narewka	— S. S.
11. Orzeszków	— „Przyszłość”
12. Starokornin	— „Nasz Sklep”
13. Teremiski	— S. S.
14. Topczewo	— „Jedność”
15. Waliby	— „Jedność”
16. Werekki	— S. Roln. Spoż.
17. Winna	— „Zjednoczenie”
18. Wojszki	— „Oszczędność”

Ubyły z okręgu

1. Grajewo	— „Społem”
2. Polonka	— „Dziwnia”

BILGORAJ

Przybyły do okręgu

1. Borowiec	— S. S.
2. Osuchy	— „Przyszłość”

BRZEŚĆ n. B.

Przybyły do okręgu

1. Durycze	— „Jedność”
2. Hola	— „Wiejska S. Handl.”
3. Kodeń	— „Podlasianka”
4. Kostomłoty	— „Jedność”
5. Łomazy	— „Jedność”
6. Świszcze	— „Zgoda”

Ubyły z okręgu

1. Kosów Poleski	— S. S.
2. Łomazy	— „Społem”
3. Różana Grodzieńska	— S. S.

CHELM

Przybyły do okręgu

1. Bachus	— „Zgoda”
2. Barbarówka	— „Obrona”
3. Bukowa Duża	— „Bukowskie”
4. Busowna	— „Jedność”
5. Buśno	— „Rozwój”
6. Haliczany	— „Samopomoc”
7. Helenów	— „Zjednoczenie”
8. Janowica	— „Samoobrona Narodu”
9. Kamień	— „Jedność”
10. Kukawka	— „Jedność”
11. Majdan Ostrowski	— „Wytrwałość”
12. Oksów	— „Zgoda”
13. Rakowiec	— „Nasz Sklep”
14. Stanisławów	— „Siła”
15. Strupin Duży	— „Odrodzenie”
16. Świerżczów	— „Nasz Sklep”
17. Teosin	— „Ochrona”
18. Teresin	— „Życie”
19. Wierchowiny	— „Zorza”
20. Wola Korybutowa	— „Jedność”
21. Zarzecze	— „Jutrzenka”
22. Żmudź	— „Zgoda”

Ubyły z okręgu

1. Dołhobrody	— „Bratnia Pomoc”
2. Hanna	— „Zgoda”
3. Holeszów	— „Dobrobyt”
4. Lack	— „Jedność”
5. Mosty	— „Siła”
6. Wereszczyn	— „Przełom”
7. Włodawa	— „Społem”
8. Wola Wereszczyńska	— „Nadifia”
9. Wytyczno	— „Jedność”

CIECHANÓW

Przybyły do okręgu

1. Maków Maz.	— Okr. S. S. S.
2. Wyszyń	— „Zgoda”

Ubyły z okręgu

1. Ciechanów	— „Łydynia”
2. Rybno Pomorskie	— „Jedność”
3. Strzegocin	— „Przebój”

CIESZYN**Przybyły do okręgu**

1. Czechowice Żebrawe — „Górnik”
2. Dzieńmorowice — Rob. Spółdz. Spoż.
3. Karwina — „Postęp”
4. Łazy — Centr. Stow. Spoż.
5. Orłowa — Rob. S. S.
6. Skoczów — Ludowa S. S.
7. Stonawa — St. Spoż.

Ubyły z okręgu

1. Wisła — Rol. S. Spoż.

CZĘSTOCHOWA**Przybyły do okręgu**

1. Brzostek — „Spółnota”
2. Dobryszczyce — „Jedność”
3. Panki — „Zgoda”

Ubyły z okręgu

1. Rędziny — „Snop”

GARWOLIN**Przybyły do okręgu**

1. Głusków — S. S.

Ubyły z okręgu

1. Garwolin — Okręg. Związek
2. Garwolin — S. Nauczycielska

GŁĘBOKIE

1. Budziszewo — „Zgoda”
2. Chocienice — „Gospodarz”
3. Dolhinów — „Gospodarz”
4. Dzierkowszczyzna — „Nasza Przyszłość”
5. Działowa — „Samopomoc”
6. Głębokie — „Pobudka”
7. „ — S. Roln. H.
8. Hermanowice — „Przyszłość”
9. Hołubice — S. Roln. Handlowa
10. Jazno — S. S.
11. Kozłowszczyzna — S. S. i Zbytu Prod.
12. Królówszczyzna — P. S. S.
13. Lisowice — „Nasza Przyszłość”
14. Łasica — „Słońce”
15. Łuczaj — „Gospodarz”
16. Miory — „Gospodarz”
17. Nowy Pohost — „Przyjaciół”
18. Osipowice — „Snop”
19. Platerów — S. Prac. f-my „Platerów”
20. Plissa — „Rolnik”
21. Pluss — „Pomoc”
22. Prozoroki — S. S. Roln.
23. Przypięrno — „Przyszłość”
24. Stare Haby — „Siła”
25. Stefanpol — „Jedność”
26. Szarkowszczyzna — „Orzeł”
27. Wiazyn — „Przyszłość”
28. Wiszniew k. Świra — „Siew”
29. Wołkołata — „Praca”
30. Ziabki — „Rolnik”

GRODNO**Przybyły do okręgu**

1. Baranowice — „Jedność”
2. Druskiéniki — „Przyszłość”
3. Horny — „Złote Ziarenko”
4. Mogilany — „Pszczółka”
5. Plawy — „Samopomoc”
6. Rogacze — „Gospodarz”
7. „Sopoćkinie — S. S.
8. Suchenicz — „Snop”
9. Świsłocz — „Socha”
10. Szczeniec — „Nasz Sklep”
11. Szkleńsk — „Postęp”
12. Towściki — „Jedność”

Ubyły z okręgu

1. Charcica — „Zorka”
2. Remuciovec — „Rolnik”

HRUBIESZÓW**Przybyły do okręgu**

1. Dąbrowa — „Dobrobyt”
2. Drohiczy — „Świt”
3. Grabowiec — „Jedność”
4. Hrubieszów — S. S.
5. Konopne — S. S.
6. Łuszczów — „Światło”
7. Malice — „W jedności siła”
8. Małków — „Prawda”
9. Mielkie — „Wiara”
10. Mołozów — „Miłość”
11. Rozkoszówka — „Nasz Sklep”
12. Strzyżowiec — „Sprawiedliwość”
13. Strzyżów — „Strzyżowianka”
14. Terebin — „Rolnik”
15. Tuczępy — „Jutrzenka”
16. Wronowice — „Jutrzenka”

Ubyły z okręgu

1. Gródek — „Jedność”

KALISZ**Przybyły do okręgu**

1. Godziesze Wielkie — „Bratnia Pomoc”
2. Iwanowice — „Jedność”
3. Kuczowola — „Przyszłość”

KATOWICE**Przybyły do okręgu**

1. Gaszowice — S. Elektrot.
2. Jedlownik — S. „Prąd”
3. Kalety — S. S.
4. Lipowa — „Jedność”
5. Szczygłowice — „Jedność”
6. Wodzisław — S. Prac. Mon. T.

Ubyły z okręgu

1. Jaworzno — „Jutrzenka Robotnicza”
2. Jedlownik — „Prąd”
3. Orzesze — „Zakładnia”

KIELCE**Przybyły do okręgu**

1. Bieliny — „Rolnik”
2. Czarnów Skarbowy — „Wola Ludu”
3. Górno — „Górnianka”
4. Klempie Górne — „Naprzód”
5. Kostomłoty — „W Jedności Siła”
6. Kwasów — „Jedność”
7. Miel — „Sprawiedliwość”
8. Parchocin — „Łączność”
9. Samsonów — „Pszczółka”
10. Węgleszyn — S. S.

Ubyły z okręgu

1. Wielka Wiśniówka — „Górnik”
2. Zagóść — „Krakus”

KONSKIE**Ubyły z okręgu**

1. Skarżysko — „Oszczędność”

KRAKÓW**Przybyły do okręgu**

1. Bartkowa Posadowa — „Ludowiec”
2. Bruśnik — „Zgoda”
3. Budzów — „Przyszłość”
4. Czystań — „Nadzieja”
5. Jasienna — „Ludowiec”
6. Jawornik — „Jedność”
7. Kamienica k. Łącka — Ludowa S. S.
8. Kraków — „Wzór”
9. Kraków — „Budujemy”
10. Libiąż Wielki — „Zgoda”
11. Małec — „Jutrzenka”
12. Maszyce — S. Prac. Państw. i Kom.
13. Mielec — „Przyszłość”
14. Rytko — „Przyszłość”

15. Stopnica
16. Zbydnów

Ubyły z okręgu

1. Budzów
2. Krynica
3. Krynica-Zdrój

KRAŚNIK

1. Annapol Lub.
2. Boby
3. Boiska
4. Dzierzkowice
5. Gościeradów
6. Janów Lub.
7. Janiszów
8. Kosin n. W.
9. Kraśnik
10. Księżmierz
11. Ostrów
12. Otróż
13. Rachów Nowy
14. Rzeczycza Księża
15. Rzeczycza Ziemiańska
16. Stawce
17. Studzianki
18. Świeciechów
19. Urzędów
20. Wandalin
21. Zakrzówek
22. Zdziłowice

KRASNYSTAW

Przybyły do okręgu

1. Baraki
2. Bobrowe
3. Krasnystaw
4. Krasnystaw
5. Maciejów Słupczyno
6. Olesin
7. Stara Wieś
8. Tarnawka
9. Wysokie

Ubyły z okręgu

1. Dragany
2. Łopiennik Dolny
3. Żabno
4. Żurawie

KROSNO

1. Bajdy
2. Binarowa
3. Chrzastówka
4. Frysztak
5. Glinnik Mariamp.
6. Grabownica Starz.
7. Iwonice
8. Jasło
9. "
10. Jaszczew
11. Krosno
12. Ładzin
13. Libusza
14. Lubatowa
15. Łężany
16. Łysa Góra
17. Męcinka
18. Miejsce Piastowe
19. Moderówka
20. Odrzykoń
21. Posada G.
22. Rogi
23. Sanok
24. Sanok III
25. Turaszówka
26. Wojkówka
27. Zagórz
28. Zrecin
29. Zmigród Stary

- „Przyszłość”
— „Jedność”

- „Przyszłość”
— S. „Samopomoc”
— S. Paszy

- „Zgoda”
— S. S. S.
— „Jedność”
— „Siła”
— „Gościeradowianka”
— S. S. S.
— „Przyszłość”
— „Jutrzenka”
— „Przyszłość”
— „Jutrzenka”
— „Zjednoczenie”
— „Świt”
— „Nasza Praca”
— „Zorza”
— „Świt”
— „Gromada”
— „Przyszłość”
— „Jedność”
— „Jedność”
— „Pomoc”
— „Jedność Gospodarcza”
— „Jedność”

- „W jedności siła”
— „Zgoda”
— „Jedność”
— Spółdz. Stow. Komin.
— „Zgoda”
— „Jedność”
— „Zgoda”
— „Echo”
— „Lepsze Jutro”

- „Dźwignia”
— „Jedność”
— „Jedność”
— „Jedność”

- „Rolnik”
— „Jedność”
— „Jedność”
— Chrzesc. S. S.
— „Naprzód”
— „Przyszłość”
— „Jedność”
— „Zgoda”
— Kolejowa S. S.
— „Postęp”
— S. Naucz.
— „Jedność”
— „Mir”
— „Jedność”
— S. Gosp. H. „Przyszłość”
— „Jedność”
— „Jedność”
— „Społem”
— „Zgoda”
— „Zorza”
— „Zgoda”
— „Zjednoczenie”
— „Praca”
— „Jedność”
— „Jedność”
— „Jutrzenka”
— „Mój Sklep”
— „Społem”
— „Ludowa”

KRZEMIENIEC

1. Antonowce
2. Krzemieniec
3. Łanowce
4. Malinów
5. Miziurynice
6. Począjów
7. Potutorów
8. Radziwiłłów
9. Szkrobotówka
10. Sosnowka
11. Smyga
12. Stary Oleksiniec
13. Szumsk
14. Temnohajce
15. Wiśniowiec
16. Wyszogródek

- S. S.
— Okr. S. S.
— S. R. Gosp. Spoż.
— „Elkatek”
— Miz. S. S. S.
— S. Rej. G. S.
— Pot. S. S. S.
— S. Rej. G. S.
— „Gromada”
— „Buducznist”
— „Sylva”
— S. Rej. G. S.
— S. Rej. G. S.
— „Promień”
— S. Rej. G. S.
— S. Rej. G. S.

KUTNO

Przybyły do okręgu

1. Kosarzew
2. Skórzewa
3. Trębki

- „Iskra”
— „Jedność Rolnicza”
— „Strażak”

Ubyły z okręgu

1. Gągolin Południowy
2. Kocierzew
3. Kompina
4. Łyszkowice
5. Rogoźno

- „Zjednoczenie”
— „Kocierzewianka”
— „Jedność”
— „Potęga”
— „Rogożnianka”

LIDA

Przybyły do okręgu

1. Dubina
2. Egirdy
3. Pałaszk
4. Sołtaniszki
5. Trokiele
6. Zabrzezie

- „Siła”
— „Zorza”
— „Dobrobyt”
— „Jedność”
— „Przyszłość”
— „Zachęta”

Ubyły z okręgu

1. Bakszty
2. Ejszyski
3. Łyczków

- „Siła”
— „Rolnik”
— „Zgoda”

LUBARTÓW

Przybyły do okręgu

1. Berejów

- „Zjednoczenie”

Ubyły z okręgu

1. Stójka

- „Łączność”

LUBLIN

Przybyły do okręgu

1. Bychawka
2. Chmiel
3. Ciechanki
4. Dragany
5. Kiełczewice
6. Lublin
7. Łopiennik Dolny
8. Miłocin
9. Piotrków
10. Rozkopaczów
11. Wojciechów
12. Żabno
13. Żurawie
14. Żuków

- „Zgoda”
— „Przyszłość”
— „Jedność”
— „Dźwignia”
— „Jutrzenka”
— Księg. Spółdz.
— „Jedność”
— Lud. S. S.
— „Zorza”
— „Zgoda”
— „Jutrzenka”
— „Jedność”
— „Jedność”
— „Przyszłość”

Ubyły z okręgu

1. Annapol
2. Boby
3. Dzierzkowice
4. Gościeradów
5. Janów Lub.
6. Józefów n. W.
7. Kraśnik
8. Księżmierz
9. Osmolice
10. Otróż

- „Zgoda”
— S. S.
— „Siła”
— „Gościeradowianka”
— S. S.
— „Promień”
— „Przyszłość”
— „Jutrzenka”
— „Drużyna”
— „Świt”

11. Stawce
12. Studzianki
13. Urzędów
14. Zakrzówek

LWÓW

Przybyły do okręgu

1. Brzozów
2. Drohobycz
3. Gaje Wyższe Potok
4. Korczunek
5. Lwów
6. " na Zniesieniu
7. "
8. "
9. Stalowa Wola
10. Żółkiew
11. "

Ubyły z okręgu

1. Czortków
2. Horodenka
3. Jagielnica
4. Jurczkowa
5. Kałusz
6. "
7. "
8. Kołomyja
9. Rypne
10. Stanisławów
11. "

ŁOMŻA

Przybyły do okręgu

1. Rutki

ŁOWICZ

1. Baków Górny
2. Bełchów
3. Bocheń
4. Brodne Józefów
5. Chąsno
6. Gągolin Południowy
7. Goleńsko
8. Jeruzal
9. Kocierzew
10. Kompina
11. Kozłów Szlach.
12. Kurdwanów
13. Łowicz
14. Łyszkowice
15. Rozozno
16. Skarłatki
17. Strzebieszów
18. Urzecze
19. Wiskienica
20. Zabostów Duży
21. Zawady

ŁÓDŹ

Przybyły do okręgu

1. Babice

Ubyły z okręgu

1. Łódź
2. Rzgów

ŁUCK

Przybyły do okręgu

1. Berezolupy
2. Białystok
3. Biskupice
4. Boremel
5. Brany
6. Czetwertnia
7. Dębowa Karczma

- „Gromada”
- „Przyszłość”
- „Jedność”
- „Jedność Gospodarcza”

- Naucz. Ks. Spółdz.
- „Temida”
- „Snop”
- „Jedność”
- Chrz. S. S.
- „Nasz Sklep”
- S. S.
- S. K. Dawn. Harc.
- „Sprawność”
- S. S.
- Księg. Naucz.
- „Gwiazda”

- „Oszczędność”
- Sklep. Sp. Pr. Cukr.
- S. Prac. Mon. Tyt.
- „Zgoda”
- Konsum Robotniczy
- „Samopomoc”
- S. Naucz.
- Polska Koop. Spoż.
- S. S.
- S. Pr. Kolej.
- „Zjednoczenie Spoż.

- „Społem”

- „Bakowianka”
- „Bełchówianka”
- „Spółnota”
- „Zgoda”
- „Przyszłość”
- „Zjednoczenie”
- „Wspólna Praca”
- „Siła”
- „Kocierzewianka”
- „Jedność”
- „Wspólna Praca”
- „Zgoda”
- S. S.
- „Połęga”
- „Kozłoznianka”
- „Skarlatkianka”
- „Jedność”
- „Jedność”
- „Zgoda”
- S. S.
- S. S.

- „Jedność”

- „Współpraca”
- „Jedność”

- S. Rej. Gosp. Spoż.
- „Zgoda”
- „Jedność”
- S. Rej. Gosp. Spoż.
- „Branka”
- S. Rej. Gosp. Spoż.
- „Zjednoczenie”

8. Granatów
9. Karolinka
10. Kol. Palcze
11. Kołki
12. Kościuszków
13. Kowel
14. Krymno
15. Luboml
16. Łokacze
17. Łuck
18. Maniewiczze
19. Nowostaw
20. Nowy Dwór
21. Ołyka
22. Podlisce
23. Poryck
24. Ratno
25. Siedliszcze
26. Silno
27. Smolawa
28. Testuchów
29. Torczyn
30. Wincentów
31. Włodzimierz

Ubyły z okręgu

1. Antonowce
2. Boczanica
3. Chorlupy
4. Dubno
5. Duliby
6. Glińsk Czeski
7. Gródek
8. Kostopol
9. Krzemieniec
10. Metków
11. Mizurynce
12. Malinów
13. Międzyrzec
14. Mirohoszcza Czeska
15. Nowokrajów Czeski
16. Podcurków
17. Potutorów
18. Równe
19. "
20. Siedliszcze Małe
21. Siniów
22. Smyga
23. Sosnówka
24. Szkrobotówka
25. Zabka

MIECHÓW

Przybyły do okręgu

1. Antolka
2. Pałecznicza
3. Wysocice

- Solidarność ludowa”
- „Współpraca”
- „Nasz Sklep”

OSTROWIEC

Przybyły do okręgu

1. Bukowa
2. Dziwiątle
3. Kalków
4. Ludwików
5. Wierzechowiska

- „Nasz Sklep”
- „Zgoda”
- „Jutrzenka”
- „Przyszłość”
- „Zjednoczenie”

Ubyły z okręgu

1. Opatów Kiel.

- „Społem”

PINSK

Przybyły do okręgu

1. Borowa
2. Dobrosławka
3. Serniki
4. Wojchoszcze
5. Wyżłowicze
6. Zadołże
7. Żółkiń

- „Pomoc”
- S. S.
- „Jedność”
- „Zjednoczenie”
- „Polesie”
- „Praca”
- „Zgoda”

Ubyły z okręgu

1. Potapowicze
2. Siedliszcze

- „Nadzieja”
- „Promień”

POMORZE — POZNAŃ

Przybyły do okręgu

1. Bydgoszcz	— „Oszczędność”
2. Chodzież	— S. Prac. Fabr. Porc.
3. Cierpiszów	— „Darz Bór”
4. Gdynia	— S. Prac. Adm. Morsk.
5. Gruta	— „Gospodarz Pomorski”

Ubyły z okręgu

1. Gdynia	— Przemysł. Zakł. Rybne
2. Poznań	— S. S. przy P. Z. U.
3. Tczew	— S. S.

PIOTRKÓW

Przybyły do okręgu

1. Rzeczków	— S. S.
2. Żywocin	— S. S.

Ubyły z okręgu

1. Piotrków	S. Harc.
2. Rozprza	— „Rolnik”
3. Skrzywno	— „Rzemieślnik”
4. Smardzewice	— „Odrodzenie”

PUŁAWY

Przybyły do okręgu

1. Grabów n. W.	— „Zgoda”
2. Józefów n. W.	— „Promień”
3. Poniatowa	— „Zgoda”
4. Rzeczyca	— „Jutrzenka”
5. Wola Klasztorna	— „Sierp”
6. Wolica	— „Zgoda”

RADOM

Przybyły do okręgu

1. Głowaczów	— „Praca”
2. Kazanów	— „Przyszłość”
3. Stronie	— „Jedność”

Ubyły z okręgu

1. Pionki	— „Proch”
2. Zakrzew	— „Nasz Sklep”

RÓWNE

1. Boczanica	— „Zorza”
2. Daniczów	— „Dobrobut”
3. Dermanka	— S. Rejon.
4. Dermań	— „Solidarność”
5. Dubno	— S. Rejon. Gosp. Spoż.
6. „ ”	— S. Naucz.
7. Duliby	— „Dobra Sława”
8. Dziatkiewiczze	— S. Rejon.
9. Glińsk Czeski	— S. S.
10. Gródek	— „Gospodarz”
11. Hoszcza	— S. Rejon.
12. Janowa Dolina	— S. Rejon.
13. Korost	— S. Rejon.
14. Kostopol	— „Pomoc”
15. „ ”	— Polska S. S.
16. „ ”	— S. Rejon.
17. Lipki	— „Wspólna Praca”
18. Metków	— „Jedność”
19. Międzyrzec	— „Zgoda”
20. „ ”	— S. Rejon.
21. Miłohoszcza Czeska	— S. S.
22. Mirotyn Czeski	— S. S.
23. Mizocz	— S. Rejon.
24. Młodawa Czeska	— S. S.
25. Nowokrajów Czeski	— S. S.
26. Podcirków	— S. S.
27. Równe	— Druk. Samorządowa
28. „ ”	— Komun. S. Roln. H.
29. „ ”	— S. Rejon.
30. „ ”	— Ukr. Chlib. — Torhow. Towarz.
31. Sarny	— S. Rejon.
32. Samostrzały	— „Selańska Dola”
33. Siedliszcze Małe	— „Zgoda”
34. Siniów	— Koop. Kółka Roln.
35. Teremne	— „Promień”
36. Trosteniec	— S. Rejon.

RZESZÓW

Przybyły do okręgu

1. Błędowa Tyczyńska	— „Zgoda”
2. Brzezówka	— „Zgoda”
3. Budy Łańcuckie	— „Zgoda”
4. Chmielów	— „Nasze Wyzwolenie”
5. Chodakówka	— „Tęcza”
6. Cierpisz	— „Jedność”
7. Cmolasy	— „Jutrzenka”
8. Gać	— „Chłop”
9. Gniewczyzna	— „Przyszłość”
10. Grodzisko Górne	— „Zgoda”
11. Hadle Szklarskie	— „Jedność”
12. Jagiela	— „Ludowa”
13. Jawornik Polski	— „Jedność”
14. Krzątka	— „Nasza Jedność”
15. Krzczowice	— „Zjednoczenie”
16. Lipnica	— „Bratnia Miłość”
17. Łopuszka Wielka	— „Zgoda”
18. Markowizna	— „Przyszłość”
19. Monasterz	— „Poranek”
20. Niechobrz	— „Jedność”
21. Nienadowa	— „Jutrzenka”
22. Rączna	— „Gwiazda”
23. Szklary	— „Przyszłość”
24. Wola Rafałowska	— „Wolanka”
25. Wola Raniżowska	— „Współpraca”
26. Wolica	— „Gospodarz”
27. Wólka Grodziska	— „Sноп”
28. Wólka pod Lasem	— „Postęp”
29. Wysoka	— „Wiosna”

Ubyły z okręgu

1. Bajdy	— „Rolnik”
2. Chrzastówka	— „Jedność”
3. Fryszak	— Chrz. S. S.
4. Glinnik Mariampolski	— „Naprzód”
5. Grabownica Starzeńska	— „Przyszłość”
6. Iwonice	— „Jedność”
7. Jasło	— „Zgoda”
8. Jasło	— S. Kolej.
9. Jaszczew	— „Postęp”
10. Krosno	— S. Naucz.
11. Ładzin	— „Jedność”
12. Libuszowa	— „Mir”
13. Lubatowa	— „Jedność”
14. Łysa Góra	— „Przyszłość”
15. Miejsce Piastowe	— „Spółem”
16. Moderówka	— „Zgoda”
17. Odrzykoń	— „Zorza”
18. Posada Górna	— „Zgoda”
19. Rogi	— „Zjednoczenie”
20. Sanok	— „Praca”
21. Zagórz	— „Mój Sklep”
22. Zręcin	— „Spółem”

SIEDLCE

Przybyły do okręgu

1. Jagodne	— „Nasz Sklep”
2. Kiepiniec	— „Łączność”
3. Krzemień	— „Jedność”
4. Liw	— „Jedność w Liwie”
5. Olszewnica	— „Jedność”
6. Radoryż Kościelny	— „Słońce”
7. Ruda Wolińska	— „Zgoda”
8. Tchorznica	— „W jedności siła”
9. Wiśniew	— „Przyszłość”
10. Wólka Okraglik	— „Jutrzenka”

STANISŁAWÓW

1. Bitków	— S. Prac. Naft.
2. Czortków	— „Oszczędność”
3. Horodenka	— S. Prac. Cukrowni
4. Jagielnica	— S. Prac. Mon. Tyton.
5. Kałusz	— „Konsum Robotniczy”
6. „ ”	— „Samopomoc”
7. „ ”	— S. Naucz.
8. Kołomyja	— Polska Koop. Spoż.
9. Rypne	— „Oszczędność”
10. Stanisławów	— „Zjednoczenie Spożym.”

SUWAŁKI

1. Augustów	— „Dom Nauczycielski”
2. Bakalarzewo	— „Oszczędność”
3. Filipów	— S. S.
4. Pawłowska	— S. S.
5. Przeróś	— S. S.
6. Puńsk	— „Talka”
7. Raczki	— „Jedność”
8. Rutka—Tartak	— „Świt”
9. Sejny	— „Ruta”
10. Wiżajny	— S. S.

WARSZAWA

Przybyły do okręgu

1. Cienśza	— „Przyszłość”
2. Debiny	— „Sноп”
3. Grabowiec	— „Nadnarwianka”
4. Grójec	— „Ziemianka”
5. Kobylka	— S. Elektryf.
6. Mysłkówek Szczuczyn	— „Zgoda”
7. Obryte	— S. S.
8. Ochódno	— „Przyszłość”
9. Oltarzew	— „Nasz Sklep”
10. Popowo Borowe	— „Ogniwo”
11. Porządzie	— „Oszczędność”
12. Strzegocin	— „Przebój”
13. Warszawa	— S. Pr. „Malarz”
14. „ ”	— Warsz. S. Księg.
15. Wilanów	— „Przyszłość Nasza”
16. Wilków	— „Nadwiślanka”

Ubyły z okręgu

1. Grabów n. W.	— „Zgoda”
2. Jeruzal	— „Siła”
3. Kiwaczyn	— „Nasz Sklep”
4. Kozłów Szlach.	— „Wspólna Praca”
5. Łyszkowice	— „Potęga”
6. Magnuszew	— „Spójnia”
7. Maków Maz.	— Okr. S. S. S.
8. Płońsk	— „Brzask”
9. Warszawa	— „Promień Słońca”
10. „ ”	— Rob. S. Pr. „Ostoja”
11. „ ”	— „Sag”
12. „ ”	— S. Pr. Krawc. „Przełom”
13. „ ”	— Warsz. Budow. S. Pracy
14. Wymysły	— „Dążność”

WIELUŃ

Przybyły do okręgu

1. Nieczuj	— S. S.
2. Siemkowice	— „Jedność”
3. Sokolniki	— „Jedność”
4. Stanisławów	— „Jutrzenka”

WILNO

Przybyły do okręgu

1. Darguże	— „Saule”
2. Jaszuny	— „W jedności siła”
3. Mażany	— „Jedność”
4. Meiszażoła	— „Sąsiad”
5. Rudnia	— „Saltinis”
6. Rzesza	— „Rolnik”
7. Skajstery	— „Dobrobyt”
8. Tarakańce	— „Zjednoczenie”
9. Waskańce	— S. S.

Ubyły z okręgu

1. Budslaw	— „Zgoda”
2. Chocięńcycze	— „Gospodarz”
3. Dunilowicze	— S. R.-H.
4. Dżisna	— „Samopomoc”
5. Hermanowicze	— „Przyszłość”
6. Hołubicze	— Sp. Spoż. Roln.
7. Jasno	— S. S.
8. Królewsczyzna	— P. S. S.
9. Łasica	— „Słońce”
10. Miory	— „Gospodarz”
11. Nowy Pohost	— „Przyjaciół”
12. Osipowicze	— „Sноп”
13. Platerów	— „S. f. Platerów”
14. Plissa	— „Rolnik”
15. Plussy	— „Pomoc”
16. Prozoroki	— S. Spoż. Roln.
17. Stare Haby	— „Siła”
18. Szarkowszczyzna	— „Orzeł”
19. Wołkowata	— „Praca”
20. Ziabki	— „Rolnik”

WŁOCŁAWEK

Przybyły do okręgu

1. Dzierżenko	— „Jedność”
2. Karnków	— „Postęp”
3. Sokółów	— „Gospodarz”
4. Włocławek	— S. K. G. W.

Ubyły z okręgu

1. Kowal	— „Oszczędność”
2. Włocławek	— S. Księg. Szkolna

WŁODAWA

1. Dołhobrody	— „Bratnia Pomoc”
2. Hanna	— „Zgoda”
3. Hołesów	— „Dobrobyt”
4. Hołowno	— „Zgoda”
5. Krasówka	— „Siew”
6. Kropiwiki	— „Solidarność”
7. Krzywówierzba	— „Iskra”
8. Kulczyn	— „Sprawiedliwość”
9. Lack	— „Jedność”
10. Mosty	— „Siła”
11. Motwica	— „Jedność”
12. Mszanka	— „Zgoda”
13. Wereszczyn	— „Przełom”
14. Włodawa	— „Społem”
15. Wola Wereszczyńska	— „Nadzieja”
16. Wołoskowola	— „Przyszłość”
17. Wytyczno	— „Jedność”
18. Zahajki	— „Zjednoczenie”
19. Żuków	— „Jedność”

ZAMOŚĆ

Przybyły do okręgu

1. Huta Stara	— „Rozwój”
2. Łaziska	— P. S. S.
3. Sąsiadka	— S. S.
4. Wielącza	— „Nasz Sklep”
5. Zamość	— Chrz. Sp. „Skóra—Konfekcja—Manufaktura”
6. Zdanów	— „Jedność”
7. Złocz	— „Świt”

Ubyły z okręgu

1. Horyszów Polski	— „Jedność”
2. Miączyn	— „Promień”
3. Rachanie	— S. S.

Wszelkie sumy **F. O. N.** należy przekazywać zebrane na do Banku „Społem”.
„Spółdzielcza Zbiórka na „Fundusz Obrony Narodowej”

PORADNIK DLA NOWYCH SPÓŁDZIELNI

Protokół z walnego zgromadzenia

Umiejętne napisanie protokołu z walnego zgromadzenia nie jest łatwe, szczególnie dla tych, którzy rzadko stykają się z podobnymi sprawami. Protokół winien być tak napisany, aby mógł dostarczyć materiału normującego przyszłe postępowanie władz spółdzielni. To też pisząc protokół z walnego zgromadzenia trzeba pamiętać, aby odpowiadał on następującym wymaganiom:

- a) odtwarzał istotny przebieg zgromadzenia,
- b) zawierał wszystkie uchwalone wnioski,
- c) był możliwie treściwy.

Przeglądając protokoły nadsyłane do Związku można stwierdzić, że b. wiele z nich podaje sprawy nieważne lub wręcz zbyteczne, pomija natomiast kwestie zasadnicze.

W niniejszym artykule będziemy się starali podać kilka wskazówek, które może przyczynią się do ułatwienia pracy związanej z napisaniem czy opracowaniem protokołu z walnego zgromadzenia. Dla uproszczenia pracy sekretarzom będziemy podawali zarówno wzory, mogące być stosowane w każdym protokole, jak i zwracali uwagę na błędy najczęściej dotychczas powtarzane.

Wstęp do każdego protokołu z walnego zgromadzenia może wyglądać mniej więcej w sposób następujący:

P. 1.

PROTOKÓŁ

z dorocznego walnego zgromadzenia członków spółdzielni..... odbytego w dniu..... w Sokołowie w lokalu.....

O godzinie 19 prezes rady nadzorczej, p..... zagał zebranie, witając wszystkich obecnych i zaznaczył, że jeżeli nie będzie sprzeciwu, to zgodnie z § 20 statutu obejmuje obowiązki przewodniczącego. Na wniosek przewodniczącego na asesora zostali wybrani jednogłośnie następujący członkowie: p..... a na sekretarza p.....

Ponieważ o terminie walnego zgromadzenia zostali w odpowiednim czasie powiadomieni wszyscy członkowie, przewodniczący stwierdził, że zgodnie z § 17 statutu zgromadzenie jest prawomocne bez względu na liczbę obecnych członków.

Na sali obecnych było ..... członków.

Przewodniczący podał do wiadomości następujący porządek obrad: (wyszczególnić wszystkie punkty porządku obrad).

Porządek ten został przyjęty.

OBRADY

P. 2. Odczytany protokół z poprzedniego walnego zgromadzenia został bez poprawek jednogłośnie przyjęty.

P. 3. W wielu spółdzielniach przyjętą się zwyczaj, że w protokołach podawane są bardzo obszerne sprawozdania zarządu i rady nadzorczej, natomiast dyskusji poświęca się zaledwie kilka wierszy. Podobny sposób redagowania protokołu uważamy za niewłaściwy: protokół przecież dostarcza materiału dla władz spółdzielni, a dla nich będzie znacznie ważniejsze to, co mówili członkowie niż ich własne sprawozdania, które zawsze można znaleźć w aktach spółdzielni. Zresztą umiejętne streszczenie sprawozdania zarządu, bez popełnienia błędów, jest dosyć trudne..

Dlatego też uważamy, że wystarczy, jeżeli sprawozdanie zarządu i rady zostanie zaprotokółowane w sposób następujący:

Sprawozdanie w imieniu zarządu z działalności spółdzielni za 1938 r. złożył przewodniczący zarządu p.....

Sprawozdanie w imieniu rady i wydziału rewizyjnego złożył członek rady p.....

Protokół z lustracji oraz list polustracyjny odczytał sekretarz zarządu p.....

Pożądane jest, ale niekonieczne, aby przy sprawozdaniu zarządu był podany bilans oraz rachunek strat i nadwyżek za rok operacyjny.

Dyskusja. Najtrudniej niewątpliwie jest dokładnie odtworzyć przebieg dyskusji. To też najczęściej w protokołach podawane jest takie zdanie:

„Nad sprawozdaniem zarządu, rady i protokołem z lustracji zabierali głos następujący mówcy (tu wymienia się kilka nazwisk)“.

Czasem protokółant stara się ogólnie scharakteryzować dyskusje i pisać:

„Nad sprawozdaniem zabierali głos liczni mówcy, którzy zwracali uwagę na: zbyt wysokie koszty handlowe, małą nadwyżkę, spadek obrotów itd.“.

Nieraz znów protokółant streszcza przemówienie jakiegoś „opozycyjnego“ mówcy w ten sposób (autentycznie):

„Nad sprawozdaniem zarządu zabrał głos p.... który przemawiał w sposób chaotyczny i bezsensowny“ Otóż ten ostatni sposób streszczania przemówienia jest pod żadnym pozorem niedopuszczalny. Protokółant powinien bezstronnie opisywać przebieg zebrania i nie ma prawa krytykowania czy nawet chwaleń poszczególnych mówców.

Ten sam sekretarz może jednak zaprotokółować: „Przewodniczący zwrócił p.... uwagę, że przemawia nie na temat, i zagroził, że jeżeli będzie obrażał zarząd, odbierze mu głos“.

Oczywiście trudno nam podać wzory co do protokołowania dyskusji; jest to bowiem pewna umiejętność, którą trzeba dopiero zdobywać.

Najlepiej było by, aby przemówienie każdego mówcy było podane w skróceniu, np.:

„p....., zwrócił uwagę na spadek obrotów spowodowany tym, iż w spółdzielni ceny są wyższe niż na rynku prywatnym. Nie jest zadowolony z gospodarki zarządu, którą uważa za szkodliwą dla spółdzielni“.

Po ukończeniu dyskusji i odpowiedziach zarządu powinny być zaprotokółowane wszystkie uchwalone wnioski. Jeżeli nawet nikt na sali wniosków nie zgłosił, to niemniej muszą być zaprotokółowane następujące wnioski:

1) Na wniosek rady nadzorczej walne zgromadzenie zatwierdza sprawozdanie zarządu za rok 1938, Rachunek Strat i Nadwyżek oraz Bilans na 31 grudnia 1938 r. zamykający się sumą zł (podać sumę bilansową) przy nadwyżce operacyjnej zł....., oraz dziękuje zarządo-

wi za wydaną pracę. (Podziękowanie składa się wówczas, jeśli praca zarządu była wydajna).

2) Walne zgromadzenie po zapoznaniu się z treścią protokołu lustracyjnego oraz listu polustracyjnego poleca władzom spółdzielni zastosować się ściśle do podanych tam wniosków“.

Uwaga: Należy podać, ile osób głosowało za, a ile przeciw tym wnioskom (0/0).

P. 4. Po dłuższej dyskusji czystą nadwyżkę za rok 1938 podzielono w sposób następujący: (podać podział nadwyżki).

Za wnioskiem tym głosowało 90 członków przeciw 10.

P. 5. Punkt mówiący o planie pracy i budżecie powinien być możliwie dokładnie zaprotokółowany. Zaprotokółowanie takie jest w dużej części dla zarządu wiążące, a walne zgromadzenie będzie miało możliwość sprawdzenia w roku następnym, o ile zarząd wywiązał się ze swoich obietnic i czy umiał przewidywać.

Punkt ten powinien być zaprotokółowany mniej więcej w sposób następujący:

Plan pracy i budżet omówił przewodniczący zarządu, p....., zaznaczając, iż w 1939 r. zarząd będzie dążył do powiększenia liczby członków o 50 osób, do zwiększenia obrotów do zł 40.000. Zarząd planuje rozszerzenie sklepu i wprowadzenie nowych artykułów takich, jak: nasiona, kosy, węgiel itd. W celach propagandowych zostaną zwołane w ciągu roku 3 zebrania ogólne, poza tym zarząd będzie dążył, aby wszyscy członkowie zaprenumerowali „Spółnotę“.

Na zakończenie odczytał on i objaśnił projekt budżetu na 1939 r.

Po dłuższej dyskusji większością 90 głosów przy 5-ciu wstrzymujących się przyjęto plan pracy i zarządu oraz następujący budżet: (konieczne jest wyszczególnić wszystkie pozycje uchwalonego budżetu).

Jeżeli dyskusja nad budżetem jest ciekawa, protokółant powinien ją potraktować w taki sam sposób, jak przy sprawozdaniu zarządu.

P. 6. Punkt 6 porządku obrad może być zaprotokółowany w sposób następujący:

Walne zgromadzenie jednogłośnie upoważnia zarząd do zaciągania zobowiązań do wysokości złotych.....

P. 7. Punkt dotyczący się wyborów uzupełniających członków rady nadzorczej musi być odpowiednio zaprotokółowany, gdyż w przeciwnym razie mogą na tym tle powstać niepotrzebne nieporozumienia. Ponieważ § 22 statutu ustala, że do rady może być wybrany tylko ten, kto otrzymał zwykłą większość oddanych głosów, w protokół należy obowiązkowo podać, ile osób głosowało. Na przykład jeżeli głosowało dajmy na to 60 członków, to do rady mogą być wybrane tylko te osoby, które otrzymały więcej niż 30 głosów.

Zaznaczamy jeszcze, że do obliczania głosów wybiera się specjalną komisję, która nazywa się skrutacyjną.

Przebieg wyborów do rady powinien być mniej więcej w ten sposób zaprotokółowany:

Po ukończeniu obliczeń przez komisję skrutacyjną przewodniczący ogłosił następujący wynik uzupełniających wyborów do rady nadzorczej: złożyło kartki wyborcze 90 osób, w tym kartek ważnych 87.

Adrzej Stankiewicz otrzymał 82 głosy
Bolesław Rojewski „ 65 głosów.
(itd.)

Do rady zostały wybrane następujące osoby: (wymienić).

P. 8. Bardzo rzadko się zdarza, aby jakiś członek zgłaszał na walne zgromadzenie wnioski na 4 tygodnie przed jego terminem, jak to przewiduje § 17 statutu. Najczęściej w wolnych wnioskach członkowie zgłaszają różne życzenia pod adresem spółdzielni. Oczywiście w sprawach tych nie mogą zapadać wiążące uchwały, niemniej życzenia takie powinny być przez władze najprzychylniej rozpatrzone, jeżeli tylko mają na celu dobro członków i spółdzielni. Z tych też względów pożądane jest takie życzenia (dezyderaty) protokółować.

Protokół z walnego zgromadzenia powinien być wpisany do specjalnej książki protokółów i należy do niego dołączyć listę obecnych na zgromadzeniu członków.

W końcu zaznaczyć jeszcze trzeba, że jeżeli jakiś członek w związku z uchwalonym wnioskiem zgłasza sprzeciw, to sprzeciw taki powinien być zaprotokółowany.

B. Paździor

PRAKTYKA

Organizacja giełd zbożowo-towarowych w Polsce

Ze względu na doniosłe znaczenie giełd zbożowo-towarowych w życiu gospodarczym Polski, jak również w życiu naszego ruchu spółdzielczego, chcemy ogólnie zapoznać nasze spółdzielnie zajmujące się skupem zboża i jego przetworów z charakterem i organizacją tych giełd.

Giełdy zbożowo-towarowe w Polsce zostały powołane do życia w 1924 roku na podstawie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 grudnia tegoż roku o organizacji giełd i podlegają nadzorowi: w pierwszym rzędzie ministra skarbu, w drugim zaś ministra przemysłu i handlu.

Nadzór nad nimi sprawuje minister przemysłu i handlu za pośrednictwem

mianowanego przez siebie komisarza giełdowego lub jego zastępcy, którego zadaniem jest:

a) przestrzeganie przepisów obowiązujących na giełdzie i usuwanie wszelkiego rodzaju nadużyć z prawem składania wniosków o wytaczanie spraw dyscyplinarnych;

b) uczestniczenie na ogólnych zebraniach giełdy w charakterze organu kontrolującego;

c) składanie wniosków do rozpatrzenia przez radę giełdową;

d) udział z głosem doradczym w obradach rady giełdowej oraz w komisji dyscyplinarnej;

e) zawieszanie uchwał rady giełdowej,

naruszających przepisy prawne lub statut giełdy.

Członkami giełd zbożowo-towarowych mogą być:

1. osoby fizyczne i prawne,
2. organizacje spóżywców (spółdzielnie spóżywców),
3. instytucje publiczne, jednakże tylko za zgodą ministra przemysłu i handlu.

Każda z giełd zbożowo-towarowych znajdująca się na terenie Polski w następujących miastach: Bydgoszcz, Katowice, Kraków, Lublin, Lwów, Łódź, Poznań, Równe Wołyńskie, Warszawa i Wilno jest osobą prawną i rządzi się statutem zatwierdzonym przez właściwą władzę.

Władzami giełdy są:

1. ogólne zgromadzenie członków giełdy,
2. rada giełdowa,
3. sądy rozjemcze,
4. komisje dyscyplinarne oraz komisje przewidziane przez statut.

Sprawami giełdy zarządza rada giełdowa składająca się z 9 do 36 członków. Liczbę członków rady giełdowej określa statut giełdy, który ewentualnie określa również liczbę ich zastępców, w stosunku nie przekraczającym jednakże połowy liczby członków rady.

Jeżeli chodzi natomiast o rozstrzyganie sporów wynikających z transakcji giełdowych, to, o ile strony nie umówiły się inaczej na piśmie, powołany jest sąd rozjemczy, którego członków wybierają strony zainteresowane spośród członków komisji rozjemczej. Należy zaznaczyć, że układ pisemny na sąd rozjemczy nie jest wymagany i że niedopuszczalne są odwołania od orzeczeń sądów rozjemczych, chociażby już z tego powodu, że komisję rozjemczą wybiera ogólne zgromadzenie członków giełdy.

Postępowanie przed sądem rozjemczym jest jawne w stosunku do członków giełdy i osób, które ich zastępują na giełdzie. Jawność ta jednakże może być wykluczona, gdyby zagroziła porządkowi publicznemu lub gdyby zachodziła uzasadniona obawa, że jawność może być nadużyta w celu zaburzenia rozprawy, albo też w celu stawiania trudności przy ustalaniu stanu sprawy.

Prawomocność i wykonalność wyroków sądów rozjemczych obowiązuje członków giełdy. Wyłamanie się w tym wypadku z ustalonej zasady powoduje skreślenie z listy członków i wtedy wyrok sądu rozjemczego musi uzyskać wyrok od sądu państwowego i to: do 1000 zł sądu grodzkiego, ponad 1000 zł — sądu okręgowego.

Sądy rozjemcze mają więc doniosłą rolę z następujących powodów:

1. zmniejszają koszty rozwikłań sporów (ekspertyza itd.),
2. odciążają sądy państwowe,
3. przyspieszają rozwikłania sporów, ponieważ w skład ich wchodzi ludźmi fachowi.

Komisję dyscyplinarną wyznacza rada giełdowa większością głosów spośród członków giełdy, względnie zastępców prawnych lub pełnomocników.

Orzeczenia komisji dyscyplinarnej podaje rada giełdowa do wiadomości członków giełdy, umieszczając stosowne obwieszczenia w sali zebrania giełdowych.

W wypadku zastosowania kary wykluczenia z giełdy prezes rady giełdowej zarządza natychmiastowe zawieszenie skazanego w prawach członkowskich, z chwilą zaś uprawomocnienia się orzeczenia zarządza skreślenie go z listy członków giełdy, skreślając jednocześnie osoby zastępujące członków na danej giełdzie.

Za transakcje giełdowe uważa się umowy, które zostały zawarte w oznaczonym przez radę giełdową lokalu i w czasie giełdowym. Transakcje te muszą dotyczyć wartości dopuszczonych na danej giełdzie do obrotów i notowań i muszą być stwierdzone kartą umowy.

Przedmiotem obrotów na giełdach zbożowo-towarowych mogą być wartości nie zastrzeżone giełdom pieniężnym przy minimalnej następującej ilości:

10.000 kg — zboża, makuchy, śruty, ziemniaki, seradela.

5.000 kg — oleiste, strączkowe, otręby, słoma, siano, gryka, proso, łubiny, cebula (kłącze), kielki słodowe, płatki ziemniaczane.

2.500 kg — zboża siewne kwalifikowane, mak, mąka, soya.

1.000 kg — zboża siewne oryginalne.

500 kg — koniczyny, nasiona traw, nasiona roślin okopowych, groch, szporek, kminek, kanar, inkarnatka, esparceta, nasiona buraków pastewnych i cukrowych.

200 kg — nasiona: marchwi pastewnej, brukwu pastewnej, kapusty pastewnej i rzepy.

500 sztuk — worki.

Zaznaczyć przy tym należy, że transakcje na giełdach zbożowo-towarowych są wolne od podatku obrotowego i mogą być zawierane nie tylko przez członków danej giełdy, ale i przez osoby wprowadzone przez tych członków. Przy transakcjach zawieranych z pominięciem giełd towar przeważnie jest liczony drożej.

Pośrednictwem przy transakcjach giełdowych i stwierdzaniem tych transakcji mogą zajmować się tylko przysięgli maklerzy, zatwierdzeni przez ministra przemysłu i handlu.

Ceny dokonywanych transakcji giełdowych są ujawniane w cedułach dziennych notowań. Ma to duże znaczenie dla zorientowania się co do cen rynkowych i jednocześnie nie dopuszcza do nadużyć tj. pobierania cen nadmiernie wysokich, czyniąc giełdę zbożowo-towarową regulatorem cen.

Jeżeli chodzi o zboże, to przy oznaczaniu jego użytkowej wartości przyjęto wagę holenderską hektolitrową (tzw. standart) i standart ten rok rocznie jest ustalany po zbiorach przez rady giełdowe każdej z giełd.

Transakcje giełdowe przeprowadzane są na podstawie warunków handlowych. Dotychczas warunki te były niejednolite, ponieważ każda z giełd po zaborcach miała inne zwyczaje, terminy itp., co wytwarzało duży chaos w przestrzeganiu i dopilnowywaniu tych warunków przez poszczególnych kontrahentów.

Po ukonstytuowaniu się Państwa Polskiego giełda krakowska, leżąca w byłym zaborze austriackim przejęła warunki handlowe oparte na regulaminie giełdy wiedeńskiej, giełda poznańska zaś leżąca w byłym zaborze niemieckim przejęła warunki handlowe giełd berlińskiej i hamburskiej. Kongresówka, tj. b. zabór rosyjski, zupełnie nie posiadała giełdy zbożowo-towarowej.

Obecnie od 1 stycznia 1939 r. warunki zostały ujednolicono dla wszystkich giełd zbożowo-towarowych w Polsce, co ułatwi w dużej mierze pracę przy zawieraniu transakcji giełdowych.

Warunki te pod nazwą „Warunki Handlowe” (Zwyczaje giełdowe ogólnopolskie) wydane nakładem Związku Giełd Zbożowo-Towarowych w Polsce są do nabycia w Dziale Wydawnictw Związku „Społem” w cenie zł 1.50.

Spółdzielnie we własnym interesie powinny zaopatrzyć się we wspomniane wyżej „Warunki Handlowe” i poznać je dokładnie w celu uniknięcia strat.

R. T. Langer

PRACE ORGANIZACYJNE I PROPAGANDOWE

Z doświadczeń werbunku członków w Łodzi

Nie ulega wątpliwości, że rozwój ruchu spółdzielczego w zakresie gospodarczym uzależniony jest od stopnia uświadomienia warstwy pracującej. Im prędzej ruch spółdzielczy stanie naprawdę masowym, tym łatwiej będzie mógł realizować coraz trudniejsze zadania.

Nie mniej jednak już dzisiejszy stan spółdzielczości spożywców w Polsce upoważnia nas do uważania spółdzielczości za ruch masowy, pracujący dla dobra szerokich warstw świata pracy na wsi i w mieście. Rozejrzyjmy się jednak w terenie, porównajmy chociażby tylko statystykę członków związków zawodowych robotniczych i pracowni-

czych, nie mówiąc już o organizacjach rolniczych, a przekonamy się, jak wiele jest jeszcze do zrobienia.

Nic przeto dziwnego, że zagadnienie planowego werbunku członków urasta w naszych spółdzielniach do jednego z najważniejszych problemów, których rozwiązanie domaga się samo życie.

Podkreślam, że chodzi o planowy werbunek członków, gdyż tylko taki spowodować może upowszechnienie placówek spółdzielczych.

*

Powszechna Spółdzielnia Spożywców w Łodzi w zrozumieniu powyższej prawdy przywiązuje do prac organizacyjno - propagandowych i społeczno - wychowawczych niesłychanie dużą wagę. Na pierwszy plan w tych pracach wysuwa się oczywiście zagadnienie werbunku członków.

Aby akcja organizacyjna mogła przynieść spodziewane rezultaty, podjęto przede wszystkim wysiłki, mające na celu wytworzenie w społeczeństwie przyjaznych nastrojów dla spółdzielczości. Zadanie to wcale nie jest łatwe, jeżeli się zważy, że idea nasza ma wielu przeciwników. Tym bardziej więc musimy starać się dotrzeć do szerokich kół społeczeństwa, aby naświetlić właściwy stan rzeczy.

Radio, prasa i film, oto nowoczesne środki propagandy, dostępne także ruchowi spółdzielczemu.

Przed mikrofonem łódzkiej rozgłośni Polskiego Radia działacze spółdzielczy wygłaszają pogadanki i przemówienia, a ponadto nadawane są liczne komunikaty o pracach bieżących miejscowej spółdzielni.

Codzienna prasa łódzka chętnie udziela nam gościny, informując swoich czytelników, często w notatkach bardzo obszernych, o stanie i pracach spółdzielczości.

Film „Społem“, dzięki naszym zabiegom, wyświetlany był w szeregu kinach jako normalny nadprogram, wywołując wszędzie żywe zainteresowanie problemami, będącymi myślą przewodnią tego filmu.

Tym samym celom służą propagandowe poranki i wieczory spółdzielcze, których program przewiduje przemówienie i część artystyczną w wykonaniu członków Koła Młodzieży Spółdzielczej. Imprezy te przyjmowane są z uznaniem przez społeczeństwo łódzkie, o czym może najlepiej świadczyć frekwencja: na siedmiu takich porankach zorganizowanych w roku ubiegłym obecnych było ponad 4.500 osób, a wśród nich duży odsetek stanowili nieczłonkowie, zapraszani imiennymi listami.

W celu oddziaływania na otoczenie wydany został w nakładzie 2.500 egz. specjalny plakat propagandowy, zaczynający się od słów: „Każdy człowiek pracy powinien być członkiem Powszechnej Spółdzielni Spożywców w Łodzi“. W plakacie tym przedstawiony został dorobek spółdzielni, wyniki pracy w 1937 r., suma wypłaconych zwrotów od zakupów, oraz zamieszczono adresy wszystkich sklepów.

Plakat ten, jeśli sądzić z odgłosów, dobrze spełnił swoje zadanie, a to głównie dzięki właściwemu jego rozlokowaniu. Znalazł się on w fabrykach, lokalach związków i organizacji społecznych, świetlicach i innych lokalach publicznych. Rozlokowaniem plakatu zajmowali się członkowie komitetów sklepowych.

Pragnąc zorientować się w możliwościach werbunku członków na najbliższą przyszłość, władze Powszechnej Spółdzielni Spożywców zwróciły się do komitetów sklepowych o sporządzenie list nieczłonków nie zakupujących w sklepach spółdzielni, a mieszkających w domach najbliższej sklepu położonych oraz oddzielnie list nieczłonków, dokonujących zakupów. Listy te w roku ubiegłym sporządziły komitety przy 44 sklepach i objęły one 4321 nazwisk.

Listy nieczłonków wykorzystywane są w ten sposób, że osoby w nich wymienione zaprasza się na poranki propagandowe i odczyty. Do zaproszeń dołączona jest specjalna odezwa i informacja o spółdzielni. Chociaż osoba zaproszona nie przybędzie, to i tak jest

dobrze zorientowana, kto zaprasza i o co chodzi. Ponadto dla osób tych organizowane są specjalne zebrania po sklepach, na które zapraszamy także imiennymi listami.

Zorganizowanych przez spółdzielnię odczytów w 1938 r., na które zapraszani byli także nieczłonkowie, wysłuchało ogółem 5,250 osób. Największą frekwencją cieszyły się odczyty na temat „Spółdzielczość wśród naszych braci za Olzą”, na zakończenie których wyświetlany był film, ilustrujący pracę spółdzielczą na Śląsku Zaolziańskim. Inne odczyty, jak „Dorobek spółdzielczości spożywców w Polsce” i „Zdobycze spółdzielczości w Szwecji i Danii” ilustrowane były przezroczami. Odczyty organizowane są w różnych dzielnicach miasta dla umożliwienia jak najszerszym masom wzięcia w nich udziału.

Ponadto chętnie podążamy z pogadankami spółdzielczymi do organizacji społecznych, oczywiście w miarę zapotrzebowania.

Wszystkie te prace zmierzały do wytworzenia w społeczeństwie dobrych nastrojów dla naszego ruchu, które w konsekwencji ułatwić mogą akcję jednania członków.

Właściwy werbunek członków dokonywany jest najczęściej w sklepach przez osobiste oddziaływanie członków komitetów sklepowych i pracowników. Na podstawie doświadczenia uważamy tę metodę za najlepszą.

Jeśli teraz chcielibyśmy zapytać o rezultaty tych prac, to wyrażały się one w zjednaniu w roku ubiegłym 2.451 nowych członków. Dla pełnej oceny tego wyniku podkreślić trzeba, że w roku ubiegłym Powszechna Spółdzielnia Spożywców otworzyła tylko jeden sklep

spożywczo - kolonialny. Przyrost więc członków wykazały sklepy stare, to znaczy już od dawna istniejące.

1. 83 — w sklepie Nr. 37, pracującym w blokach mieszkalnych miejskich na Polesiu Konstantynowskim,

2. 81 — w sklepie Nr. 52, istniejącym w Rudzie Pabianickiej,

3. 76 — w sklepie Nr. 44, działającym w biednej dzielnicy „Bałuty”.

W okresie IV kwartału r. ub. trwał w Powszechniej Spółdzielni konkurs werbunku członków, w czasie którego zapisało się do spółdzielni 844 nowych członków. Wedle naszej oceny wynik konkursu nie może być zadowalający. Złożyło się jednak na to szereg przyczyn, a w szczególności utrudniała akcję werbunkową kampania wyborcza do izb ustawodawczych, a później do rady miejskiej.

Tak przedstawiałyby się najważniejsze nasze poczynania, podejmowane z myślą o planowym werbunku członków.

Poddając ocenie rezultaty, trzeba zawsze pamiętać, że wysiłki, które dziś podejmujemy z dużym nakładem sił ludzkich i środków materialnych, mogą przynieść owoce dopiero po pewnym okresie czasu, często nawet dłuższym.

Niewątpliwie jednak ziarna uświadamiania spółdzielczego, rzucane w glebę, dziś zdawało by się trudną do uprawy, przyniosą obfity plon. Przekonywuje nas o tym obecny stan Powszechniej Spółdzielni Spożywców w Łodzi, owoc wysiłków wielu ludzi i wielu lat pracy, w czasie których dużo uwagi poświęcano także poczynaniom społeczno-wychowawczym.

Marian Niczman

Zgłoszenia na 6-tygodniowy kurs dla kierowników spółdzielni

Do dnia 1 marca wpłynęło 116 zgłoszeń na 6-tygodniowy kurs dla kandydatów na kierowników spółdzielni.

W dniach najbliższych zgłaszający się otrzymają zawiadomienie o decyzji komisji kwalifikacyjnej.

Echa z obrad Międzynarodowej Ligi Kooperatystek

W dniach 14 — 17 lutego b. r. w osadzie spółdzielczej Freidorf na przedmieściu Bazylei obradował Komitet Wykonawczy M. L. K., po raz pierwszy od Konferencji Paryskiej w r. 1937. Obecnych było 9 osób z 7 krajów europejskich; przedstawicielki krajów pozaeuropejskich nie dopisały.

Zebranie to miało rozwiązać niezwykle trudne i delikatne zagadnienie organizacyjne, spowodowane przez to, że Liga Austriacka przestała być członkiem M. L. K. na skutek zmienionych warunków politycznych, a właśnie z jej ramienia pochodzi niezmiernie zasłużona i niemal niezastąpiona przewodnicząca, Emma Freundlich. Na szczęście jednak niemal w przeddzień zebrania sytuacja się zupełnie zmieniła dzięki powziętej przez przewodniczącą decyzji zmiany miejsca zamieszkania i przeniesienia się do Anglii. Do dalszego odprężenia sytuacji przyczyniło się oświadczenie przedstawicielki Ligi Angielskiej, że jej organizacja wita gorąco przybycie do Anglii E. Freundlich i zaprasza ją do współpracy.

Z przeglądu sprawozdań lig narodowych i grup utrzymujących kontakt z sekretariatem można było dostrzec uderzający fakt, że punkt ciężkości M. L. K. zaczyna się przesuwać z Europy, gdzie w coraz większej liczbie krajów działalność lig jest zahamowana przez warunki polityczne, do krajów pozaeuropejskich, w których idea organizowania się kobiet na gruncie spółdzielczym zaczyna rozwijać się z siłą żywiołową. Tak więc Liga w Nowej Zelandii prowadzi pionierskie prace pomimo załamania się w ostatnich czasach zarówno tamtejszej hurtowni, jak i Związku. Liga Australijska jest inicjatorką zakładania przy spółdzielniach wydziałów oświatowych, dotychczas tam nie znanych. Liga Kanadyjska już przystąpiła na członka Sekcji Specjalnej. Liga w Stanach Zjednoczonych jest w fazie konstituowania się. Ponadto w ścisłym kontakcie z M. L. K. pracują organizacje

kooperatystek w Nowej Funlandii, Kaszmirze, na Ceylonie, w Chinach, w Indiach. Wobec tego, że w niektórych krajach pozaeuropejskich, jak w Chinach, Indiach, Palestynie, kobiety są przede wszystkim zainteresowane spółdzielniami o charakterze wytwórczym, postanowiono, aby M. L. K. objęła swymi zainteresowaniami również i te formy spółdzielczości, następnie — że powinna poświęcać jak najwięcej uwagi stawiającym pierwsze kroki ligom pozaeuropejskim mimo trudności komunikowania się z nimi i kosztów, jakich to wymaga z powodu konieczności posługiwania się wyłącznie pocztą lotniczą. Okoliczności pod tym względem składają się o tyle pomyślnie, że w roku ubiegłym jedna z członkiń Komitetu Wykonawczego miała sposobność nawiązać bliższy kontakt z ligami w N. Zelandii, Australii i w Stanach Zjednoczonych, w roku bieżącym zaś przedstawicielka organizacji pokrewnej, Miss Digby wybiera się do Stanów Zjednoczonych i N. Funlandii, która to wyspa ma daleko idące projekty w kierunku oparcia całego życia gospodarczego na zasadach spółdzielczych.

Posępnie przedstawia się natomiast sytuacja w Europie Środkowej i południowej. Liga Austriacka i Niemiecka w Czechosłowacji odpadły, Liga Czeska skutkiem zmian, jakie zaszły w jej organizacji, nie odpowiada już warunkom statutowym. W Bułgarii zarówno Liga jak i wszelkie stowarzyszenia zostały rozwiązane i muszą się ponownie rejestrować. Liga Rumuńska nie daje znaku życia. Na tym tle tym żywsze zadowolenie wzbudziła wiadomość, że Liga Ukraińska w Polsce wznowiła swą działalność po paromiesięcznym przymusowym zawieszeniu i że już przystąpiła do realizowania swego uchwalonego w roku ubiegłym planu pracy.

Sprawozdanie finansowe wykazało prócz zwykłych kłopotów organizacji o charakterze niegospodarczym, spowodowanych tym, że środki pieniężne nie dotrzymują kroku rozwojowi działalno-

ści, a zaostrzonych na skutek wspomnianego wyżej wystąpienia paru członków, jeszcze inną trudność natury dość osobliwej. Fundusz im. Honory Enfield ulokowany jest w Banku Hurtowni Angielskiej, ale ruch angielski, chorując chronicznie na nadmiar kapitałów, może płacić tylko bardzo niskie odsetki. Komitet w tej roli rentiera wyłączył jednak możliwość lokaty na rynku prywatnym.

Najwięcej czasu pochłonęło opracowanie projektu zmienionego statutu, który ściślej precyzuje cele M. L. K., wprowadza drugi rodzaj członków dla organizacji niezupełnie samodzielnych, tzw. „Sekcję Specjalną”, która w ostatnich latach funkcjonowała tytułem próby, dąży do większej stabilizacji stanowiska sekretarki, zwiększa liczbę członków prezydium przez wprowadzenie vice-przewodniczącej, dodaje delegatom lig narodowych zastępczynię.

Innym działem obrad było przygotowanie programu następnej Konferencji Międzynarodowej, która ma się odbyć w r. 1940, o ile nie zajdą zmiany, w Pradze. Wśród wielu tematów proponowanych na referaty na tę konferencję wybrano temat wniesiony przez polską Ligę: „Organizowanie wczasów przez ruch spółdzielczy”. Natomiast temat, „Położenie kobiety jako pracownicy w ruchu spółdzielczym” przepadł skut-

kiem, jak się zdaje, obawy, że hurtownie i spółdzielnie niechętnie będą dawać informacje w tej sprawie.

W toku obrad delegatka angielska podała do wiadomości, że Liga Angielska rozporządza specjalnym funduszem wycieczkowym, którym będzie między innymi finansować co rok kilkotygodniowy pobyt w Anglii kooperatystki z innego kraju celem zapoznania jej z działalnością Ligi Angielskiej. Warunki: znajomość języka i czynny udział w ruchu. Na rok bieżący wybrano młodą sekretarkę Ligi Szwajcarskiej, Gertrudę Gröbli. W najbliższych latach duże szanse mogłaby mieć kandydatka z Polski.

Po załatwieniu całego szeregu mniejszych spraw — między innymi M. L. K. przystąpiła na członka „Międzynarodowego T-wa Wczasów Robotniczych” z siedzibą w Brukseli — zakończono obrady zredagowaniem odezwy do kobiet całego świata *).

Uczestniczki konferencji w czasie swego pobytu we Freidorfie były uważane za gości tej spółdzielni, której duszą jest nadal dr. Bernard Jaeggli. Ponadto Spółdzielnia Bazylejska urządziła z racji tego zebrania bankiet w jednej ze swych restauracji oraz zorganizowała wycieczkę dla zwiedzenia niektórych jej placówek gospodarczych i kulturalnych.

M. O.

Dzień Spółdzielczości — 11 czerwca

Tegoroczny Dzień Spółdzielczości wyznaczony został na 11 czerwca.

Przewodniczącym Centralnego Komitetu Dnia Spółdzielczości na rok bieżący jest prezes Związku Spółdz. Rolniczych i Zarobkowo-Gospodarczych, Wł. Seydlitz, vice-przewodniczącym — dyr. St. Dippel, sekretarzem Jan Bielecki. Przewodnictwo sekcji prasowej objął dyr. B. Przeglasiński, wydawniczej —

J. Bargiel, szkolnej — St. Malawski, kobiecej — M. Kleindinstowa z Ligi Kooperatystek.

Program tegorocznych uroczystości i hasło, które będzie wysunięte, ustalone zostaną na najbliższym posiedzeniu Centralnego Komitetu.

*) Odezwę tę zamieścimy niebawem w „Spółnocie”.

Czy spółdzielnia wasza zgłosiła już przystąpienie do Banku „Społem”?

PRZEPISY PRAWNE

O prowadzeniu rejestru członków

Wobec wielokrotnych zapytań spółdzielni, jak należy prowadzić rejestr członków, a głównie, — czy na miejsce ustępującego członka można wpisać do rejestru np. jego żonę względnie nowemu członkowi dać Nr. kolejny członka już wykreślonego, wyjaśniamy, że:

1) na podstawie art. 20 ustawy o spółdzielniach zarząd spółdzielni winien w jej siedzibie prowadzić rejestr członków według instrukcji, wydanej przez Radę Spółdzielczą. Do rejestru tego należy wciągnąć dane, wymienione w deklaracji członka, jako też zmiany tych danych. Do rejestru wpisać nadto należy niezwłocznie datę wypowiedzenia członkostwa lub udziału, datę śmierci lub wykluczenia oraz dzień, w którym członek przestał należeć do spółdzielni, lub uczestniczyć w niej z wypowiedzianym udziałem; osobno należy oznaczyć datę dokonania tych wpisów. Każdy członek i wierzyciel spółdzielni ma prawo przeglądać rejestr.

Za nieprzestrzeganie przepisów ustawy o rejestrze członków członkowie zarządu mogą być ukarani przez Sąd Rejestrowy do wysokości 200 zł, nie mniej jednak, niż 10 zł;

2) Rada Spółdzielcza wydała zapowiedzianą instrukcję w przedmiocie rejestru członków oraz przechowywania deklaracji (Dz. Urz. Min. Skarbu Nr. 5 z 20.II.1922 r.). Z instrukcji tej podajemy ważniejsze ustępy:

a) rejestr członków prowadzi zarząd spółdzielni w księdze o stronicach ponumerowanych,

b) każdego członka niezwłocznie po zapadnięciu decyzji o przyjęciu do spółdzielni wpisuje się do rejestru pod oddzielną pozycją, zaopatrzoną numerem bieżącym rejestru (przepis ten zatem przesądza możność przydzielenia członkowi numeru byłego członka), a w razie ponownego przyjęcia do spółdzielni nowego członka otrzymuje on nowy nu-

mer, odpowiadający pozycji bieżącej rejestru w chwili dokonywania wpisu;

c) numeracja pozycji w rejestrze rozpoczyna się od nr 1 i nie może zawierać żadnych opuszczeń; w razie wyczerpania wszystkich stronic książki numeracja nowej książki powinna być dal- szym ciągiem poprzedniej;

d) wszelkie dokumenty o przystąpieniu, wystąpieniu, wykluczeniu itp. powinny być zaopatrzone numerem, odpowiadającym pozycji księgi rejestru, pod którą członek został zapisany,

e) księgi rejestru, deklaracje oraz wszelkie dokumenty służące za podstawę wpisów w rejestrze członków zarząd spółdzielni powinien utrzymywać w porządku i przechowywać w sposób, zapewniający im zupełne bezpieczeństwo. Innych przepisów nie podajemy, gdyż odpowiednie dane znajdują się w opracowanej przez nas księdze rejestru członków;

3) w związku z prowadzeniem rejestru podajemy niżej bardzo ważne przepisy, o których powinni wiedzieć członkowie, występujący ze spółdzielni, a mianowicie:

a) członek, względnie jego spadkobiercy mają prawo żądać, aby wypowiedzenie, śmierć lub wykluczenie wpisano do rejestru zgodnie z prawdą (art. 31),

b) w razie otwarcia postępowania upadłościowego w ciągu jednego roku od dnia, w którym członek przestał należeć do spółdzielni, ponosi on aż do ukończenia postępowania upadłościowego odpowiedzialność na równi z członkami pozostałymi (art. 28);

c) okres, przez który na zasadzie poprzedniego ustępu były członek odpowiada za zobowiązania spółdzielni, rozpoczyna się od dnia, w którym wg wpisu w rejestrze przestał należeć do spółdzielni. Jeżeli wpis nastąpił w późniejszym roku obrachunkowym, czas trwa-

nia odpowiedzialności rozpoczyna się dopiero od końca tego roku obrachunkowego.

Przepis ten stosuje się odpowiednio do przypadku wypowiedzenia udziału.

Jeżeli więc członek nie dopilnuje, aby wykreślono go z rejestru, to za zobowiązania spółdzielni odpowiada, mimo że przestał być członkiem, aż do czasu wykreślenia go z rejestru.

W sprawie eksmisji z lokali handlowych i przemysłowych

(Dekret Prezydenta R. P. z 29.IX.1936 r. Dz. U. R. P. nr 74 poz. 525)

Na początku 1936 r. była ogłoszona ustawa o wyłączeniu spod ustawy o ochronie lokatorów lokali przedsiębiorstw handlowych (do III kat. patentu włącznie) i przemysłowych (do VI kat. patentu włącznie).

Przy końcu 1936 r. na mocy dekretu Prezydenta R. P. z 29.IX. 1936 r. (Dz. U. R. P. nr 74 poz. 525) w sprawach o eks-

misję z lokali przemysłowych i handlowych, wyjętych spod działania ustawy o ochronie, sąd mógł odroczyć termin opuszczenia lokalu *do dnia 31 marca 1939 roku*.

Zatem z dniem 31 marca 1939 r. dekret przestaje już obowiązywać i wszystkie lokale handlowe, na które w 1935 r. były wykupione patenty do III kat. włącznie i lokale przemysłowe do VI kat. włącznie nie podlegają już przepisom o ochronie lokatorów.

Czasowe obniżenie składek za ubezpieczenia społeczne

Przypominamy, że czasowe obniżenie składek za ubezpieczenia społeczne wygasa z dniem 31 marca 1939 r., wobec czego obowiązują następujące stawki:

emerytalne robotników 5,2% (3,3% pracownik, 1,9% pracodawca),

emerytalne pracowników umysłowych 10% (8% na ubezpiecz. emerytalne, 2% na bezrobocie),

wypadkowe — jednostka taryfowa 0.06 pomnożona przez klasę niebezpieczeństwa,

Dotychczas nie wpłynął pod obrady sejmowe żaden projekt ustawy, przedłużającej czas obniżenia składek i należy przypuszczać, że w dalszym ciągu nie wpłynie, tak, że od 1 marca 1939 r. spółdzielnie powinny obliczać składki wg pierwotnej normy.

Podatek skumulowany od uposażeń

Każdy pracownik, zatrudniony na podstawie umowy o pracę, powinien w terminie do 15 kwietnia obliczyć, jaki podatek należałby się od wszystkich wynagrodzeń służbowych i za pracę najemną otrzymywanych od różnych pracodawców, względnie otrzymywanych od jednego pracodawcy (wynagrodzenie jednorazowe oraz okresowe) w tym ostatnim wypadku wówczas, gdy łączna suma otrzymana od jednego pracodawcy przekracza 4.800 zł rocznie.

Przy obliczeniu podatku zwykle wypada mniejsza lub większa różnica, którą należy uregulować w dwóch ratach — do 15 kwietnia i 15 listopada, przy czym, płacąc pierwszą ratę, należy złożyć zeznanie.

Zeznania nie potrzeba składać, jeżeli różnicy w podatku nie będzie. Za niezłożenie w terminie zeznania grozi kara do 500 zł.

Właściwym urzędem do składania ze-

znań i uiszczania podatku jest urząd wg miejsca zamieszkania pracownika.

Notatka niniejsza ma na celu przypomnienie sprawy, gdyż szczegółowo podatek skumulowany omawiany był w nr 2 z 1938 r. str. 18-19.

Zaznania można składać bądź na blankiecie urzędowym „zeznanie dla obliczenia różnicy”, bądź też w zwykły sposób, podając:

- 1) swoje imię i nazwisko,
- 2) kwoty otrzymanego wynagrodzenia

za cały rok i sumę potrąconego przez pracodawcę podatku,

3) urząd skarbowy, do którego pracodawca wpłacał podatek,

4) obliczenie różnicy w podatku w sposób następujący:

Łączna suma otrzymanych wynagrodzeń	zł . . .
przypada podatku wg skali . . . %	zł . . .
ponieważ pracodawca potrącił	zł . . .
pozostaje do zapłacenia	zł . . .

K. Kakietek

Z t e r e n u

Z PUŁAW

Staraniem Rady Okręgowej został zorganizowany w Puławach 6-ciodniowy kurs dla rachmistrzów okręgu puławskiego w dniach 6-11 lutego b. r. W kursie tym wzięło udział 18 przedstawicieli (rachmistrzów) mniejszych spółdzielni. Wykładowcami byli: Wacław Kowalik, K. Grycan i Włodzimierz Kozieł, — świetlicę i wieczory dyskusyjne prowadził Józef Grzelaczyk.

Kurs cieszył się bardzo dużym zainteresowaniem wśród spółdzielców, a przeważnie interesowały się nim nowe spółdzielnie. Obecnie okrąg puławski liczy 72 spółdzielnie, w tym 38 spółdzielni niezwiązkowych powstałych w ciągu ostatnich 2 lat. Z tego widać, że rolnicy nareszcie zrozumieli i przyszli do przekonania, że tylko przez spółdzielczość można podnieść dobrobyt wsi.

Dużą rolę spełnia tu Koło Ligi Kooperatysek, które nawet podczas kursu zajęło się wydawaniem śniadań i kolacji. Obiady kursисти otrzymywali ze Szkoły Ziemianek na koszt Rady Okręgowej.

Z SIEDLEC

Powiatowy Związek Młodzieży „Młoda Wieś” w Siedlcach, przy współudziale Rady Okręgowej podjął szeroko zakrojoną akcję, uświadczenia spółdzielczego ludności wiejskiej. W tym celu zwołana została konferencja międzyorganizacyjna przy współudziale przedstawicieli Rady Okręgowej; na konferencji został ustalony plan i program kursów spółdzielczych na rok 1939.

Do chwili obecnej odbyły się kursy:

1) Powiatowy 10-ciodniowy kurs w Siedlcach dla przedstawicieli kół wiejskich, odbył się w dniach 26.XI.38 r. — 6.XII.38 r. Obecnych 40 osób. Wykładowcy przedstawiciele Centrali „Społem” A. Kaczocha i G. Łosiejowa omówili

tematy: 1) Historię spółdzielczości na przestrzeni wieków i w różnych państwach, z uwzględnieniem spółdzielczości spożywców w Polsce zrzeszonej w Związku „Społem” i 2) Rola kobiety w ruchu spółdzielczym. Wykłady te wzbudziły duże zainteresowanie spółdzielczością i artykułami z marką „Społem”.

2) W dniu 22 stycznia br. odbył się kurs spółdzielczy w Pruszyńcu. Obecnych 76 osób; wykłady o spółdzielczości, jej typach, historii, znaczeniu w niezależności gospodarczej, o „Społem” i jego zakładach wytwórczych wygłosił D. Słoboda czł. R. O.

3) W dniu 23 stycznia b. r. odbył się kurs spółdzielczy we wsi Domanice. Obecnych 100 osób; wykłady: historia ruchu spółdzielczego, ideologia spółdzielczości, rola spółdzielni spożywców w życiu wsi i państwa, spółdzielczość jako droga do przebudowy społecznej i gospodarczej, „Społem” i produkcja „Społem”, literatura spółdzielcza — wygłosił J. Miłkowski.

4) W dniu 6 lutego br. odbył się kurs spółdzielczy w Wiśniewie. Obecnych 200 osób. Referat: „Spółdzielczość spożywców Związku „Społem” i „Produkcja spółdzielcza” wygłosił J. Miłkowski czł. Rady Okr.

Poza omówionymi kursami należy wymienić kurs w Krzymowie w dniu 16.II. b. r., oraz w Żeliszewie w dniu 26.II.39, Łysowie w dniu 26.II.39 r. i w Zbuczynie w dniu 3.III.39 r.

Dla obsłużenia powyższych kursów przydzieleni zostali prelegenci. Tematy referatów jak powyżej.

W wyniku już przeprowadzonych kursów, ruch zainteresowania się spółdzielczością wybitnie się zwiększył, co odzwierciedla się w zainteresowaniu się S. K. K. i zakładaniu nowych spółdzielni na terenie powiatu siedleckiego, a zwłaszcza w tych miejscowościach, z których grupowali się słuchacze kursów lub gdzie się kurs spółdzielczy odbył.

Książka o Romualdzie Mielczarskim

STANISŁAW WOJCIECHOWSKI

ROMUALD

MIELCZARSKI
PIONIER SPÓŁDZIELCZOŚCI
W POLSCE

NATYCHMIASTOWY ZWIĄZEK SPÓŁDZIELCZY WARSZAWA

30 marca przypada XIII rocznica śmierci Romualda Mielczarskiego. W

związku z tym zapoznajmy się z jego życiorysem ładnie i przystępnie napisanym przez prof. Stanisława Wojciechowskiego, długoletniego towarzysza pracy R. Mielczarskiego.

Z książki tej dowiadujemy się o trudnym dzieciństwie i młodości przyszłego pioniera, o nieskazitelnym jego charakterze, który już wówczas podziwiali towarzysze, o jego tułaczce na emigracji i pracy po powrocie do Polski nad wyrobieniem i podniesieniem gospodarczym ludu polskiego.

Romuald Mielczarski może być przykładem żelaznej konsekwencji we wcieleniu w życie swoich przekonań, niezmordowanej pracy i poświęcenia całego życia ukochanej przez siebie idei. Z książki St. Wojciechowskiego poznajemy ponadto metody pracy Mielczarskiego, jego ostrożność, budowanie zawsze na mocnych fundamentach i sposób, w jaki wychowywał sobie współpracowników.

Nowy skład Państwowej Rady Spółdzielczej

Zgodnie z art. 116 Ustawy o spółdzielniach Pan Minister Skarbu powołał w dniu 6 marca 1939 r. na członków Państwowej Rady Spółdzielczej na przeciąg dwóch lat następujące osoby: senator ks. Wacław Bliziński — prezes Rady Związku Okręgowego Spółdzielni Rolniczych i Zarobkowo-Gospodarczych w Warszawie, ks. Feliks Bolt — prezes Rady Okr. Związku Spółdz. Roln. i Zar.-Gosp. w Toruniu, inż. Czesław Dębicki — prezes Rady Okr. Związku Spółdz. Roln. i Zar.-Gosp. w Wilnie, dyr. Stanisław Dippel — członek Zarządu „Społem” Związku Spoż. R. P. dr Marian Filippek — członek Rady Nadzorczej Związku Spółdzielni i Zrzeszeń Pracowniczych R. P., ks. Leon Janczewski — prezes Rady Okr. Związku Spółdz. Roln. i Zar.-Gosp. we Lwowie, dyr. Józef Jasiński — członek Zarządu „Społem” Związku Spółdz. Spoż. R. P., dr. Jan Ko-

tas — wiceprezes Rady Głównej Związku Spółdz. Roln. i Zar.-Gosp. R. P., dyr. Adam Nowakowski — członek Zarządu Głównego Związku Spółdz. Roln. i Zar.-Gosp. R. P., Piotr Olewiński — wiceprezes Rady Okr. Związku Spółdz. Roln. i Zar.-Gosp. w Białymstoku, senator inż. Julian Pawlikowski — prezes Związku Rewiz. Spółdz. Ukraińskich, Bolesław Przeglasiński — dyr. Spółdzielczego Instytutu Naukow. w Warszawie, prof. Marian Rapacki — prezes Zarządu „Społem” Związku Spółdz. Spoż. R. P., Bernard Saenger — prezes Związku Spółdz. Niemieckich w Polsce, dr Włodzimierz Seydlitz — prezes Rady Głównej Związku Spółdz. Roln. i Zar.-Gosp. R. P., dr Adolf Silberschein — członek Prezydium Rady Związku Spółdz. Żydowskich w Polsce, Piotr Soboń — prezes Rady Okr. Związku Spółdz. Roln. i Zar.-Gosp. w Krakowie, major Gustaw

Tysowski — członek Rady Nadz. Związku Rew. Spółdz. Wojskowych, inż. Wacław Wojewódzki — prezes Rady Nadz. „Społem” Związku Spółdz. Spoż. R. P., Edward Kleszczyński — wiceprezes Związku Izb i Organizacji Rolniczych.

Poza tym w skład Rady Spółdzielczej wchodzi następujący delegaci ministrów: gen. Aleksander Narbutt-Łuczyński — Min. Spraw Wojskowych, radca d. Melania Bornstein-Łychowska — Min.

Pracy i Opieki Społecznej, sędzia dr Aleksander Wolter — Min. Sprawiedliwości, nacz. Antoni Hebrowski — Min. Spraw Wewnętrznych, nacz. Antoni Jabłonowski — Min. Rolnictwa i Reform Rolnych, nacz. Kazimierz Sokołowski — Min. Przemysłu i Handlu i dyr. Piotr Berdecki — Min. Skarbu.

Prezesem Rady Spółdzielczej jest mianowany przez Pana Ministra Skarbu dr Aleksander Całkosiński.

Wystawy produkcji „Społem” na Zaolziu

Związek „Społem” urządza wystawy własnej produkcji w ciągu miesiąca marca w następujących punktach: Orłowa (odbyła się w czasie 2—12.III), Cieszyn (16—22. III) i Trzynieć (26—31.III.) Pożądanym jest współudział

władz spółdzielni z kierownictwem wystawy przy urządzaniu wycieczek. Wstęp bezpłatny. Podczas wystaw odbędą się pokazy używalności artykułów „Społem”. Dla Pań Gospodyń przewidziane są specjalne dni.

KRONIKA

Z Towarzystwa Kooperatystów

Dnia 14 lutego b.r. kpt. Tadeusz Marynowski wygłosił w Towarzystwie Kooperatystów odczyt p. t. „Spółdzielczość wojskowa i jej stosunek do spółdzielczości powszechnej”.

Wojsko, stwierdza prelegent, jako największa, a częstokroć ostatnia szkoła obywatelska, musi zmierzać do takiej formy pracy, w której zagadnienia gospodarcze najsłuszniej można by rozwiązywać. Na tej podstawie rozwija się spółdzielczość wojskowa.

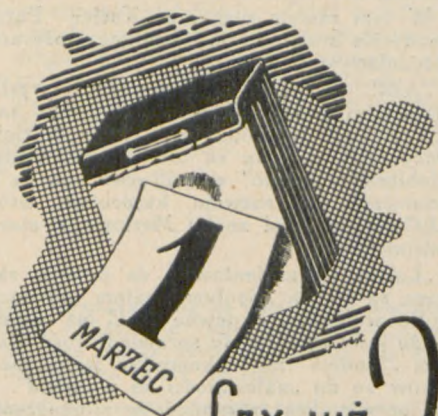
Głównym jej zadaniem jest stworzenie jak najszerszego oparcia dla spółdzielczości powszechnej przez przygotowanie żołnierza do czynnego udziału w ruchu spółdzielczym. Ponadto potrzeby wojska i взгляд na niezależność gospodarczą postawiły przed spółdzielczością wojskową dwa dalsze zadania, jak zaspokajanie potrzeb swoich członków oraz przygotowanie gospodarcze kraju do wymogów wojennych.

Po zobrazowaniu stanu organizacyjnego spółdzielczości wojskowej i coraz pomyślniejszego jej rozwoju prelegent omówił stosowane w niej prace.

Najwięcej jednak uwagi i wysiłków poświęca spółdzielczość wojskowa akcji oświatowej i wychowawczej, która jest prowadzona na szeroką skalę dla wszystkich formacji i wszelkich stopni.

Uzyskane wyniki spółdzielczości wojskowej zawdzięcza, jak stwierdził prelegent, w dużej

mierze intensywnej współpracy ze spółdzielczością powszechną, zwłaszcza ze Związkiem „Społem”, z którym znajduje się w ścisłym kontakcie gospodarczym i organizacyjno-ideowym.

CZY JUŻ

**PRZESŁALIŚCIE DO ZWIĄZKU
SPRAWOZDANIE ZA 1938 ROK**

PRZEGLĄD CZASOPISM I KSIĄŻEK

Przegląd prasy polskiej

W n-rze 68 „Kurjera Porannego” ukazał się artykuł Stanisława Dippla, omawiający rozwój spółdzielni spożywców w ostatnich latach. W artykule zostały zawarte uwagi o roli spółdzielczości spożywców w ogóle. „Gospodarka narodowa wymaga takiej organizacji życia ekonomicznego, która by dążyła do jak najlepszego i jak najbardziej celowego zaspokajania potrzeb ogólnych, a do tego zgodnie z potrzebami i wymaganiami państwa”.

„Założeniem tym w pełni odpowiada ruch spółdzielczy. Zadaniem spółdzielczości jest budowanie nowych form gospodarki, mianowicie społecznej, tym różniacej się od ustroju kapitalistycznego, że służyć ma interesom ogółu, a jako cel swych aspiracji bierze nie dążenie do zysku, jako treści życia gospodarczego, lecz zmierza do przeorganizowania tego życia w kierunku gospodarki planowej, prowadzonej w myśl interesu powszechnego. Realizując swój program, spółdzielczość spożywców stwarza wyższe formy gospodarki, opartej na rynku zorganizowanym”.

„Handel w Polsce nie wykazał tego rozma-
chu inicjatywy prywatnej, która mogłaby być
źródłem rozwoju gospodarczego kraju. W ma-
sie swej prymitywnej i zacofanej, ekonomicznie
i finansowo słabej, nie zorganizowanej i współ-
zawodniczącej ze sobą, w formie częstokroć
bezwzględnej, o prawo do życia, nie może być
ani dźwignią postępu gospodarczego, ani też
instrumentem państwowej polityki ekono-
micznej”.

W tym samym numerze „Kuriera Porannego”
podkreśla brak powagi i tendencyjność ankiety
zorganizowanej przez A. B. C.

„ABC, znane z niepoważnych wystąpień
przeciwko spółdzielczości, rozpiśnięte ankietę
pt. „Handel indywidualny czy spółdzielczy”.
Oczywiście pytania są tak sformułowane, by
„dobitnie wykazać” szkodliwość ruchu spół-
dzielczego dla rozwoju kupiectwa, któremu
ABC (organ spod znaku Merkurego) stara się
patronować.

„Łatwo się zorientować, że pytania skiero-
wane są contra „Społem”, zatem tendencja aż
nadto widoczna. Zapewne ABC już zapomnia-
ło, że sądy wymierzyć sprawiedliwość oszczer-
com „Społem” za lekkomyślne ferowanie wy-
roków co do „naleciałości ze wschodu”. Kup-
cy też nie chcą zrozumieć, że złorечение na
dynamiczny rozwój spółdzielczości nie poprawi
ich reputacji ani nie przysporzy im dochodów.”

Organ Związku Spółdzielni Rolniczych i Za-
robkowo-Gospodarczych, tygodnik „Zjedno-
czenie” w ostatnim numerze zamieścił artykuł
ks. prałata W. Bliźnińskiego, który odpowiada
na kwestię:

„Jeśli mamy na serio wziąć się do przebu-
dowy wsi, musimy zacząć od zasadniczej sprawy
rozwinienia organizacji spółdzielczej.

„Kto i jak ma to zrobić? przy czyjej pomocy?”

„Odpowiedź na to pytanie wypadnie prosta
i jasna. Sami rolnicy. Spółdzielczość wymaga
trzech podstawowych warunków: woli, solid-
ności w pracy oraz wytrwałości w przeprowa-
dzaniu zamierzeń. Nikt nie może wysuwać za-
strzeżeń natury obcej ruchowi spółdzielczemu,
wymijająco odpowiadać: warunki nie sprzyja-
ją, brak ludzi, nie mamy środków na począt-
tek. Są ludzie, są warunki, może nie być tylko
ochoty, energii, inicjatywy. Spółdzielczość rol-
na powinna i musi zagarnąć w swoje ręce dzie-
dzinę wymiany oraz zbytu produkcji, jeśli więc
ma przestać być terenem wyzysku oraz egoi-
stycznego nastawienia do zagadnień życia spo-
łecznego o zakroju ogólnopanstwowym. Przed
spółdzielczością wiejską leży ogromne pole do
działania, ona w pierwszym rzędzie jest powo-
łana do zmiany dzisiejszego oblicza wsi — po-
sępnego na weselsze, przeobrażenia złego
„dziś” na lepsze „jutro”.

Ukazujący się w Wilnie „Tygodnik Rolniczy”
prowadził ożywioną dyskusję na tematy spół-
dzielcze. Ostatnio zabrał w nim głos w sposób
wysoko polemiczny p. Zenon Gajewski, ustos-
unkowując się nie tylko negatywnie do dzia-
łalności „Społem” na wsi, ale i poddając kry-
tyce wewnętrzne metody pracy naszego
Związku.

W następnym numerze „Tygodnika Rolnicze-
go” zabrał głos p. A. Namieciński, starając się
odparować zarzuty wysunięte przez p. Gajew-
skiego.

„Sceptyczna ocena roli „Społem na wsi, jak
i znaczenia wytwórczości spółdzielczej dla rol-
nika, pozostaje w jawnej sprzeczności z fakta-
mi. Jest akurat odwrotnie niż twierdzi p. Ga-
jewski, gdyż szerokie masy ludności wiejskiej
potrafiły ocenić wysoką wartość użytkową i ko-
rzyści z kupna artykułów produkowanych w fa-
brykach spółdzielczych. A praca spółdzielcza
„Społem” na wsi sięga jeszcze czasów przed-
wojennych”.

Pan Namieciński spokojnie i cierpliwie tłumaczy i wyjaśnia. Dochodzi do tego, że musi
nawet pisać o tym, że nie można rościć pre-
tensji do hurtowni „Społem” prowadzonej na
zasadach handlowych, że pracuje z nadwyżka-
mi. „Trzeba było by stawiać jej zarzuty, gdyby
było inaczej. Zgodnie z zasadami spółdzielczo-
ści nadwyżki operacyjne hurtowni są zwracane
spółdzielniom. W tym świetle zarzut, iż Zwią-
zek troszczy się o własną kieszeń bardziej niż
o interes spółdzielni, jest nie na miejscu”.

„Kto nie rozróżnia faktu, iż Związek „Spo-
łem” i spółdzielnie stanowią jeden organizm,

zwarty gospodarczo i ideowo, ten nie zrozumie metod pracy Związku. Czy metody pracy „Społem” są właściwe — odpowie życie; jakkolwiek już dotychczasowa działalność, jak i dorobek Związku, coś o tym mogą powiedzieć, zwłaszcza tym, którzy bez uprzedzenia zechcą istniejący stan rzeczy zbadać”.

Tak więc trzeba tłumaczyć cierpliwie naszym przeciwnikom rzeczy zdawało by się proste i powszechnie znane. To też p. Namieciński

swój artykuł zatytułował „Dyskutujmy spokojnie dalej”.

Naturalnie dyskusja na te tematy będzie trwała zapewne dotąd, dokąd będzie istniał ruch spółdzielczy i jego przeciwnicy. Samej dyskusji nie można uważać za zjawisko ujemne, gdyż przyczynia się ona znacznie do rozpowszechnienia wiadomości o ruchu spółdzielczym. Oczywiście — tylko wtedy, jeżeli dyskusja jest prowadzona rzeczowo.

Pokłosie prasy zagranicznej

„Jest nas, chcę w to wierzyć, wielu spółdzielców, którzy wśród obecnego chaosu myśli i światopoglądów zachowali wiarę w ideał moralny kultury spółdzielczej. Jakże więc doszło do tego, że wśród tylu swych wypowiedzi oficjalnych ruch spółdzielczy mocno nie zabrał w tej sprawie głosu w apalach skierowanych do świadomości publicznej? Na apele te odpowiedział już przewodniczący parlamentu francuskiego, mówiąc:

„Bacmy, panowie, oto prawo zamiera, a z nim zagrożone są zdobycze starożytnego humanizmu, nauki ewangeliczne i osiągnięcia myśli filozoficznej.

„Wśród tej anarchii nieliczne zaledwie podniosły się głosy protestu. W Rzymie starzec, do którego kierujemy dobrowolne hołdy, odnowił w oparciu o siłę ducha tradycję wielkich papieży, obrońców znieważanych i słabych. W nowym zaś świecie państwa republikańskie podkreślają swą solidarność, podnoszą prestiż demokracji i ostrzegają szampionów przemocy, prezydent Stanów Zjednoczonych z mocą podkreśla swe przywiązanie do rządów wolności obywatelskich i do praw moralnych, na których rząd ten się zasadza”.

Tak pisze *Le Coopérateur de France*. Czy ruch spółdzielczy jest i ma być tylko siłą gospodarczą, czy też ma wystąpić, jako obrońca prawa i moralności, oto zagadnienie, które w dalszym ciągu artykułu omawia dr. Fauquet. I dochodzi do konkluzji, z którymi w zupeł-

ności się zgadzamy. Ruch spółdzielczy stojąc zdecydowanie na gruncie politycznej i gospodarczej wolności jednostki powinien występować jako wielka siła moralna w obronie ładu i sprawiedliwości. Naszym zdaniem powinien iść dalej i w obronie zagrożonych praw jednostki i zbiorowości powinien używać wszelkich sił stojących do jego dyspozycji, gdyż dopuszczenie do zapanowania totalistycznej przemocy i gwałtu zniszczy nie tylko możliwość rozwoju, ale i cały dotychczasowy dorobek, nie da możliwości egzystencji. W walce tej będzie chodziło o życie! Bo po przegranej czeka nasz ruch śmierć.

Jest jednak nadzieja przetrwania, a nawet zwycięstwa. Tak twierdzi małżonka prezydenta Stanów Zjednoczonych, p. Eleonora Roosevelt. Ona to, cytujemy za *Consumers Cooperation*, powiedziała: „Teraz nadchodzi wiek spółdzielczości”. Zdanie to stanie się żywą prawdą — uzupełnia *Consumers Cooperation* — kiedy demokracja przeniknie w sprawy gospodarcze”. Miejmy nadzieję, że stanie się to szybko i wtedy naprawdę zapanuje, jak na początku stworzenia, złoty wiek pokoju i powszechnego dobrobytu. Gdy spółdzielczość ogarnie wszystkie kraje i wszystkich ludzi i ureguluje międzynarodowe stosunki gospodarcze będące przyczyną wszystkich wojen i nieszczęść. Ale do tego zdaje się, niestety, dość nam daleko. Tymczasem cieszymy się drobnymi triumfami, które ruch nasz osiąga.

Z książek

M. Rapacki. Spółdzielczość spożywców na wsi. Wyd. II. Str. 48. Cena 40 gr.

Wydanie I interesującej książki prof. Marianna Rapackiego „Spółdzielczość spożywców na wsi” zostało w niespełna rok całkowicie wyczerpane. Obecnie ukazało się wydanie II, które zasługuje na najwyższą uwagę wszystkich, którzy z pracą tą jeszcze się nie zapoznali.

Autor ukazuje w swej książce znaczenie spółdzielczości spożywców dla rolnika polskiego. Chłopi są dzisiaj, jak można tego dowiedzieć na podstawie danych statystycznych,

najgorzej wynagradzaną za swą pracę warstwą społeczną. Położenie ich pogarsza jeszcze fakt, że wieś polska żywi wielu ludzi, dla których nie starcza pracy na roli.

Dlatego nadzwyczaj ważna jest sprawa, jak rolnik wydaje skąpą gotówkę, którą rozporządza. W chwili obecnej jest on niestety często wyszykiwany przez pośredników. Spółdzielczość spożywców przychodzi z pomocą rolnikom w tym względzie i przez to samo przyczynia się do zwiększenia zdolności nabywczej warstw pracujących w Polsce.

WIADOMOŚCI HANDLOWE

ZIEMIOPŁODY

Ceny żyta i pszenicy kształtowały się w międzyczasie niejednokrotnie. Żyto notowane było nieco słabiej, natomiast ceny pszenicy uległy zwykle w granicach od zł 0,25 do zł 0,75 na kwintalu. Dzisiaj tendencja dla obydwu gatunków zbóż jest jednakowa — cokolwiek słabsza.

Stan notowań z dnia 7 marca 1939 r.

	żyto	pszenica
Warszawa	Zł. 14.25—14.75	Zł. 21.—21.50
Poznań	" 14.25—14.50	" 18.25—18.50
Lwów	" 14.—14.25	" 20.25—20.50
Lublin	" 13.50—13.75	" 22.25—22.50
Równe	" 13.—13.25	" 20.—20.25

Mąka żytnia i pszenna notowana jest wyżej od zł 0,50 do zł 1,00 na kwintalu.

Kaszy wszystkie zdrożały w międzyczasie bardzo mocno: od zł 1,00 do zł 2,00 na kwintalu. Obecnie kasze gryczane i jęczmienne notowane są w dalszym ciągu mocno, natomiast kasze jaglane i wyroby owsiane przy tendencji utrzymania.

Strączkowe. Zarówno ceny grochów, jak i fasoli zwykłały w granicach od zł 0,50 do zł 1,00 na kwintalu. Mocniej jeszcze, bo od zł 1,00 do zł 2,00 zdrożały grochy polerowane.

ARTYKUŁY KOLONIALNE

Ostatnio wśród importerów kawy i herbaty obserwujemy pewne zaniepokojenie z uwagi na nieogłaszanie nowych instrukcji do transakcji wiązanych. Jak wiadomo, transakcje wiązane na dawnych zasadach zawieszone zostały w lipcu roku 1937. Po tym okresie import herbaty indyjskiej i kawy brazylijskiej oraz środkowo-amerykańskiej dokonywany był na zasadzie promes dawniejszych, które wystarczyły na okres z górą półtoraroczny. Obecnie wszelkie promesy dawne są na ukończeniu, a nowe jeszcze nie zostały uruchomione. Jeżeli ogłoszenie instrukcji co do nowych promes nie nastąpi w najbliższej przyszłości, wtedy staniemy przed faktem braku towaru na naszym rynku, przy czym przede wszystkim odczulibyśmy brak herbaty indyjskiej, herbaty

z Indii Holenderskich, kawy brazylijskiej i centralno-amerykańskiej.

Herbata. Na razie podaż herbaty jest jeszcze dostateczna, jeżeli chodzi o nasz rynek krajowy, a ceny utrzymują się na poziomie dotychczasowym.

Kawa. W obrotach kawą zaobserwowaliśmy tendencję mocną jeśli chodzi o ceny na gatunki brazylijskie, a zwłaszcza na kawy Rio i Victoria, których podaż uległa zmniejszeniu. Inne gatunki kawy nie wykazały zmian godnych podkreślenia.

Korzenie. W ostatnich czasach, a szczególnie w ciągu ostatniego tygodnia, uległy zwykle notowania niektórych korzeni na zagranicznych giełdach. Dotyczy to ziela angielskiego, goździków, cynamonu, a nawet w pewnym stopniu pieprzu. Zwyżki te nie spowodują w najbliższej przyszłości reakcji na naszym rynku krajowym, o ile nie przybiorą charakteru stałego.

Słędzie. Rynek Gdyni/Gdańska wykazuje stosunkowo duże ożywienie w zakresie sprzedaży śledzi z uwagi na główny okres konsumpcji tego artykułu, przypadający na wielki post. Ceny utrzymują się na ogół na dotychczasowym poziomie. Jedynie szkockie Matties wykazują zwyżkę cen. Tendencja mocna ujawni się niewątpliwie na wszystkie gatunki śledzi w miarę wyczerpywania się zapasów, które — jak na obecny okres — są stosunkowo niewielkie.

ARTYKUŁY KRAJOWE

Rowery. Większość fabryk rowerów już ustaliła ceny na rok 1939. Rozpiętość cen poszczególnych fabryk jest duża i waha się w granicach zł. 120 — 146.— dla odbiorcy-konsumenta za rower popularny turystyczny. W roku bieżącym Związek „Społem” przystąpił do akcji spopularyzowania roweru. W tym celu zakontraktował w zimie w dwóch fabrykach kilka tysięcy rowerów, sprzedaż których rozpocznie w drugiej połowie marca rb. Cena dla konsumenta wynosić będzie ca zł. 93—97.— za rower turystyczny w kompletnym wyposażeniu w jakości w żadnym wypadku nie gorszej od znajdujących się w sprzedaży. Rower na zamówienie Związku oznaczony będzie marką „Gromada”.

Prenumerata całoroczna 24 złote, kwartalna 6 złotych.

Numer pojedynczy 1 zł.

Redakcja i Admin.: Mokotów, ul. Grażyny 13,

Skrz. poczt. 28, tel. Red. 429-91, Admin. 432-45

Konto czekowe P. K. O. Nr. 81.800

Cena ogłoszeń: 1/4 kol.—300 zł., 1/2 kol.—160 zł.

Redaktor: STANISŁAW THUGUTT

Nakład 3100 egz.

Wydawca: „SPOŁEM” ZWIĄZEK SPÓŁDZIELNI SPOŻYWCÓW R. P.

**Uczcijmy pamięć Romualda Mielczarskiego
przez poznanie Jego życia i pracy**

ROMUALD MIELCZARSKI

P I S M A

**Zebrał i opracował
Konstanty Krzeczkowski**

Tom I—str. LI+275. Tom II—str. 391

Cena zł 10.—

Wydane w X-tą rocznicę śmierci Romualda Mielczarskiego Pisma są przede wszystkim aktem pełnego wdzięczności hołdu w stosunku do człowieka, który cały swój czas, żelazną energię, całą swoją wreszcie karierę życiową poświęcił niestrudzonemu budowaniu w Polsce ruchu spółdzielczości spożywców. Są one również wyrazem chęci utrwalenia metod pracy zmarłego przewodnika, której tradycje są całkiem jeszcze żywe w naszym ruchu.

Tom I — zawiera życiorys Romualda Mielczarskiego pióra prof. K. Krzeczkowskiego i artykuły publicystyczne i popularno-historyczne.

Tom II — niemal w całości poświęcony jest zagadnieniom spółdzielczym, w szczególności technice pracy w spółdzielni: rachunkowości, sztuce nabywania i sprzedawania towarów, gromadzenia kapitałów itp.

Wydanie ozdobne, o pięknej szacie zewnętrznej, zawiera cztery fotografie Romualda Mielczarskiego z różnych epok jego życia.

**Do nabycia w Dziale Wydawnictw
„Społem” Związku Spółdzielni Spożywców
R. P. Warszawa-Mokotów, ul. Grażyny 13,
w oddziałach i księgarniach**

„Kopylanka” z odpowiedzialnością udziałami. Siedziba: wieś **Kopyła**, gmina wierzchowicka, powiat brzeski. Członkowie odpowiadają za zobowiązania spółdzielni zadeklarowanymi udziałami. Kupować hurtowo, przerabiać oraz wytwarzać artykuły spożywcze i przedmioty użytku domowego oraz gospodarczego i odsprzedać je detalicznie swoim członkom. Przyjmować wkłady oszczędnościowe od członków w imieniu i na rachunek Banku „Społem” w Warszawie i za zezwoleniem tegoż banku, wymieniać plody rolne na artykuły spożywcze, skupować plody rolne, przerabiać i zbywać na własny i komisyjny rachunek. Udział wynosi 25 zł. Obowiązkowy wniosek płatny gotówką przy zapisaniu się do spółdzielni stanowi zł 5. Pozostała suma powinna być wpłacona w ciągu najdalej pięciu lat po zł 2 w ratach rocznych. Zarząd stanowią Mieczysław Zytko, Aleksy Fedoruk i Paweł Nowik. a) Nieograniczony; b) „Społem”; c) kalendarzowy; d) zarząd składa się z trzech osób. Oświadczenia woli w imieniu spółdzielni składają i za spółdzielnię pod stemplem firmy podpisują łącznie dwaj członkowie zarządu. e) Zawierane przez zarząd w imieniu spółdzielni kontrakty w sprawach kupna zastawu lub najmu nieruchomości wymagają zatwierdzenia przez radę nadzorczą i dopiero przy zachowaniu tego warunku obowiązują spółdzielnię. g) Likwidacja według przepisów ustawy o spółdzielniach. 125

Do rejestru spółdzielni sądu okręgowego w Pińsku dnia 3 lutego 1939 r. pod nr. RS. 654 wpisano: **„Spółdzielnia Spożywców „Zgoda”** z odpowiedzialnością udziałami w Swiszczy”. Siedziba: Swiszcze, gmina Tewle, powiat kobryński. Członkowie odpowiadają za zobowiązania spółdzielni zadeklarowanymi udziałami. Przedmiot przedsiębiorstwa: kupować hurtowo, przerabiać oraz wytwarzać artykuły spożywcze i przedmioty użytku domowego oraz gospodarczego i odsprzedać je detalicznie swoim członkom; ponadto skupować od członków, przerabiać i zbywać plody rolne na własny i komisyjny rachunek. Przyjmować wkłady oszczędnościowe od członków na warunkach ustalonych przez radę nadzorczą i w granicach ogólnej sumy zadłużenia przewidzianej w art. 15 statutu przy wydawaniu wpłacającym imiennych dowodów wkładowych. Udział wynosi 25 zł; obowiązkowy wniosek płatny gotówką przy zapisaniu się do spółdzielni stanowi 5 zł. Pozostała suma powinna być wpłacona w ciągu pół roku. Zarząd stanowią Tymoteusz Demczuk, Stefan Borysewicz i Daniel Fedorczyk. a) Nieograniczony; b) „Społem”; c) kalendarzowy; d) zarząd składa się z trzech osób. Oświadczenia woli w imieniu spółdzielni składają i za spółdzielnię pod stemplem firmy podpisują łącznie dwaj członkowie zarządu. e) Zawierane przez zarząd w imieniu spółdzielni kontrakty w sprawach kupna, zastawu lub najmu nieruchomości wymagają zatwierdzenia przez radę nadzorczą i dopiero przy zachowaniu tego warunku obowiązują spółdzielnię. g) W razie rozwiązania spółdzielni walne zgromadzenie wybiera 3 likwidatorów i określa sposób likwidacji

z zachowaniem odnosnych przepisów ustawy o spółdzielniach. 126

Do rejestru spółdzielni sądu okręgowego w Pińsku dnia 6 lutego 1939 r. pod nr. RS. 512 przy **Spółdzielni Spożywców „Jedność”** w Horodyszczu z odp. udział. wpisano: z dniem 6 marca 1938 r. zarząd stanowią Józef Ogiński, Jan s. Antoniego Kazaryn i ks. Władysław Miłaszewski. 127

Do rejestru spółdzielni sądu okręgowego w Pińsku dnia 6 lutego 1939 r. pod nr. RS. 543 przy **Spółdzielni Spożywców „Zjednoczenie”** w Wojchoszczy z odp. udziałami wpisano: z dniem 27 grudnia 1938 r. zarząd stanowią: Nikita Chir-luk, Jakub Władaniec i Nikon Czmuch. 128

Do rejestru spółdzielni sądu okręgowego w Zamościu pod nr. 559 wpisano następującą firmę dnia 25 stycznia 1939 r.: **„Spółdzielnia Spożywców „W Jedności Siła”** w Janówce z odpowiedzialnością udziałami”. Siedziba w Janówce, gm. Nowa Osada, pow. Zamość. Przedmiotem przedsiębiorstwa jest kupować hurtowo, przerabiać oraz wytwarzać artykuły spożywcze i przedmioty użytku domowego oraz gospodarczego i odsprzedać je detalicznie członkom; przyjmować wkłady oszczędnościowe od członków w granicach sumy zadłużenia; prowadzić działalność kulturalno-oświatową i społeczną. Udział wynosi 25 zł, płatny przy zapisaniu się w kwocie 5 zł, a resztę w ciągu najdalej pięciu lat po 5 zł w ratach rocznych. Zarząd stanowią: Franciszek Chromiec, Jan Wnuk i Jan Grosman. Ogłoszenia umieszczane będą w „Społem” w Warszawie. Zarząd składa się z 3-ch członków. Oświadczenia woli w imieniu spółdzielni składają i za spółdzielnię pod stemplem firmy podpisują łącznie dwaj członkowie zarządu. Zawierane przez zarząd w imieniu spółdzielni kontrakty w sprawach kupna, zastawu lub najmu nieruchomości wymagają zatwierdzenia przez radę nadzorczą. 129

Do rejestru spółdzielni sądu okręgowego w Lublinie, nr. RS. 778, wciągnięto 7 lutego 1939 r. przy firmie **„Spółdzielnia Spożywców „Zgoda”** w Pograniczu z odpowiedzialnością udziałami, następujący wpis: zarząd stanowią Jan Czepiel, Emma Ostrowska i Rudolf Szeinke. 131

Do rejestru spółdzielni sądu okręgowego w Lublinie, nr. RS. 813, wciągnięto 20 stycznia 1939 r. przy firmie **„Spółdzielnia Spożywców „Jedność”** z odpowiedzialnością udziałami w Łopienniku Dolnym, następujący wpis: zarząd stanowią: Jan Kondracki s. Franciszka, Franciszek Szałachwaj s. Jana i Feliks Mischczak. 132

Do rejestru spółdzielni sądu okręgowego w Lublinie, nr. RS. 842, wciągnięto 30 listopada 1938 r. przy firmie **„Spółdzielnia Spożywców „Jedność”** z odpowiedzialnością udziałami w Leszczanach, następujący wpis: na miejsce ustępującego członka zarządu Mikołaja Marczyka wybrano Aleksę Kuchtę, obecny zatem zarząd stanowią: Aleksy Kuchta, Emil Michalski i Józef Kuryłowicz. 133

Sąd Okręgowy w Białymstoku jako rejestrowy, obwieszcza, że do rejestru spółdzielni wciągnięty został następujący wpis: dnia 12 grudnia 1938 r. nr. RS. 82 „Spółdzielnia Spożywców „Swój do swego” w Choroszczu z odpowiedzialnością udziałami”. Firma obecnie brzmi: „Spółdzielnia Spożywców „Swój do swego” w Choroszczu z odpowiedzialnością udziałami”. Odpowiedzialność pięciokrotna została zmieniona na odpowiedzialność udziałami. Zarząd spółdzielni obecnie stanowią: Józef Morawski, Bronisław Zajkowski i Stanisław Pietkiel. 134

Sąd Okręgowy w Cieszynie. Do Rejestru Spółdzielni VI - 68 przy firmie Robotnicza Spółdzielnia Spożywców „Górnik” z odpow. udziałami Czechowice-Zębracz, dnia: 23. IX 1938 wpisano: Z zarządu ustąpili: Ruman Józef, Siwiec Franciszek, Zieleznik Józef, w miejsce ich wybrano: Jana Stróża, Franciszka Kąseka, Józefa Hoczeke. 135

Sąd Okręgowy w Cieszynie. Do Rejestru Spółdzielni S. VI - 35 przy firmie Spółdzielnia Spożywców „Spójnia” z odpowiedzialnością udziałami w Bielsku dnia 24. VIII 1938 wpisano: Z zarządu ustąpili Rudolf Donocik, Tadeusz Gędek, Władysław Markiewicz, w miejsce ich wybrano: Leopolda Heiliga, Jana Pilcha, Erwina Zendera. 136

Sąd Okręgowy w Cieszynie. Do Rejestru Spółdzielni dział S. V-86 przy firmie Stowarzyszenie Spożywców w Jaworzu i okolicy, Spółdzielnia z ogr. odp. dnia 24. X 1938 wpisano: Odtąd udział wynosi 20 zł. Członek zarządu Wincenty Bożek ustąpił, w jego miejsce wybrano Józefa Piszczatkę. Uchwałą walnego zgromadzenia z dnia 20 lutego 1938 zmieniono § 7 punkt b), § 21 statutu. 137

Do Rejestru Spółdzielni RS. XVII. 2159 Sądu Okręgowego w Warszawie dnia 30 stycznia 1939 r. wciągnięto: „Spółdzielnia Spożywców „Przyszłość” w Korabiewicach z odpowiedzialnością udziałami”. Korabiewice, gmina Korabiewice, pow. skierniewickiego. Odpowiedzialność udziałami. Zakup hurtowy, przerabianie oraz wytwarzanie artykułów spożycia i przedmiotów użytku domowego oraz gospodarczego i odsprzedaż ich detalicznie swoim członkom. W ramach wyjątkowych walne zgromadzenie może zezwolić na sprzedaż towarów i nieczłonkom. Udział: 25 złotych. 10 złotych przy przystąpieniu, a reszta w ciągu 5 lat po 3 złote rocznie. Zarząd: Konrad Michałowski, Szczepan Obłąkowski, Teofil Brzykiewicz. b) „Społem”. d) 3-ch członków zarządu. Oświadczenia woli w imieniu spółdzielni składają i za spółdzielnię pod stemplem firmy podpisują łącznie dwaj członkowie zarządu. e) Zawierane przez zarząd w imieniu spółdzielni kontrakty w sprawach kupna, zastawu lub najmu nieruchomości, wymagają zatwierdzenia przez radę nadzorczą i dopiero przy zachowaniu tego warunku obowiązują spółdzielnię. 138

Do Rejestru Spółdzielni RS. XI. 1461 Sądu Okręgowego w Warszawie dnia 18 stycznia 1939 r. wciągnięto następujące dodatkowe zgło-

szenie: „Spółdzielnia Spożywców Fabryki i Dóbr Guzów z odpowiedzialnością udziałami w Guzowie”. Udział zł 20, płatny w ratach 4 zł przy przystąpieniu, a reszta po zł 8 rocznie w ciągu 2 lat od dnia przystąpienia. W dniu 7. II. 1934 r. zmieniono treść §§ 10 i 12 statutu. 139

Do Rejestru Spółdzielni RS. XVII. 2145 Sądu Okręgowego w Warszawie dnia 14 stycznia 1939 r. wciągnięto następujące zgłoszenie: „Spółdzielnia Spożywców „Jedność” z odpowiedzialnością udziałami w Dalekiem”. Dalekie, poczta Wyszków. Odpowiedzialność udziałami. Przedmiot stanowi: zakup hurtowy, przerabianie i wytwarzanie artykułów spożycia i przedmiotów użytku domowego oraz gospodarczego i odsprzedaż ich detalicznie swoim członkom. Udział 10 złotych, przy przystąpieniu zł 0,50, reszta ratami w ciągu 10 miesięcy od dnia przystąpienia. Zarząd: Wacław Urbanowicz, Władysław Rzeczycki, Leon Błażejowski. b) „Społem”. d) Zarząd składa się z 3 członków. Oświadczenia woli w imieniu spółdzielni składają i za spółdzielnię pod stemplem firmy podpisują łącznie dwaj członkowie zarządu. e) Zawierane przez zarząd w imieniu spółdzielni kontrakty w sprawach kupna, zastawu lub najmu nieruchomości wymagają zatwierdzenia przez radę nadzorczą i dopiero przy zachowaniu tego warunku obowiązują spółdzielnię. 140

Do Rejestru Spółdzielni RS. XVII. 2144 Sądu Okręgowego w Warszawie dnia 14 stycznia 1939 r. wciągnięto następujące zgłoszenie: „Spółdzielnia Spożywców w Komorowie Wille z odpowiedzialnością udziałami”. Komorów Wille p. Pruszków. Odpowiedzialność udziałami. Przedmiot stanowi: zakup hurtowy, przerabianie i wytwarzanie artykułów spożycia i przedmiotów użytku domowego oraz gospodarczego i odsprzedaż ich detalicznie swoim członkom. Udział 50 złotych, przy przystąpieniu zł 25, reszta w ciągu 5 lat po zł 5 rocznie. Zarząd: Władysław Politowski, Stanisław Gulbin, Felicja Dullowa. b) „Społem”. d) Zarząd składa się z 3 członków. Oświadczenia woli w imieniu spółdzielni składają i za spółdzielnię pod stemplem firmy podpisują łącznie dwaj członkowie zarządu. e) Zawierane przez zarząd w imieniu spółdzielni kontrakty w sprawach kupna, zastawu lub najmu nieruchomości wymagają zatwierdzenia przez radę nadzorczą i dopiero przy zachowaniu tego warunku obowiązują spółdzielnię. 141

Do Rejestru Spółdzielni RS. VI. 841 Sądu Okręgowego w Warszawie dnia 4 stycznia 1939 r. wciągnięto następujące dodatkowe zgłoszenie: „Robotnicza Spółdzielnia Spożywców „Przezorność” w Warszawie z odpowiedzialnością udziałami”. Zarząd: Wacław Zieliński, Henryk Zawistowski, Stefan Małeki. Siedziba: Warmińska 39. 142

Do Rejestru Spółdzielni RS. XV. 1934 Sądu Okręgowego w Warszawie, dnia 4 stycznia 1939 r. wciągnięto następujące dodatkowe zgłoszenie: „Kobiece Spółdzielnia Wydawnicza z odpowiedzialnością udziałami w Warszawie”.

Spółdzielnia została wykreślona z powodu likwidowania. 143

Do Rejestru Spółdzielni RS. XVII. 2138 Sądu Okręgowego w Warszawie dnia 4 stycznia 1939 r. wciągnięto następujące zgłoszenie: „**Spółdzielnia Spożywców „Przyszłość Nasza” w Wilanowie** z odpowiedzialnością udziałami”, Wilanów pod Warszawą. Odpowiedzialność udziałami. Przedmiot stanowi: zakup hurtowy, przerabianie i wytwarzanie artykułów spożycia i przedmiotów użytku domowego oraz gospodarczego i odpredaż ich detalicznie swoim członkom. Udział 25 zł, przy przystąpieniu zł 5, resztę w ratach kwartalnych w ciągu roku od dnia przystąpienia, po 5 zł każda. Zarząd: Antoni Kosmała, Maria Jasińska, Stanisław Sikorski. b) „**Spółem**”. d) Zarząd składa się z 3-ch członków. Oświadczenia woli w imieniu spółdzielni składają i za spółdzielnię pod stemplem firmy podpisują łącznie dwaj członkowie zarządu. e) Zawierane przez zarząd w imieniu spółdzielni kontrakty w sprawach kupna, zastawu lub najmu nieruchomości wymagają zatwierdzenia przez radę nadzorczą i dopiero przy zachowaniu tego warunku obowiązują spółdzielnię. 144

Do Rejestru Handlowego RS. IV. 663 Sądu Okręgowego w Warszawie, dnia 27 stycznia 1939 r. wciągnięto następujące dodatkowe zgłoszenie: „**Spółdzielcze Stowarzyszenie Spożywców „Głuchów” w Głuchowie** z odpowiedzialnością udziałami”. Zarząd stanowią: Antoni Dyśko, Michał Banaś, Stanisław Kobus. 145

Do Rejestru Spółdzielni RS. I. 13 Sądu Okręgowego w Warszawie, dnia 16 stycznia 1939 r. wciągnięto następujące dodatkowe zgłoszenie: „**Krajowa Spółdzielnia Spożywców Kolejarzy z odpowiedzialnością udziałami w Warszawie**”. e) Aktów kupna, sprzedaży i zastawu nieruchomości dokonywuje zarząd na podstawie uchwały rady nadzorczej. W dniu 8 maja 1938 r. zmieniono treść §§ 30, 38, 42, 43, 45, 51 i 55 statutu i w związku z tym przyjęto ostateczny tekst statutu, w którym zostały uwzględnione dotychczasowe zmiany statutu”. 146

Sąd Okręgowy w Kielcach jako Rejestrowy dnia 9 lutego 1939 roku przy firmie RS. 601 wpisał: Firma spółdzielni brzmi: „**Spółdzielnia Spożywców „Zgoda” w Kucharach**, gm. Szczytniki, pow. stopnickiego, z odpowiedzialnością udziałami”. Siedzibą spółdzielni są: Kucharze, pow. stopnickiego. Przedmiotem przedsiębiorstwa jest: organizowanie i prowadzenie wszelkiego rodzaju działalności społeczno-kulturalnej, a w szczególności: a) kupno hurtowe, przerabianie oraz wytwarzanie artykułów spożycia i przedmiotów użytku domowego oraz gospodarczego i odpredaż ich detalicznie swoim członkom, b) przyjmowanie wkładów oszczędnościowych od członków na warunkach ustalonych przez radę nadzorczą i w granicach ogólnej sumy zadłużenia przewidzianej w art. 15 statutu, przy wydawaniu wpłacającym imiennych dowodów wkładowych, c) prowadzenie wszelkiego rodzaju działalności społeczno-kul-

turalnej i oświatowej. Udział wynosi 25 zł i płatny jest: przy zapisaniu się do spółdzielni 10 zł, pozostała zaś suma winna być wpłacona w ciągu najdalej pięciu lat po 3 złote w ratach rocznych (bądź gotówką, bądź zarachowana zwrotami od zakupów). Zarząd stanowią: Adam Wietkowski — prezes, Stanisław Uchto — sekretarz, Piotr Wolski — kasjer. a) czas trwania spółdzielni nieograniczony, b) pismem przeznaczonym do ogłoszeń jest czasopismo „**Spółem**”, c) rokiem obrachunkowym jest rok kalendarzowy, d) zarząd składa się z trzech osób. W razie rozwiązania spółdzielni walne zgromadzenie wybiera trzech likwidatorów. Oświadczenia woli w imieniu spółdzielni składają i za spółdzielnię pod stemplem firmy podpisują łącznie dwaj członkowie zarządu, e) zawierane przez zarząd w imieniu spółdzielni kontrakty w sprawach kupna, zastawu lub najmu nieruchomości wymagają zatwierdzenia przez radę nadzorczą i dopiero przy zachowaniu tego warunku obowiązują spółdzielnię, g) w razie rozwiązania spółdzielni walne zgromadzenie określi sposób likwidacji z zachowaniem odnośnych przepisów, wskazanych w ustawie o spółdzielniach. 147

Sąd Okręgowy we Lwowie. Dnia 3 lutego 1939 r. wpisano do rejestru Spółdzielni Nr 1330 firmy „**Leśnik**”, **Spółdzielnia z odpowiedzialnością udziałami we Lwowie**, że uchwałą rady nadzorczej Spółdzielni „**Leśnik**” z dnia 26. VII 1938 r. zaangażowano Leona Błońskiego w charakterze zastępcy członka zarządu a uchwałą rady nadzorczej Spółdzielni „**Leśnik**” z dnia 8 stycznia 1939 r. delegowany został w miejsce ustępującego członka zarządu inż. Ludwika Kuliga — Józef Barczyński. 148

Sąd Okręgowy w Kaliszu. Do Rejestru Spółdzielni wpisano dnia 21 lutego 1939 roku S. 24. **Spółdzielnia Spożywców „Gospodarz” w Dzierżbiniu** z odpow. udziałami. Na miejsce ustępującego członka Stanisława Batorowicza do zarządu wybrano Jana Lipartowskiego. 149

Sąd Okręgowy w Kaliszu. Do Rejestru Spółdzielni wpisano dnia 21 lutego 1939 roku S. 429 **Spółdzielnia Spożywców Turowianka w Turowie** z odpowiedzialnością udziałami. Członkowie odpowiadają za zobowiązania spółdzielni zadeklarowanymi udziałami. Przedmiot: Organizowanie i prowadzenie wszelkiego rodzaju zakładów gospodarczych oraz podejmowanie działalności społeczno-kulturalnej, w szczególności kupowanie hurtowo, przerabianie oraz wytwarzanie artykułów spożycia i przedmiotów użytku domowego oraz gospodarczego i odpredażanie ich detalicznie swoim członkom. Ponadto spółdzielnia będzie przyjmować wkłady oszczędnościowe od członków w imieniu i na rachunek Banku „**Spółem**” w Warszawie i za zezwoleniem tegoż Banku wymieniać plody rolne na artykuły spożywcze, skupować plody rolne, przerabiać i zbywać na własny i komisowy rachunek, prowadzić wszelkiego rodzaju działalność kulturalno-oświatową i społeczną związaną z działalnością spółdzielni. Udział wynosi 25 złotych, przy czym 5 złotych płatne go-

tówką przy zapisaniu się do spółdzielni, pozostała zaś suma powinna być wpłacona w ciągu najdalej pięciu lat po cztery złote w ratach rocznych. Do zarządu wybrani zostali: Antoni Szeląg, Piotr Majchrowski i Stanisław Skupiński. Czas trwania spółdzielni nieograniczony, pismo do ogłoszeń „Społem” rok obrachunkowy kalendarzowy. Zarząd składa się z trzech osób. Oświadczenia woli w imieniu spółdzielni składają i za spółdzielnię podpisują pod stemplem firmy łącznie dwaj członkowie zarządu, zawierane przez zarząd w imieniu spółdzielni kontrakty w sprawach kupna, zastawu lub najmu nieruchomości wymagają zatwierdzenia przez radę nadzorczą i dopiero przy zachowaniu tego warunku obowiązują spółdzielnię. Sprawę likwidacji spółdzielni postanawia zgromadzenie walne na dwóch kolejnych zebraniach w odstępie 2 tygodni; likwidatorami są członkowie ostatniego zarządu, o ile walne zgromadzenie nie wybierze innych likwidatorów. 150

Do Rejestru Spółdzielni Sądu Okręgowego w Lublinie Nr RSp. 903, wciągnięto 21 stycznia 1939 r. przy firmie: **Spółdzielnia Spożywców „Jedność” w Mełgwi** z odp. udziałami, następujący wpis: Na miejsce ustępującego członka zarządu Józefa Ścierki wybrano Michała Michalczuka, obecny zatem zarząd stanowią: Michał Michalczuk, Adam Nowak i Antoni Jadacki. 151

Sąd Okręgowy Wydział I w Czortkowie, dnia 29 listopada 1938 r. R. S. I - 49. Zmiany dotyczące już wpisanej spółdzielni. Wpisano do Rejestru dnia 29 listopada 1938 r. Brzmienie firmy: **Spółdzielnia Spożywców Kolarzy „Oszczędność” w Czortkowie**. Zmiany: I. Na walnym zebraniu dnia 7 sierpnia 1938 r. zmieniono dotychczasowy statut w § 18 ust. 2, który obecnie opiewa: Wnioski mające być postawione na porządku obrad walnego zgromadzenia powinny być przedstawione na piśmie zarządowi przynajmniej na 4 tygodnie przed terminem. II. Wybrano dwóch członków zarządu: a to 1) Jana Dziegę jako dyrektora kasowego, 2) Wawrzyńca Szamockiego jako dyrektora administracyjnego w miejsce Józefa Wołoszyna i Szymona Drażniowskiego. 152

Sąd Okręgowy w Płocku Wydział Zamiejscowy w Mławie ogłasza, że w dniu 20 września 1938 roku wciągnięty został do Rejestru Spółdzielni pod Nr III. 245 wpis 3-ci o rozwiązaniu **Spółdzielni Spożywców „Społem” w Jednorozcu** z odpowiedzialnością udziałami, treści następującej: Spółdzielnia została rozwiązana postanowieniem Sądu Okręgowego jako Rejestrowego w Płocku Wydziału Zamiejscowego w Mławie, a jej likwidatorem ustanowiony został Zygmunt Powalisz. Jeden jest likwidator spółdzielni uprawniony do jej reprezentowania samodzielnie. Jeżeli po zaspokojeniu wierzycieli i wypłaceniu udziałów okaże się pozostałość funduszu społecznego, to pozostałość ta i wszystkie fundusze specjalne powinny być przekazane związkowi, do którego należy spółdzielnia, na rzecz funduszu społecznego tegoż związku. 153

Nr akt I. Rp. 109/38. Dnia 30 grudnia 1938 r. Sąd Okręgowy w Rzeszowie Wydział I w osobie s. o. A. Silbera w obecności protokolanta apl. A. Stebleckiego po rozpoznaniu w dniu 30 grudnia 1938 r. sprawy **Spółdzielni Spożywców „Wolanka” w Woli Rafałowskiej** z odp. udziałami o wpisanie do Rejestru Spółdzielni jej założenia postanawia: wpisać do Rejestru Spółdzielni numer rejestru IV 104 następujące dane: Numer kolejny wpisu 1. a) **Spółdzielnia Spożywców „Wolanka” w Woli Rafałowskiej** z odpowiedzialnością udziałami, b) Wola Rafałowska powiat Łańcut, c) członkowie odpowiadają za zobowiązania spółdzielni zadeklarowanymi udziałami. Przedmiotem przedsiębiorstwa spółdzielni są następujące czynności: kupować hurtowo, przerabiać oraz wytwarzać artykuły spożycia i przedmioty użytku domowego oraz gospodarczego i odsprzedawać je detalicznie swoim członkom. Ponadto spółdzielnia będzie: a) przyjmować wkłady oszczędnościowe od członków w imieniu i na rachunek Banku „Społem” w Warszawie i za zezwoleniem tego banku, b) wymieniać płody rolne na artykuły spożywcze; skupować płody rolne, przerabiać, zbywać na własny i komisowy rachunek, c) prowadzić wszelkiego rodzaju działalność kulturalno-oświatową i społeczną, związaną z działalnością spółdzielni. Uwaga do § 3 ustępu 1: walne zgromadzenie może zezwolić na działalność gospodarczą i z nieczłonkami. Udział wynosi 25 złotych, z czego przy zapisaniu się należy wnieść 10 zł, a pozostała suma ma być wpłacona w rocznych ratach po 3 zł w ciągu najdalej 5 lat. Członkowie zarządu: Stanisław Szydełko, Roman Piłat, Stanisław Czarnota, a) czas trwania nieograniczony, b) pismo do ogłoszeń „Społem”, c) rok obrachunkowy kalendarzowy, d) zarząd składa się z trzech osób, z których dwie łącznie podpisują firmę, e) ograniczenia uprawnień zarządu zawarte są w paragrafach 24 i 29 statutu, f) przepisy o likwidacji zawarte są w paragr. 37 statutu. 154

Do Rejestru Spółdzielni Sądu Okręgowego w Lublinie, RSp. 1097, wciągnięto 20 stycznia 1939 roku, następujący wpis: **Spółdzielnia Spożywców „Samoobrona” w osadzie Firlej** z odpowiedzialnością udziałami. Siedzibą spółdzielni jest osada Firlej, gm. Firlej, pow. Lubartów. Członkowie odpowiadają za zobowiązania spółdzielni zadeklarowanymi udziałami. Przedmiotem przedsiębiorstwa jest prowadzenie wszelkiego rodzaju zakładów gospodarczych, kupno hurtowe, przerabianie oraz wytwarzanie artykułów spożycia i przedmiotów użytku domowego i gospodarczego i odsprzedaż ich detalicznie swoim członkom, przyjmowanie wkładów oszczędnościowych od członków. Udział wynosi 25 złotych, płatny: przy zapisaniu się do spółdzielni 5 zł, pozostała suma powinna być wpłacona w ciągu najdalej pięciu lat po 4 zł, w ratach rocznych. Zarząd stanowią: Leon Smoliński, Teodor Woluch i Hipolit Pielecki. a) Czas trwania nie jest ograniczony. b) Ogłoszenia będą umieszczane w czasopiśmie „Społem”. c) Rokiem obrachunkowym jest rok kalendarzowy. d) Zarząd składa się z 3 członków i jest organem kierowniczym i wykonawczym spół-

dzielni. Oświadczenia woli w imieniu spółdzielni składają i za spółdzielnię pod stemplem firmy podpisują łącznie dwaj członkowie zarządu. e) Zawierane przez zarząd w imieniu spółdzielni kontrakty w sprawach kupna, zastawu lub najmu nieruchomości wymagają zatwierdzenia przez radę nadzorczą. g) Likwidację przeprowadza się zgodnie z przepisami ustawy o spółdzielniach. 155

Do Rejestru Spółdzielni Sądu Okręgowego w Lublinie, Nr. RSp. 1100, wciągnięto 26 stycznia 1939 r. następujący wpis: **Spółdzielnia Spożywców „Przyszłość” w Zarazowie** z odpowiedzialnością udziałami. Siedzibą spółdzielni jest Zarazów, gm. Bychawa, pow. lubelskiego. Członkowie odpowiadają za zobowiązania spółdzielni zadeklarowanymi udziałami. Przedmiotem przedsiębiorstwa jest prowadzenie wszelkiego rodzaju zakładów gospodarczych, kupno hurtowe, przerabianie oraz wytwarzanie artykułów spożycia i przedmiotów użytku domowego i gospodarczego i odsprzedażanie ich detalicznie swoim członkom, przyjmowanie wkładów oszczędnościowych od członków i prowadzenie handlu artykułami rolniczymi. Udział wynosi 20 złotych, płatny: przy zapisaniu się do spółdzielni 3 zł, pozostała suma powinna być wpłacona w ciągu najdalej jednego roku po złotych 5,67 w ratach kwartalnych. Zarząd stanowią: Jan Augustynowicz, Jan Sprawka i Jan Łyś. a) Czas trwania nie jest ograniczony. b) Ogłoszenia będą umieszczane w czasopiśmie „Społem”. c) Rokiem obrachunkowym jest rok kalendarzowy. d) Zarząd składa się z 3 członków i jest organem kierowniczym i wykonawczym spółdzielni. Oświadczenia woli w imieniu spółdzielni składają i za spółdzielnię pod stemplem firmy podpisują łącznie dwaj członkowie zarządu. e) Zawierane przez zarząd w imieniu spółdzielni kontrakty w sprawach kupna, zastawu lub najmu nieruchomości wymagają zatwierdzenia przez radę nadzorczą. g) Likwidację przeprowadza się zgodnie z przepisami ustawy o spółdzielniach. 156

Do Rejestru Spółdzielni Sądu Okręgowego w Lublinie, Nr. RSp. 1101, wciągnięto 1 lutego 1939 r. następujący wpis: **Spółdzielnia Spożywców „Przyszłość” w Wypnisze** z odpowiedzialnością udziałami. Siedzibą spółdzielni jest wieś Wypnicha, gm. Rudno, pow. lubartowskiego. Członkowie odpowiadają za zobowiązania spółdzielni zadeklarowanymi udziałami. Przedmiotem przedsiębiorstwa jest prowadzenie wszelkiego rodzaju zakładów gospodarczych, kupno hurtowe, przerabianie oraz wytwarzanie artykułów spożycia i przedmiotów użytku domowego i gospodarczego i odsprzedażanie ich detalicznie swoim członkom, przyjmowanie wkładów oszczędnościowych od członków. Udział wynosi 25 złotych, płatny: przy zapisaniu się do spółdzielni 5 zł, pozostała suma powinna być wpłacona w ciągu najdalej pięciu lat po 4 zł w ratach rocznych. Zarząd stanowią: Szczepan Byczek, Aleksander Czarnecki i Stanisław Karczmarsz. a) Czas trwania nie jest ograniczony. b) Ogłoszenia będą umieszczane w czasopiśmie „Społem”. c) Rokiem obrachunkowym

jest rok kalendarzowy. d) Zarząd składa się z 3 członków i jest organem kierowniczym i wykonawczym spółdzielni. Oświadczenia woli w imieniu spółdzielni składają i za spółdzielnię pod stemplem firmy podpisują łącznie dwaj członkowie zarządu. e) Zawierane przez zarząd w imieniu spółdzielni kontrakty w sprawach kupna, zastawu lub najmu nieruchomości wymagają zatwierdzenia przez radę nadzorczą. g) Likwidację przeprowadza się zgodnie z przepisami ustawy o spółdzielniach. 157

Do Rejestru Spółdzielni Sądu Okręgowego w Lublinie, Nr. RSp. 1043, wciągnięto 1 lutego 1939 r. przy firmie **„Spółdzielnia Spożywców „Zorza” w Wierzbachach** z odpowiedzialnością udziałami, następujący wpis: Zarząd stanowią: Teodozjusz Dediuch, Stefan Renda i Władysław Semeniuk. 158

Do Rejestru Spółdzielni Sądu Okręgowego w Lublinie, Nr. RSp. 1094, wciągnięto 11 stycznia 1939 r. następujący wpis: **Spółdzielnia Spożywców „Przyszłość” w Nałęczowie** z odpowiedzialnością udziałami. Siedzibą spółdzielni jest Nałęczów, pow. puławskiego. Członkowie odpowiadają za zobowiązania spółdzielni zadeklarowanymi udziałami. Przedmiotem przedsiębiorstwa jest prowadzenie wszelkiego rodzaju zakładów gospodarczych, kupno hurtowe, przerabianie oraz wytwarzanie artykułów spożycia i przedmiotów użytku domowego i gospodarczego i odsprzedażanie ich swoim członkom. Udział wynosi 100 złotych, płatny w całości przy zapisaniu się do spółdzielni. Zarząd stanowią: Franciszek Wójcik, Władysław Piech i Bolestaw Iwanek. a) Czas trwania nie jest ograniczony. b) Ogłoszenia będą umieszczane w czasopiśmie „Społem”. c) Rokiem obrachunkowym jest rok kalendarzowy. d) Zarząd składa się z 3 członków i jest organem kierowniczym i wykonawczym spółdzielni. Oświadczenia woli w imieniu spółdzielni składają i za spółdzielnię pod stemplem firmy podpisują łącznie dwaj członkowie zarządu. e) Zawierane przez zarząd w imieniu spółdzielni kontrakty w sprawach kupna, zastawu lub najmu nieruchomości wymagają zatwierdzenia przez radę nadzorczą. g) Likwidację przeprowadza się zgodnie z przepisami ustawy o spółdzielniach. 159

Do Rejestru Spółdzielni Sądu Okręgowego w Lublinie, Nr. RSp. 1096, wciągnięto 20 stycznia 1939 r. następujący wpis: **Spółdzielnia Spożywców „Nasza Praca” we Wrotkowie** z odpowiedzialnością udziałami. Siedzibą spółdzielni jest wieś Wrotków, gm. Zemborzyce, pow. lubelskiego. Członkowie odpowiadają za zobowiązania spółdzielni zadeklarowanymi udziałami. Przedmiotem przedsiębiorstwa jest prowadzenie wszelkiego rodzaju zakładów gospodarczych, kupno hurtowe, przerabianie oraz wytwarzanie artykułów spożycia i przedmiotów użytku domowego i gospodarczego i odsprzedażanie ich detalicznie swoim członkom, przyjmowanie wkładów oszczędnościowych od członków. Udział wynosi 25 złotych, płatny: przy zapisaniu się do spółdzielni 5 zł, pozostała suma powinna być wpłacona w ciągu najdalej jednego

roku po 5 zł w ratach kwartalnych. Zarząd stanowią: Feliks Dobrzyński, Franciszek Myśliwiec i Franciszek Maj. a) Czas trwania nie jest ograniczony. b) Ogłoszenia będą umieszczane w czasopiśmie „Społem”. c) Rokiem obrachunkowym jest rok kalendarzowy. d) Zarząd składa się z 3 członków i jest organem kierowniczym i wykonawczym spółdzielni. Oświadczenia woli w imieniu spółdzielni składają i za spółdzielnię podstępem firmy podpisują łącznie dwaj członkowie zarządu. e) Zawierane przez zarząd w imieniu spółdzielni kontrakty w sprawach kupna, zastawu lub najmu nieruchomości wymagają zatwierdzenia przez radę nadzorczą. g) Likwidację przeprowadza się zgodnie z przepisami ustawy o spółdzielniach. 160

Do Rejestru Spółdzielni Sądu Okręgowego w Lublinie, Nr. RSp. 1098, wciągnięto 20 stycznia 1939 r. następujący wpis: **Spółdzielnia Spożywców „Zorza” w Rzeczyca-Księżej** z odpowiedzialnością udziałami. Siedziba spółdzielni jest Rzeczyca-Księża, gm. Trzydnik, pow. janowskiego. Członkowie odpowiadają za zobowiązania spółdzielni zadeklarowanymi udziałami. Przedmiotem przedsiębiorstwa jest prowadzenie wszelkiego rodzaju zakładów gospodarczych, kupno hurtowe, przerabianie oraz wytwarzanie artykułów spożycia i przedmiotów użytku domowego i gospodarczego i odsprzedaż ich detalicznie swoim członkom, nieczłonkom, przyjmowanie wkładów oszczędnościowych od członków. Udział wynosi 25 złotych, płatny: przy zapisaniu się do spółdzielni 5 zł, pozostała suma powinna być wpłacona w ciągu najdalej pięciu lat po 4 zł rocznie. Zarząd stanowią: Walenty Kupiec, Adam Zięba i Jan Kobus. a) Czas trwania nie jest ograniczony. b) Ogłoszenia będą umieszczane w czasopiśmie „Społem”. c) Rokiem obrachunkowym jest rok kalendarzowy. d) Zarząd składa się z 3 członków i jest organem kierowniczym i wykonawczym spółdzielni. Oświadczenia woli w imieniu spółdzielni składają i za spółdzielnię podstępem firmy podpisują łącznie dwaj członkowie zarządu. e) Zawierane przez zarząd w imieniu spółdzielni kontrakty w sprawach kupna, zastawu lub najmu nieruchomości wymagają zatwierdzenia przez radę nadzorczą. g) Likwidację przeprowadza się zgodnie z przepisami ustawy o spółdzielniach. 161

Do Rejestru Handlowego Sądu Okręgowego w Sosnowcu wpisano: 21 stycznia 1939 r. RS. 132. **Spółdzielcze Stowarzyszenie Spożywców „Praca” w Strzyżowicach** z odpowiedzialnością udziałami. Z zarządu ustąpili: Władysław Piekarczyk, Ludwik Sobieraj, Stanisław Marek i Bartłomiej Duchniewski. Do zarządu wybrano: Stanisława Nowaka, Franciszka Sobieraja i Władysława Pierzchałę. 162

Sąd Okręgowy jako rejestrowy w Kielcach, dnia 25 lutego 1939 roku w rejestrze spółdzielni pod nr RS. 600 wpisano: firma spółdzielni brzm.: **„Spółdzielnia Spożywców „Nasza Praca” w Koszycach** z odpowiedzialnością udziałami”. Siedziba spółdzielni są Koszyce, pow. piń-

czowskiego. Członkowie odpowiadają za zobowiązania spółdzielni zadeklarowanymi udziałami. Przedmiotem przedsiębiorstwa jest: organizowanie i prowadzenie wszelkiego rodzaju zakładów gospodarczych oraz podejmowanie działalności społeczno - kulturalnej, w szczególności zaś: a) kupno hurtowe, przerabianie oraz wytwarzanie artykułów spożycia i przedmiotów użytku domowego oraz gospodarczego i odsprzedaż ich detalicznie swoim członkom; b) przyjmowanie wkładów oszczędnościowych na warunkach ustalonych przez radę nadzorczą i w granicach ogólnej sumy zadłużenia przewidzianej w art. 15 statutu, przy wydawaniu wpłacającym imiennych dowodów wkładowych; c) prowadzenie wszelkiego rodzaju działalności kulturalno-oświatowej i społecznej. Udział wynosi 25 złotych i płatny jest: przy zapisaniu się do spółdzielni 5 złotych, reszta zaś powinna być wpłacona w ciągu najdalej 5 lat po pięć złotych w ratach rocznych (bądź gotówką, bądź zarachowana zwrotami od zakupów). Członek może deklorować najwyżej 10 udziałów. Zarząd stanowią: Tomasz Gondek — prezes, Antoni Ptasznik — skarbnik i Józef Kieljan — sekretarz. a) Czas trwania spółdzielni nieograniczony. b) Pismem przeznaczonym do ogłoszeń jest czasopismo „Społem”. c) Rokiem obrachunkowym jest rok kalendarzowy. d) Zarząd składa się z trzech osób. W razie rozwiązania spółdzielni walne zgromadzenie wybiera trzech likwidatorów. Oświadczenia woli w imieniu spółdzielni składają i za spółdzielnię podstępem firmy podpisują łącznie dwaj członkowie zarządu. e) Zawierane przez zarząd w imieniu spółdzielni kontrakty w sprawach kupna, zastawu lub najmu nieruchomości wymagają zatwierdzenia przez radę nadzorczą i dopiero przy zachowaniu tego warunku obowiązują spółdzielnię. g) W razie rozwiązania spółdzielni walne zgromadzenie określi sposób likwidacji z zachowaniem odnośnych przepisów wskazanych w ustawie o spółdzielniach. 163

Sąd Okręgowy w Tarnopolu, Wydział I Cywilny, dnia 1 lutego 1939 r. Sygn. akt. Rp. 66/39. RS. VI. 458. Dozwala i zarządza się: Wpis wyboru nowego zarządu firmy spółdzielni. Brzmienie firmy i siedziba: **„Związek Plantatorów Tytoniu”, Spółdzielnia** z odpow. udziałami w Tarnopolu. Na walnym zebraniu członków dnia 4 czerwca 1938 r. wybrano: PP. Feliksa Wyborskiego, kapitana — przewodniczącym, zaś inż. Aleksandra Denenfelda i Kazimierza Piskozuba — członkami zarządu powyższej spółdzielni. Wpisano do rejestru dnia 3 lutego 1939 r.. 166

Do Rejestru Spółdzielni Wydziału Zamiejscowego Siedleckiego Sądu Okręgowego w Białej Podlaskiej w dniu 18 stycznia 1939 roku pod nr 107 o zmianie członków zarządu firmy **„Dom Ludowy w Łomazach”, Spółdzielnia** z odpowiedzialnością udziałami — zostało wpisane: W dniu 27 listopada 1938 r. do zarządu zostali wybrani: 1) Rudzki Hipolit, 2) Kula-wiec Józefat i 3) Makowiecki Stanisław — wszyscy z kol. Łomazy. 168

ZAPRAWA DO PODŁÓG

W KOLORACH MAHOŃ
ORZECH CIEŹNY I JASNY

o r a z

PASTA DO PODŁÓG

DO FROTROWANIA I WOSKOWANIA

ZAKŁADY WYTWÓRCZE
W KIELCACH